

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์ประยุกต์)
ปริญญา

ภาษาศาสตร์ประยุกต์

ภาษาศาสตร์

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การศึกษาคำว่า “ได้” ในภาษาไทยตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก

A Lexicase Analysis of the Word ‘dây’ in Thai

นามผู้วิจัย นายมนต์ชัย เดชะพิพัฒน์สกุล

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์กิติมา อินทร์มพรรย์, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์กิติมา อินทร์มพรรย์, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาคำว่า “ได้” ในภาษาไทยตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก

A Lexicase Analysis of the Word ‘dây’ in Thai

โดย

นายมนต์ชัย เศษะพิพัฒน์สกุล

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์ประยุกต์)

พ.ศ. 2552

มนต์ชัย เดชะพิพัฒน์สกุล 2552: การศึกษาคำว่า “ได้” ในภาษาไทยตามแนวไวยากรณ์ศัพท์พทการก ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์กิติมา อินทร์พรชัย, Ph.D. 139 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายคำว่า “ได้” ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์พทการกและศึกษากระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ได้” ในภาษาไทย ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเก็บข้อมูลจากรรณกรรมซีไรต์และการถอดบทเรียนการข่าวภาคค่ำจากสถานีโทรทัศน์

ผลการวิเคราะห์คำว่า “ได้” ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์พทการกพบว่า “ได้” ที่มีรูปเหมือนกันแต่มีหน้าที่แตกต่างกันทั้งหมด 7 คำ คือ 1) “ได้₁” มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เป็นกริยากรรม เช่น ถวายได้₁ รองแชมป์เอเชียน 2) “ได้₂” มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เป็นกริยากรรมตามด้วยกริยา เช่น แม็กเคนได้₂ อาโบลช่วยหาเสียง 3) “ได้₃” มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เป็นกริยากรรมตามด้วยบุพบทลี เช่น สองประตูได้₃ จากอเล็กซ์และเซนต์แลมผาด 4) “ได้₄” มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” เป็นกริยากรรมตามด้วยกริยา เช่น ตระกูลแห่งหยวกโบราณได้₄ รับใช้ราชสำนัก 5) “ได้₅” เป็นคำวิเศษณ์บ่งชี้อดีตกาล เช่น ถนนรอบนอกได้₅ เปิดการจราจรตามปกติ 6) “ได้₆” มีความหมายว่า “สามารถ” หรือ “สำเร็จ” ใช้แสดงอรรถาณูเคราะห์บอก “ความเป็นไปได้” เป็นกริยากรรม เช่น ตรงนี้น่าจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้₆ และ 7) “ได้₇” มีความหมายว่า “เป็นระยะเวลา” เป็นกริยากรรมตามด้วยคำนามบอกเวลา ปรากฏในอนุพากย์วิเศษณ์ เช่น ครั้งแรกเริ่มได้₇ สิบเอ็ดนาที ทีมเยือนออกนำก่อนหนึ่งต่อศูนย์

ผลการศึกษาการปรับขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ได้” พบว่ากระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ได้₁” เป็นคำว่า “ได้₄” ผ่านกระบวนการการสูญเสียสมบัติของหมวดคำ การบังคับปรากฏและการมีความหมายทั่วไปมากขึ้น กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ได้₄” เป็นคำว่า “ได้₅” ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ใหม่ การสูญเสียสมบัติของหมวดคำ การมีความหมายทั่วไปมากขึ้น กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ได้₅” เป็นคำว่า “ได้₆” ผ่านกระบวนการการสูญเสียสมบัติของหมวดคำและการมีความหมายทั่วไปมากขึ้น และกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ได้₆” เป็นคำว่า “ได้₇” ผ่านกระบวนการการวิเคราะห์ใหม่ และการมีความหมายทั่วไปมากขึ้น

Monchai Dechapiatskul 2009: A Lexicase Analysis of the Word ‘dây’ in Thai. Master of Arts (Applied Linguistics), Major Field: Applied Linguistics, Department of Linguistics. Thesis Advisor: Associate Professor Kitima Indrambarya, Ph.D. 139 pages.

The aim of this study is to analyze functions and meanings of the word ‘dây’ in Thai, based on Lexicase Grammar, and study Grammaticalization of the word ‘dây’ in Thai. Sentential data consist of the word ‘dây’ are collected from the S.E.A. Write award novels and T.V. news scripts.

The result of the functions and meanings analysis reveals that there are seven different homophonous forms of ‘dây’. 1) *dây₁* meaning ‘get or obtain’ functions as a transitive verb, for instance, /t^hǎwɔ:n dâ₁ tɛ^hám ?e: tɛ^hian/. 2) *dây₂* meaning ‘get or obtain’ functions as a transitive verb requires a verb as complement, for instance, /mǎkkhem dâ₂ ?ano: ma: tɛ^húay hǎ sǎn/. 3) *dây₃* meaning ‘get or obtain’ functions as an intransitive verb requires a prepositional phrase as complement, for instance, /sǎ:ŋprátu: dâ₃ tɛ̀k ?alék lé?sénlæmpát/. 4) *dây₄* meaning ‘get or have an opportunity to’ functions as an extensional intransitive verb requires a verb as complement, for instance, /trà?ku:ntɛ:ŋyùakbo:ra:n dâ₄ ráptɛ^háy rá:tte^hásǎmnák/. 5) *dây₅* functions as adverb (past-tense marker), for instance, /thànǎnrɔ̃:pnɔ̃:k dâ₅ pɛ̀t ka:ntɛ̀ara:tɛ̀ɔ:n ta:mpòkkatì?/. 6) *dây₆* meaning ‘able to or succeed to’ used in the sense of ‘possibility’ functions as an intransitive verb following a matrix verb, for instance, /troŋnǐ: nâ: tɛ̀à? kɛ̀: panhá: sè:tt^hà?kìt dâ₆/. 7) *dây₇* meaning ‘for a period (of time)’ function as an intransitive verb following a matrix verb and requires temporal noun phrase as a noun correspondence, for instance, /kr̥iŋrɛ̀k r̥m dâ₇ sǐp?èt nati: tì:m yian ?ò:k nam pay kò:n nǐŋ sǔ:n/

The result of Grammaticalization of the word ‘dây’ in Thai reveals that there are four processes in Grammaticalization. It can be concluded that ‘*dây₄*’ grammaticalized from ‘*dây₁*’ through syntactic processes called ‘decategorialzation’ and ‘obligatorification’ and semantic process called ‘semantic generalization’. ‘*dây₅*’ grammaticalized from ‘*dây₄*’ through syntactic processes called ‘reanalysis’, ‘decategorialzation’ and semantic process called ‘semantic generalization’. ‘*dây₆*’ grammaticalized from ‘*dây₁*’ through syntactic process called ‘decategorialzation’ and semantic process called ‘semantic generalization’. Finally, ‘*dây₇*’ grammaticalized from ‘*dây₆*’ through syntactic process called ‘reanalysis’ and semantic process called ‘semantic generalization’.

Student’s signature

Thesis Advisor’s signature

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้จะสำเร็จลงมิได้หากไม่ได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร.กิติมา อินทร์พรรษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและเป็นอาจารย์ผู้สอนทฤษฎีไวยากรณ์ ศัพท์การกแก่ผู้วิจัย ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการชี้แนะและให้แนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนสนับสนุน โอกาสที่ดีในการนำเสนอผลงาน งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ หม่อมหลวง จรัสวิไล จรูญโรจน์ ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้ข้อคิด และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์อุมาภรณ์ สังขมาน และ อาจารย์ปิ่นนดา เลอเลิศยุติธรรมที่ได้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ตลอดจนคณาจารย์ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัยงานวิจัยนี้สามารถสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

สุดท้ายขอขอบคุณเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นทุกคนที่ได้ให้แรงคึกคักมองตลอดระยะเวลาที่เรียนร่วมกันว่า “*ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน*” ขอบใจรุ่นน้องทุกคนที่เพียรตั้งคำถาม ช่วยให้ผู้วิจัยได้รับแง่มุมใหม่ ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์

มนต์ชัย เศษะพิพัฒน์สกุล

พฤษภาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(4)
คำอธิบายสัญลักษณ์และอักษรย่อ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	7
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำว่า “ได้” ในอดีต	10
ชนิดของคำในไวยากรณ์ศัพท์การก	21
การทดสอบชนิดของคำ	23
ทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การก	29
งานวิจัยตามแนวทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การก	49
การกลายเป็นคำไวยากรณ์	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์	75
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	83
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	83
วิธีการคัดเลือกข้อมูล	84
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	84
บทที่ 4 ผลของการวิเคราะห์คำว่า “ได้” ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก	90
การวิเคราะห์ข้อมูลคำว่า “ได้” ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก	90

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
คำว่า “ได้” มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ”	92
คำว่า “ได้ ₁ ” เป็นคำกริยากรรม มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ”	96
คำว่า “ได้ ₂ ” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยกริยา มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ”	98
คำว่า “ได้ ₃ ” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยบุพบท มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ”	102
คำว่า “ได้ ₄ ” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยกริยา มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส”	104
คำว่า “ได้ ₅ ” เป็นคำวิเศษณ์ บ่งชี้อดีตกาล	107
คำว่า “ได้ ₆ ” เป็นคำอาการกริยาตามหลังกริยาแท้ มีความหมายว่า “สามารถหรือสำเร็จ” แสดงอรรถาณูเคราะห์บอก “ความเป็นไปได้”	111
คำว่า “ได้ ₇ ” เป็นคำอาการกริยาตามหลังกริยาแท้ ปรากฏใน อนุพากย์วิเศษณ์ มีความหมายว่า “เป็นระยะเวลา”	115
บทที่ 5 ผลของการวิเคราะห์การปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้”	118
การปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” ในภาษาไทย	118
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	128
สรุปผลการวิจัย	128
ปัญหาที่พบในงานวิจัย	130
ข้อเสนอแนะ	131
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	132

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” จากงานวิจัยในอดีต	18
2	สรุปชนิดของคำตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิม	20
3	สรุปการทดสอบชนิดของคำของ Indrambarya (1995, 2008)	29
4	สรุปกระบวนการและปัจจัยตามทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์	73
5	สรุปผลการวิเคราะห์การปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้”	127

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงโครงสร้างกริยาช่วย “ได้” ที่เกิดจากการย้ายกริยาวลีตามแนวชอมสกี	15
2	แสดงส่วนหลักและส่วนพึ่งพาตามเงื่อนไขบังคับแบบพี่น้อง	31
3	แสดงการพึ่งพาของหน่วยสร้างเข้าสู่ศูนย์และหน่วยสร้างไร้ศูนย์	32
4	แสดงการกำหนดการกรผู้รับและการกรผู้ทำในไวยากรณ์ศัพท์การก	34
5	แสดงการกำหนดการกรสถานที่ในไวยากรณ์ศัพท์การก	35
6	แสดงการกำหนดการกรผู้เกี่ยวข้องในไวยากรณ์ศัพท์การก	35
7	แสดงการกำหนดการกรวิธีในไวยากรณ์ศัพท์การก	36
8	แสดงการกำหนดเครื่องหมายบ่งชี้การกในไวยากรณ์ศัพท์การก	37
9	แสดงการกำหนดการเชื่อมการกในไวยากรณ์ศัพท์การก	38
10	แสดงการกำหนดลักษณะแบบอิงบริบทและลักษณะแบบไม่อิงบริบท	41
11	แสดงการเชื่อมความ ตามกฎการเชื่อมความแบบ LR-1	43
12	แสดงการเชื่อมความ ตามกฎการเชื่อมความแบบ LR-2	44
13	แสดงการโยงความ ตามกฎการโยงความแบบ Patient to actor (P2a)	45

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
14	แสดงการโยงความ ตามกฎการโยงความแบบ Patient to Patient (P2P) สำหรับ continuing correspondent intransitive verb	46
15	แสดงการโยงความ ตามกฎการโยงความแบบ Patient to Patient (P2P) สำหรับ continuing correspondent transitive verb	47
16	แสดงการโยงความ ตามกฎการโยงความแบบ actor to actor (a2a) สำหรับ manner verb	49
17	แสดงการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า ‘habere’	65
18	แสดงลำดับการเปลี่ยนแปลงทางความหมายตามแนวของ Bybee <i>et al.</i>	70
19	แสดงการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำช่วยกริยา “be going to”	72
20	แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้ ₁ ” เป็นคำกริยากรรม มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ”	97
21	แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้ ₂ ” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยกริยา มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ”	99
22	แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้ ₃ ” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยบุพบทวลี มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ”	103
23	แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้ ₄ ” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยกริยา มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส”	106

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
24	แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้ ₅ ” เป็นคำวิเศษณ์บ่งชี้อดีตกาล	110
25	แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้ ₆ ” เป็นกริยากรรมตามหลังกริยาแท้ มีความหมายว่า “สามารถ” หรือ “สำเร็จ” แสดงอรรถาณูเคราะห์บอก “ความเป็นไปได้”	113
26	แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้ ₆ ” เป็นกริยากรรมตามหลังกริยาแท้ มีความหมายว่า “สามารถ” หรือ “สำเร็จ” แสดงอรรถาณูเคราะห์บอก “ความเป็นไปได้”	114
27	แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้ ₇ ” เป็นกริยากรรมตามหลังกริยาแท้ ปรากฏในอนุพาคย์วิเศษณ์ มีความหมายว่า “เป็นระยะเวลา”	116
28	แสดงจุดผ่านของการปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้”	126

คำอธิบายสัญลักษณ์และอักษรย่อ

N	=	คำนาม (noun)
V	=	คำกริยา (verb)
Adj	=	คำคุณศัพท์ (adjective)
Adv	=	คำวิเศษณ์ (adverb)
P	=	คำบุพบท (preposition)
Conj	=	คำเชื่อม (conjunction)
Det	=	คำบ่งชี้ (determiner)
Sprt	=	อนุภาค (sentence particle)
Nom	=	รูปการกประธาน (Nominative)
Acc	=	รูปการกกรรม (Accusative)
Lcv	=	รูปการกสถานที่ (Locative)
Crsp	=	รูปการกผู้เกี่ยวข้อง (Correspondence)
Mns	=	รูปการกวิธี (Means)
AGT	=	การกสัมพันธ์ผู้กระทำ (Agent)
PAT	=	การกสัมพันธ์ผู้รับผลการกระทำ (Patient)
LOC	=	การกสัมพันธ์สถานที่ (Location)
COR	=	การกสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้อง (Correspondence)
MNS	=	การกสัมพันธ์วิธี (Means)
actr	=	การกบทบาทที่พภาค (actr)
+lctn	=	การกเสริมบอกสถานที่ (location)
+mnr	=	manner verb
+xtns	=	extensional verb
+cntn	=	continuing verb
+xlry	=	กริยาช่วย (auxiliary)
-trns	=	กริยากรรม (intransitive verb)
+trns	=	กริยากรรม (transitive verb)
+fint	=	กริยาแท้ (finite Verb)
-fint	=	กริยาไม่แท้ (non finite Verb)

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

จากการศึกษาตำราไวยากรณ์ไทย ผู้วิจัยพบว่า คำว่า “ได้” สามารถปรากฏในหลายบริบท นักภาษาไทยและนักภาษาศาสตร์มีความเห็นเกี่ยวกับชนิดของคำว่า “ได้” แตกต่างกันไป ดังนี้

1. คำว่า “ได้” เป็นกริยาแท้ ตัวอย่าง เช่น

(1) เขาได้เงิน

จากประโยคที่ (1) นักภาษาศาสตร์แนวไวยากรณ์ดั้งเดิม ได้แก่ พระยาอุปกิตศิลปสาร (2544: 85-86); บรรจบ พันธุเมธา (2514: 163-167) และกำชัย ทองหล่อ (2525: 302) อธิบายคำว่า “ได้” ว่าเป็นกริยาแท้ของประโยค

2. คำว่า “ได้” หน้าคำกริยา ตัวอย่าง เช่น

(2) เขาได้นอนไปตลอดบ่าย

จากประโยคที่ (2) นักภาษาศาสตร์แนวไวยากรณ์ดั้งเดิม อธิบายว่า คำว่า “ได้” หน้าคำกริยาเป็นคำกริยานุเคราะห์ กล่าวคือ เป็นคำกริยาที่ทำหน้าที่เสริมความหมายให้กับกริยาอื่นเพื่อแสดงกาล อาจเป็นอดีตกาลหรืออดีตกาลสมบูรณ์ก็ได้ (อุปกิตศิลปสาร, พระยา, 2544: 85-86, 135-136; บรรจบ พันธุเมธา, 2514: 163-167 และ กำชัย ทองหล่อ, 2525: 302)

นักไวยากรณ์โครงสร้าง วิจินตน์ ภาณุพงศ์ (2530: 56-59) เห็นว่าคำว่า “ได้” เป็นคำกริยาช่วยหน้ากริยา ที่ปรากฏหลังคำว่า “ไม่” เป็นคำชนิดเดียวกับคำว่า “กำลัง” ซึ่งเป็นคำช่วยหน้ากริยา เนื่องจากสามารถแทนที่ตำแหน่งคำว่า “กำลัง” ได้ ตามกรอบประโยคทดสอบต่อไปนี้

กรอบที่ 1:	นาม	กำลัง/ได้	กริยากรรม
กรอบที่ 2:	นาม	กำลัง/ได้	กริยากรรม นาม
กรอบที่ 3:	นาม	กำลัง/ได้	กริยาวิกรรม นาม นาม

(วจินตน์ ภาณุพงศ์, 2530: 56-59)

นอกจากนี้ พระยาอุปกิตศิลปสาร (2544: 148) กล่าวว่า “กริยานุเคราะห์ “ได้” ใช้บอกอดีตกาลก็มี ไม่ได้บอกอดีตกาล เป็นแต่ช่วยกริยาให้ได้รับความเต็มอย่างเดียวก็น่าจะมี ซึ่งแปลว่า “มีโอกาส” หรือ “มีช่อง””

เช่นเดียวกับพระยาอุปกิตศิลปสาร บรรจบ พันธุเมธา (2514: 163-167) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า คำว่า “ได้” ที่ตามด้วยคำกริยาสามารถทำหน้าที่เป็น “คำกริยาแท้” ได้ด้วย แต่ทั้งนี้แล้วแต่ความหมายของคำว่า “ได้” ถ้าคำว่า “ได้” มีความหมายว่า “ได้รับหรือได้โอกาส” จะถือว่าเป็น “คำกริยากรรม” ที่ต้องตามด้วยกรรม ซึ่งในประโยคที่ (2) บรรจบเห็นว่ากริยาลึ “นอนไปตลอดบาย” เป็นกรรมของกริยากรรม “ได้”

นววรรณ พันธุเมธา (2549: 65) จัดให้คำว่า “ได้” หน้ากริยาให้อยู่ในหมวดคำขยายกริยาเป็นคำบ่งเวลาเพื่อบอกว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นในอดีตหรือเป็นคำบอกความเห็นที่หมายถึง “ได้โอกาส”

อุดม วัชรธรรม์ลิขิตต์ (2539: 64) ที่วิเคราะห์ภาษาตามแนวไวยากรณ์ปริวรรต มีความเห็นว่าคำว่า “ได้” หน้ากริยาทำหน้าที่เป็นกริยาช่วย

3. คำว่า “ได้” หลังคำกริยาแท้ ตัวอย่าง เช่น

(3) เขาว่าย่นได้

จากประโยคที่ (3) บรรจบ พันธุเมธา นักภาษาศาสตร์แนวไวยากรณ์ดั้งเดิม เห็นว่าเป็นคำกริยาเช่นเดียวกับคำว่า “ได้” หน้าคำกริยาที่มีความหมายว่า “ได้รับหรือได้โอกาส” แต่คำว่า “ได้” หลังคำกริยาแท้มีความหมายว่า “สามารถ”

อุดม วโรตม์สถิกขคิตต์ (2539: 74) ที่วิเคราะห์ภาษาตามแนวไวยากรณ์ปวิวรรต มีความเห็นว่าคำว่า “ได้” ในประโยคที่ (3) เป็น “กริยากรรม” ท้ายประโยค ถือเป็นคำพ้องเสียงกับ “ได้” หน้าคำกริยาที่เป็น “กริยาช่วย” ในประโยคที่ (2)

นววรรณ พันธุมธา (2549: 46-47) เห็นว่าคำว่า “ได้” ในประโยคที่ (3) เป็นคำกริยาทำหน้าที่ขยายความหมายของกริยาอื่น มีความหมายว่าผู้กระทำมีความสามารถกระทำกริยานั้นได้

จากข้างต้น ผู้เขียนตำราไวยากรณ์ไทยในอดีตมีความเห็นเกี่ยวกับชนิดของคำว่า “ได้” ว่าเป็นคำกริยาที่มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” แต่เมื่อคำว่า “ได้” ปรากฏหน้าคำกริยา นักภาษาไทยตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิมเห็นว่า สามารถเป็นกริยานุเคราะห์และกริยาแท้ ขึ้นอยู่กับความหมายของคำว่า “ได้” นววรรณเห็นว่าเป็นคำขยาย ที่บ่งบอกเวลาว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในอดีต ในขณะที่ วิจินต์ ภาณุพงศ์ และ อุดม วโรตม์สถิกขคิตต์เห็นว่าเป็นเพียงกริยาช่วยหน้ากริยา ส่วนคำว่า “ได้” ตามหลังกริยาแท้ นววรรณ พันธุมธาเห็นว่าเป็นคำกริยาที่บอกความเห็นว่าจะสามารถทำกริยานั้นได้ในขณะที่อุดม วโรตม์สถิกขคิตต์เห็นว่าเป็นคำกรรมกริยาท้ายประโยค

ความเห็นของนักภาษาไทยและนักภาษาศาสตร์ที่แตกต่างกันเป็นผลมาจากทฤษฎีในการวิเคราะห์ภาษาและเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกชนิดของคำแตกต่างกัน เช่น ไวยากรณ์ดั้งเดิมใช้เกณฑ์ความหมายในการจำแนกหมวดคำเป็นหลัก แต่ก็ใช้เกณฑ์ทางหน้าที่และตำแหน่งในการจำแนกหมวดคำ หรือ นววรรณที่เห็นว่ากริยาจำแนกชนิดคำควรใช้เกณฑ์ความหมายเป็นหลัก แล้วจำแนกตามหน้าที่การสื่อสารอีกทีหนึ่ง ซึ่งชนิดคำของนววรรณจึงมีชื่อที่ต่างออกไป

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ยุพาพรรณ หุ่นจำลอง, และ สรัญญา เสวตมาลย์ (2546: 22) อธิบายว่า “การจำแนกชนิดของคำโดยให้ความหมายเป็นหลัก ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนเหลือมล้ำระหว่างคำแต่ละชนิด” ข้อค้อยในการใช้เกณฑ์ความหมายในการจำแนกชนิดคำนั้น อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2543: 18) ยังกล่าวอีกว่า “การจำแนกคำโดยอาศัยเกณฑ์ความหมายมีปัญหาเนื่องจากความหมายเป็นสิ่งที่ค้นได้ และมีความลักลั่นระหว่างผู้พูดหลายคน ทำให้การจำแนกคำไม่มีความสม่ำเสมอและไม่น่าเชื่อถือ”

การจำแนกชนิดคำในไวยากรณ์โครงสร้างที่ใช้กรอบประโยคทดสอบในการจำแนกหมวดคำ ที่อาศัยเกณฑ์ความหมาย ตำแหน่ง และหน้าที่ของคำ ผู้วิจัยเห็นการกระจายของคำ (word

distribution) เป็นเกณฑ์ที่ควรนำมาพิจารณาในการจำแนกชนิดของคำด้วย เช่น คำว่า “ควร เคย ต้อง อาจ อยาก” ไวยากรณ์โครงสร้างจัดให้เป็นคำช่วยกริยาที่สามารถปรากฏทั้งหน้าและหลังคำปฏิเสธ “ไม่” ได้นั้น แต่หากพิจารณาโดยการปรากฏร่วมกับคำว่า “ไม่” แล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นคำกริยา เนื่องจากสามารถปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” ได้ เป็นต้น

ในขณะที่อุดม วโรตม์สถิตถึกวิเคราะห์ภาษาตามแนวไวยากรณ์ปริวรรต เห็นว่าการจำแนกชนิดคำควรใช้เกณฑ์ตำแหน่งเป็นหลักและหน้าที่เป็นเกณฑ์รอง อุดม ได้จำแนกคำออกเป็น 10 ประเภท แต่ไม่มีประเภทคำบุพบท แต่มีใช้การปรากฏร่วมของคำในการจำแนกชนิด เช่น คำกริยาคือคำที่สามารถปฏิเสธด้วย “ไม่” ได้ หรือคำวิเศษณ์คือคำที่ไม่สามารถทำเป็นปฏิเสธได้ หรือคำนามคือคำที่สามารถตามด้วยนิยมลักษ์ณ์ (determiner) ได้ เป็นต้น

สำหรับการจำแนกชนิดคำในไวยากรณ์ศัพทการก อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2546: 24) อธิบายว่า “ไวยากรณ์ศัพทการกอาศัยความสัมพันธ์และการพึ่งพากันของคำศัพท์ต่าง ๆ ในการจำแนกชนิดของคำ” อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2543: 2) ยังได้กล่าวถึง “การจำแนกชนิดคำตามแนวไวยากรณ์ศัพทการกมีจุดอ่อนน้อยที่สุด ด้วยสมมุติเบื้องต้นว่าคำทุกคำในภาษาเมื่อนำมาใช้ต้องอาศัยพึ่งพากัน เช่นคำว่า “จะ” ต้องปรากฏกับคำกริยาเสมอ เช่น “จะพูด” “จะไป” หรือกล่าวได้ว่าคำว่า “จะ” กับคำกริยาพึ่งพาอาศัยกัน นอกจากนั้นคำแต่ละคำไม่ได้มีแต่ความหมายด้านศัพท์เท่านั้น แต่มีลักษณะด้านบริบท (contextual feature) แฝงอยู่ในตัวคำนั้น ๆ ด้วยเสมอ เช่นคำว่า “จับ” ไม่ได้มีความหมายว่า “ยึดไว้ด้วยมือ” เท่านั้นแต่มีลักษณะแฝงไว้ด้วยว่า “คำนี้ต้องปรากฏกับคำนาม 2 คำ อยู่หน้า 1 คำและอยู่หลัง 1 คำ เป็นต้น หากยึดพื้นฐานดังกล่าว เกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ที่ใช้ในการจำแนกคำ ได้แก่ เกณฑ์การปรากฏร่วมหรือการกระจายของคำ กล่าวคือในการตัดสินใจว่าเป็นคำใด จะพิจารณาจากการที่คำ ๆ นั้นสามารถหรือไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำใด หรือต้องปรากฏในตำแหน่งใดในประโยค เช่น คำกริยา คือคำที่สามารถปรากฏหลังคำว่า “ไม่” ได้ เป็นต้น”

ในปี 1970 สแตนลีย์ สตารอสตา (Stanley Starosta) คิดค้นทฤษฎีไวยากรณ์ศัพทการกขึ้น และพัฒนาเรื่อยมา และมีการทดสอบกับข้อมูลจากภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาอังกฤษโดยเฉพาะภาษาในแถบเอเชีย ทำให้การวิเคราะห์โดยใช้ไวยากรณ์นี้เป็นที่แพร่หลายในหลายภาษาไม่จำกัดเฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้น (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ, 2546: 319) ทั้งยังแก้ไขปัญหาเรื่องโครงสร้างวลีเพื่อให้แจ่มชัด (explicit) และมีเงื่อนไขบังคับ (constraint) มากขึ้นในรูปของกฎต่าง ๆ โดยที่กฎในไวยากรณ์ศัพทการกนั้นจะสอดคล้องตามตัวของภาษาเองไม่ได้กำหนดกฎไว้กว้าง ๆ

เพื่อให้ครอบคลุม ได้ทุกภาษา (Indrambarya, 1994: 12) อีกทั้ง “ทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การกนั้นเป็นไวยากรณ์เพิ่มพูน (generative) ที่สามารถนำไปพิสูจน์กับภาษาได้ว่าเป็นไวยากรณ์ที่ถูกต้องหรือไม่ และสามารถใช้ในการวิเคราะห์ภาษาได้ดีเพียงไร” (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ, 2546: 323)

เนื่องจากไวยากรณ์ศัพท์การกเป็นไวยากรณ์เพิ่มพูน และมีการกำหนดเงื่อนไขบังคับต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับตัวภาษา การกำหนดลักษณะเพื่อให้มีความแจ่มชัด อีกทั้งการจำแนกชนิดคำที่มีจุดอ่อนน้อยที่สุด เพราะการใช้เกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์โดยอาศัยการกระจายของคำในการจำแนกคำนั้นเป็นเกณฑ์ที่ล้นไหลได้น้อยที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์คำว่า “ได้” ในภาษาไทยตามแนวทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การก

ไวยากรณ์ศัพท์การกเป็นไวยากรณ์ที่ให้ความสำคัญแก่คำศัพท์ โดยคำศัพท์หนึ่งจะประกอบด้วยส่วนประกอบ 3 อย่าง คือ ความหมาย (meaning) เสียง (sound) และการกระจายคำ (distribution) และซึ่งการกระจายของคำนั้นมีบทบาทสำคัญในการจำแนกคำต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีเกณฑ์ที่เรียกว่า “เกณฑ์สิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญทางไวยากรณ์” (grammatically significant environment criteria) ที่อธิบายว่า “และถ้ามีคำศัพท์ X ที่มีรูปเหมือนกันปรากฏในบริบท A และ/หรือบริบท B และมีคำศัพท์ Y ที่สามารถปรากฏในบริบท A แต่ไม่ปรากฏในบริบท B หรือปรากฏในบริบท B แต่ไม่ปรากฏในบริบท A แล้ว จะถือว่าคำศัพท์ X ในบริบท A และ B นั้นเป็นคนละคำกัน” (Indrambarya, 1997: 88-89) ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงคุณสมบัติของคำศัพท์ร่วมกับเกณฑ์สิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญทางไวยากรณ์แล้ว คำว่า “ได้” ที่มีหน้าที่และความหมายแตกต่างกันในแต่ละบริบท หากมีการกระจายคำที่แตกต่างกันแล้ว ไวยากรณ์ศัพท์การกจะถือว่าเป็นคนละคำกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการกลายเป็นคำไวยากรณ์ (Grammaticalization) ของ Kuryłowicz (1965: 69) ที่อธิบายว่า “การที่คำ ๆ หนึ่งซึ่งเป็นคำเนื้อหาที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์หนึ่งในบริบทหนึ่ง กลายมาเป็นคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เพิ่มขึ้นในอีกบริบทหนึ่ง” และ Hopper and Traugott (2003: 99) กล่าวถึงความหมายของคำไวยากรณ์ว่า “เป็นความหมายที่เปลี่ยนมาจากความหมายของคำเนื้อหา ที่อาจมีการจางลงหรืออ่อนลง (semantic bleaching) หรือจากความหมายที่เป็นรูปธรรมกลายเป็นความหมายที่เป็นนามธรรมมากขึ้น”

การศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์แบ่งออกเป็นสองประเภท คือ การศึกษาข้ามสมัย (diachronic perspective) และการศึกษาเฉพาะสมัย (synchronic perspective) ทั้งนี้ในการกลายเป็นคำไวยากรณ์นั้นเป็นการปรับขยายหน้าที่ของคำผ่านกาลเวลาโดยไม่เกิดการสูญไปของคำเดิม

การศึกษาในข้อมูลเฉพาะปัจจุบันนี้ก็สามารถที่เห็นการปรับขยายหน้าที่ของคำได้ (Hopper and Traugott, 2003: xv)

การวิเคราะห์หน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก ช่วยให้เราทราบว่า มีคำว่า “ได้” ทั้งหมดกี่คำที่แตกต่างกันในแต่ละบริบท และการศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ได้” สามารถอธิบายถึงการปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” แต่ละคำได้ ผู้วิจัยจึงศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ได้” เฉพาะสมัย ต่อจากการวิเคราะห์หน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อจำแนกชนิดของคำว่า “ได้” ในภาษาไทย ที่ปรากฏในแต่ละบริบท
2. เพื่อศึกษาความหมายของคำว่า “ได้” ตามชนิดของคำที่แตกต่างกันตามการปรากฏในแต่ละบริบท
3. เพื่ออธิบายกระบวนการปรับขยายหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์และความหมายของคำว่า “ได้” ในการกลายเป็นคำไวยากรณ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลระดับประโยคที่ประกอบด้วยคำว่า “ได้” ในภาษาไทยมาตรฐาน ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนที่ใช้ในปัจจุบัน
2. ผู้วิจัยจะไม่เลือกศึกษาคำประสมที่ประกอบด้วยคำว่า “ได้” เช่น “เงินได้, รายได้” “ได้ยิน” “ได้รูป” เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยคำอื่น ๆ ที่มีรูปเหมือนกันแต่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์แตกต่างกันในภาษาไทย
2. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำอื่น ๆ ที่มีรูปเหมือนกันแต่มีหน้าที่แตกต่างกันในภาษาไทย
3. ช่วยให้ผู้สนใจศึกษาภาษาไทยได้เข้าใจการวิเคราะห์คำตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การกและชนิดคำในภาษาไทย
4. ช่วยให้ผู้สนใจศึกษาภาษาไทยได้เข้าใจความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า “ได้” ในภาษาไทย
5. ช่วยให้ผู้สนใจศึกษาภาษาไทยเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางวากยสัมพันธ์และความหมายของคำว่า “ได้” ในกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์

นิยามศัพท์

คำกริยา (verb) เป็นส่วนหลักของหน่วยสร้างเข้าสู่ศูนย์ (endocentric construction) (Starosta, 1988: 51) เช่น กริยาอาการ “นอน” ในประโยค “เขานอน”

คำวิเศษณ์ (adverb) หมายถึง ส่วนหลักของวิเศษณ์วลี ทำหน้าที่ขยายคำกริยา คำคุณศัพท์ และคำวิเศษณ์ (Indrambarya, 1994: 81) เช่น คำว่า “อย่างละเอียด” ในประโยค “เขาอ่านหนังสืออย่างละเอียด”

คำช่วยกริยา (auxiliary verb) หมายถึง คำที่ช่วยขยายความหมายทางไวยากรณ์ของคำกริยา เพื่อบอก กาล มาลา วาก

รูปการก (case form) หมายถึง การกที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ทางการกและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำนามที่ปรากฏในหน่วยสร้างทางวากยสัมพันธ์ เช่น รูปการกประธาน (Nom) แสดงความสัมพันธ์ว่าคำนามดังกล่าวเป็นประธานของหน่วยสร้าง

การกสัมพันธ์ (case relation) หมายถึง การกที่แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถ-วากยสัมพันธ์ให้แก่คำนามต่าง ๆ ในหน่วยสร้างทางวากยสัมพันธ์ เช่น การกผู้รับ (PAT) แสดงความสัมพันธ์ว่าคำนามนั้นเป็นผู้รับผลการกระทำนั้น

การกบทบาทหัตถ์ภาค (macro role) หมายถึงการกที่ระบุให้แก่คำนามที่เป็นผู้กระทำ ได้แก่ ผู้กระทำ (actr)

คำพ้องรูป (homonym) หมายถึง คำที่มีรูปเหมือนกันแต่มีความหมายแตกต่างกัน (เพ็ญศรี วิงศ์วิธานนท์, 2548: 311) เช่น คำว่า “ขัน” ที่เป็นคำนาม กับ คำว่า “ขัน” ที่เป็นคำกริยา

คำพ้องเสียง (homophone) หมายถึง คำที่ออกเสียงเหมือนกันแต่มีความหมายต่างกันจึงถือว่าเป็นคนละคำกัน (สุนันท์ อัญชลินุกูล, 2547: 175) เช่นคำว่า “คำ” กับ “ฆ่า”

กฎเชื่อมความ (Linking Rule) หมายถึง กฎที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างส่วนพืงพาไปกำหนดเป็นลักษณะให้กับส่วนหลักที่อธิบายถึงความหมายและบริบทของโครงสร้าง (Indrambarya, 1994: 22)

กฎโยงความ (Chaining Rule) หมายถึง กฎที่ใช้โยงส่วนพืงพาเข้ากับส่วนที่อยู่สูงกว่าหน่วยทั้งสองหน่วยนี้จะปรากฏในระดับที่ต่างกัน (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ, 2546: 384)

คำเนื้อหา (content word) หมายถึง คำที่มีบทบาทสำคัญในประโยคที่สื่อความหมายและปรากฏโดยลำพังได้ และในการสื่อความหมาย คำเนื้อหาจะบอกใจความสำคัญของประโยค (content) และเป็นหมวดคำเปิด (open class) กล่าวคือ สมาชิกของหมวดคำสามารถเพิ่มขึ้นได้อย่างไม่จำกัด เช่น คำนาม (noun) คำกริยา (verb) คำคุณศัพท์ (adjective) และ คำวิเศษณ์ (adverb) (วิจินตน์ ภาณุพงศ์ และ ราตรี ชันวารชร, 1975: 355-356; Carnie, 2007:40-48 และ O' Grady,

Dobrovolsky, and Katamba, 1997: 182-186) เช่น “เขานอนบนบ้าน” คำว่า “เขา” “นอน” และ “บ้าน” เป็นคำเนื้อหา

คำไวยากรณ์ (function word or grammatical word) หมายถึง คำที่ไม่สามารถสื่อความหมายได้เมื่อปรากฏตามลำพัง การสื่อความหมายจะต้องปรากฏร่วมกับคำเนื้อหา เป็นส่วนที่เชื่อมโยงใจความของคำเนื้อหาให้เป็นประโยคเท่านั้น และเป็นหมวดคำปิด (closed class) กล่าวคือสมาชิกในหมวดคำเพิ่มขึ้นได้น้อยหรือค่อนข้างจำกัด เช่น ตัวกำหนด (determiner) คำสันธาน (conjunction) คำบุพบท (preposition) อนุภาค (sentence particle) (วิจินต์ ภาณุพงศ์ และ ราตรี ธีนวารชร์, 1975: 355-356; Carnie, 2007:40-48; และ O’ Grady, Dobrovolsky, and Katamba, 1997: 182-186) เช่น “เขานอนบนบ้าน” คำว่า “บน” เป็นคำไวยากรณ์

การกลายเป็นคำไวยากรณ์ (Grammaticalization) หมายถึง กระบวนการที่คำเนื้อหาหรือคำบอกเนื้อความหรือคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์น้อยกลายมาเป็นคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์มากขึ้นในบริบทของหน่วยสร้าง ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีทิศทางเดียว และกระบวนการย้อนกลับไปยังคำที่เป็นคำไวยากรณ์น้อยลงเป็นผลมาจากกระบวนการนั้นเป็นวงจร (cyclic) ของการเปลี่ยนแปลง เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงร่วมกันทั้งทางหน่วยคำทางวากยสัมพันธ์ (morphosyntactic) ความหมายทั้งทางอรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติ (functional) และเสียง (phonological) (Croft, 2003: 253) เช่น คำกริยา ‘go’ ‘She is *going* to the window’ กลายเป็นคำกริยาช่วย ‘is going to’ ‘She *is going to* close the window’

การสูญเสียคุณสมบัติของหมวดคำ (decategorialization) หมายถึง กระบวนการสูญเสียคุณสมบัติหรือหน้าที่ของคำเนื้อหาไป

การมีความหมายทั่วไปมากขึ้น (semantic generalization) หมายถึง คำไวยากรณ์นั้นมีความหมายทั่วไปมากขึ้น ทำให้สามารถปรากฏในบริบทใหม่ได้มากขึ้นด้วย

การขยายขอบเขตเชิงอุปลักษณ์ (metaphorical Extension) การเปลี่ยนแปลงความหมายเชิงอุปลักษณ์ เป็นการเปลี่ยนแปลงจากคำที่มีความหมายที่เป็นรูปธรรมไปเป็นคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม โดยที่ยังขึ้นอยู่กับโครงสร้างเดิมในการใช้ภาษา

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาคำว่า “ได้” ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายคำว่า “ได้” ในบริบทแตกต่างกันว่ามีทั้งหมดกี่คำ ซึ่งต้องมีความเข้าใจ ทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การก ชนิดของคำและเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกชนิดของคำ และความเข้าใจ การกลายเป็นไวยากรณ์เพื่ออธิบายการปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” แต่ละคำ ในบทนี้ผู้วิจัยเสนอการตรวจเอกสาร โดยมีลำดับหัวข้อ คือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำว่า “ได้” ชนิดของ คำในไวยากรณ์ศัพท์การก การทดสอบชนิดของคำ ทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การก งานวิจัยตามแนว ทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การก ทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ กลายเป็นคำไวยากรณ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำว่า “ได้” ในอดีต

จากความสำคัญของปัญหาที่กล่าวถึงความเห็นของนักภาษาไทยเกี่ยวกับชนิดของคำว่า “ได้” แตกต่างกัน ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำว่า “ได้” ในอดีตของนัก ภาษาไทยและนักภาษาศาสตร์ท่านต่าง ๆ เพื่อแสดงถึงความเห็นเกี่ยวกับชนิดของคำว่า “ได้” ที่ แตกต่างกัน ดังนี้

นักภาษาไทยและนักภาษาศาสตร์ต่างเห็นพ้องกันว่าคำว่า “ได้” เป็นคำกริยาแท้ แต่มี ความเห็นเกี่ยวกับชนิดของคำว่า “ได้” หน้าคำกริยา และ คำว่า “ได้” ตามหลังคำกริยาแท้แตกต่างกัน ดังนี้

1. คำว่า “ได้” หน้าคำกริยา เป็นคำช่วยกริยาหรือกริยานุเคราะห์

นักภาษาไทยตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิม ได้แก่ พระยาอุปกิตศิลปสาร (2544: 84-85); บรรจบ พันธุมเมธา (2514: 163) และ กำชัย ทองหล่อ (2525: 301-302) มีความเห็นว่า คำว่า “ได้” หน้าคำกริยาเป็นคำกริยานุเคราะห์ กล่าวคือ เป็นคำกริยาที่มาเสริมความหมายกริยาอื่นให้ครบตาม กาล อาจใช้บอกอดีตกาลหรืออดีตกาลสมบูรณ์ ตัวอย่างเช่น

- (4) เขาไม่ได้มาหรือ (บรรจบ พันธุมธา, 2514: 166)
 (5) เขาได้นอนแล้ว (อุปกิตศิลปสาร, พระยา, 2544: 135)

นักไวยากรณ์โครงสร้าง ได้แก่ วิจิตรนั ภาณุพงศ์ (2530: 56-59) เห็นว่าคำว่า “ได้” เป็นคำกริยาช่วยหน้ากริยา ที่ปรากฏหลังคำว่า “ไม่” เป็นคำชนิดเดียวกับคำว่า “กำลัง” ซึ่งเป็นคำช่วยหน้ากริยา เนื่องจากสามารถแทนที่ตำแหน่งคำว่า “กำลัง” ได้ ตามกรอบประโยคทดสอบต่อไปนี้

กรอบที่ 1:	นาม	กำลัง/ได้	กริยากรรม	
กรอบที่ 2:	นาม	กำลัง/ได้	กริยากรรม	นาม
กรอบที่ 3:	นาม	กำลัง/ได้	กริยาพิกรกรรม	นาม นาม

(วิจิตรนั ภาณุพงศ์, 2530: 56-59)

เช่น

- (6) เราไม่ได้เห็นฝีมือเขาแล้ว (วิจิตรนั ภาณุพงศ์, 2548: 106)

นววรรณ พันธุมธา (2549: 65) จัดให้คำว่า “ได้” อยู่ในหมวดคำขยายกริยา เป็นคำบ่งเวลา แสดงเวลาที่เกิดกริยาว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในอดีต โดยที่คำบ่งเวลา “ได้” จะอยู่ตามหลังคำปฏิเสธ “ไม่” เช่น

- (7) น้องไม่ได้กลับไปตลอดบายวันศุกร์ (นววรรณ พันธุมธา, 2549: 65)

นอกจากนี้ คำว่า “ได้” ในหมวดคำขยายกริยา ยังเป็นคำบอกความเห็นหรือบอกความจำเป็นในการทำกริยา โดยปรากฏอยู่หน้ากริยานั้น เช่น

- (8) นิดได้ไปเชียงใหม่ ที่แสดงว่านิดมีโอกาสไป (นววรรณ พันธุมธา, 2549: 71)

บางครั้งคำว่า “ได้” เป็นคำบอกความเห็น ใช้เพื่อแสดงความเห็นของผู้พูดว่า “กริยานั้นน่าพอใจ” แต่ผู้ทำกริยาอาจไม่พอใจก็ได้ เช่น

(9) มัดแน่น ๆ มันจะได้คืนไม่หลุด

(10) เขาได้อยู่บ้านใหญ่ แต่ก็ยังไม่พอใจ

(นวารรณ พันธุมธา, 2549: เซิงอรรถ๑ : 72)

อุดม วโรตม์ลิกขิตต์ (2539: 64) วิเคราะห์ภาษาตามแนวไวยากรณ์ปริวรรต อธิบายว่าคำว่า “ไม่” นั้น เป็นตัวสำคัญในการจะบอกว่าคำใดเป็นคำกริยา กล่าวคือคำใดเป็นคำกริยาจะสามารถเติม “ไม่” เข้าข้างหน้าได้ (ไม่รวมคำว่า “ก็” ทุก หลาย” ที่สามารถเติมกริยาเข้าข้างหน้าได้ แต่ไม่เป็นคำกริยา) ดังนั้น คำว่า “ได้” จึงถือว่าเป็นคำกริยา

อุดมเห็นว่าคำว่า “ได้” หน้าคำกริยาเป็นกริยานุเคราะห์ที่เป็นส่วนขยายแต่งกริยาให้มีฉายาของความหมายแตกต่างกันออกไป ปรากฏหน้ากริยาสำคัญ และสามารถทำเป็นปฏิเสธได้ เช่น

(11) ผมไม่ได้เป็นอะไรกับเขา

(อุดม วโรตม์ลิกขิตต์, 2539: 74)

วิญญู กอปรศิริพัฒน์ (2539: 38-41) วิเคราะห์ภาษาตามแนวไวยากรณ์ปริวรรต กล่าวถึงคำว่า “ได้” หน้าคำกริยา ว่าเป็นกริยาบอการณ์ลักษณะ (aspect) เนื่องจากคำว่า “ได้” ไม่ได้ให้ความหมายใด แต่เป็นคำที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เท่านั้น คำว่า “ได้” สามารถปรากฏได้ทั้งในรูปอดีตกาล ปัจจุบันกาล และ อนาคตกาล

Chiraporn (1988: 50-70) ศึกษาเรื่อง “Model-Theoretic Interpretation of Tense and Aspect in Thai” ตามแนว Montague Grammar อธิบายคำว่า “ได้” ที่ปรากฏหน้ากริยาเป็นตัวบ่งชี้ตำแหน่งเวลาของเหตุการณ์ (Time-location marker) ด้วย เช่น

(12) เขาได้เห็นพระสันตะปาปา

(Chiraporn, 1988: 64)

Noochoochai (1978: 66-69) ศึกษาเรื่อง “Temporal Aspect in Thai and English: A contrastive analysis” อธิบายคำว่า “ได้” ว่าเป็นคำกริยาช่วยที่แสดงเวลา (temporal auxiliary verb) โดยคำว่า “ได้” สามารถปรากฏในตำแหน่งหน้ากริยาหลักเพื่อบอกอดีตกาลสมบูรณ์ เช่น

(13) เขาได้ถามอะไรในที่ประชุม

(14) เขาไม่ได้เตือนผม

(Noochoochai, 1978: 66)

Sookgaseem (1990:65-83) ศึกษาเรื่อง “Morphology, Syntax and Semantics of Auxiliary in Thai” ตามแนวทฤษฎี Head Driven Phrase Structure Grammar อธิบายว่า คำว่า “ได้” หน้าคำกริยา เป็นกริยาช่วย ที่ให้ความหมายเกี่ยวกับกาล

Takahashi and Methapisit (2004: 701-719) ศึกษาเรื่อง “Observations on Form and Meaning of dây” เห็นว่าคำว่า “ได้” หน้ากริยาเป็นกริยาช่วยบอกกาลสมบูรณ์

2. คำว่า “ได้” หน้าคำกริยา เป็นคำกริยา

พระยาอุทิศศิลปสาร (2544: 148) ยังได้อธิบายว่า คำว่า “ได้” หน้าคำกริยานั้นบางครั้งไม่ได้บอกอดีตกาล เป็นแต่ช่วยกริยาให้ได้รับความเต็มอย่างเดียวกันก็มี ซึ่งแปลว่า “มีโอกาส.หรือ “มีช่อง” เช่น

(15) ต่อไปเขาคงได้เป็นขุนนาง

(อุทิศศิลปสาร, พระยา, 2544: 148)

บรรจบ พันธเมธา (2514: 165-166) อธิบายถึงคำว่า “ได้” หน้าคำกริยาว่าสามารถเป็นได้ทั้งกริยาแท้และกริยานุเคราะห์ ทั้งนี้ต้องพิจารณาจากความหมายในบริบทการเกิดของคำว่า “ได้” ถ้า “ได้” มีความหมายบอกเหตุการณ์ในอดีตก็จะทำหน้าที่เป็นกริยาช่วย แต่ถ้าคำว่า “ได้” นั้นมีความหมายว่า “ได้รับหรือได้โอกาส” ก็จะทำหน้าที่เป็นกริยาแท้ เช่น

(16) ได้เห็นตัวจริงของเขาค้วย

(บรรจบ พันธเมธา, 2514: 165)

Scovel (1970: 87-88) ศึกษาเรื่อง “A Grammar of Time in Thai” ตามแนวทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรต อธิบายถึงคำว่า “ได้” ว่าเป็นคำกริยา แม้จะมีความหมายบอกว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในอดีต แต่ไม่ถือว่าเป็นเครื่องหมายบ่งชี้อดีตกาล (past-tense marker) ดังที่พระยาอุทิศศิลปสาร กำชัย ทองหล่อ และ อุดม วโรตม์สิขิตติถักกล่าวไว้ แต่ Scovel กลับเห็นว่าคำว่า “ได้” คือ “กริยาหลัก” ที่มีความหมายแฝงว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในอดีต เช่น

(17) เขาได้ไปโรงเรียน

(18) เขาได้เงินมาก

(Scovel, 1970: 88)

จากประโยคที่ (17) Scovel เห็นว่าคำว่า “ได้” เป็นคำกริยา ที่มีความหมายแฝงว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในอดีต เมื่อลองเปรียบเทียบความหมายกับประโยคที่ (18) “ได้เงิน” นั้นมีความหมายแฝงว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตเช่นกัน ดังนั้น Scovel จึงสรุปว่า คำว่า “ได้” หน้ากริยาจึงเป็นคำกริยาที่แฝงความหมายในอดีตไม่ใช่เครื่องหมายบ่งชี้อดีตกาล (past-tense marker)

Sindhvananda (1970: 39-45) ศึกษาเรื่อง “The Verb in Modern Thai” ตามแนวไวยากรณ์การกรก (Case Grammar) อธิบายคำว่า “ได้” ว่าเป็น “คำกริยาหลัก” แต่ก็มี ความหมายบอกถึงช่วงเวลาในตัวเอง โดย Sindhvananda อธิบายว่า คำว่า “ได้” + กริยาหลัก มีความหมายว่า “ได้หรือได้โอกาส” เช่น

(19) เขาได้ไปเมืองนอก

Sriphen (1982: 52-54) ศึกษาเรื่อง ‘The Thai Verb Phrase’ อธิบายว่า “ได้” หน้ากริยาหลักเป็นคำกริยา เหมือนกับคำว่า “พยายาม” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(20) เขาได้ไปแล้ว (He already got a chance to go.)

(21) เขาได้ไปทุกวัน (Every day, He gets a chance to go.)

(22) เขาได้ไปทุกวัน (He got a chance to go everyday.)

(23) เขาพยายามทำงานแล้ว (He already tried to work)

(24) เขาพยายามทำงานทุกวัน (Everyday, He tries to work.)

(25) เขาพยายามทำงานทุกวัน (He tried to work everyday.)

(Sriphen, 1982: 52-53)

จากประโยคที่ (21) – (25) คำว่า “ได้” และ “พยายาม” เป็นคำกริยาเหมือนกัน เนื่องจากควบคุมส่วนรองจากคำกริยา คือคำว่า “แล้ว” “ทุกวัน” ในขณะที่ คำกริยาช่วย “หาก” และ “คง”

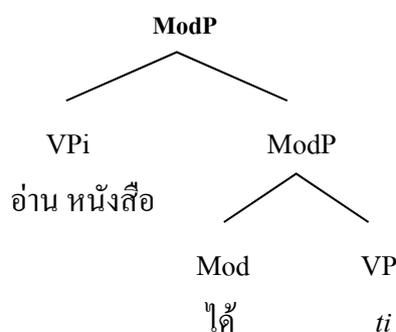
แทนที่ประโยคข้างต้นแล้ว จะเห็นว่า ไม่สามารถควบคุมส่วนรองจากคำกริยาได้ (Sriphen, 1982: 54)

Takahashi and Methapisit (2004: 701-719) เห็นว่าคำว่า “ได้” หน้ากริยายังสามารถเป็นคำกริยา มีความหมายว่า “ได้โอกาส”

3. คำว่า “ได้” ที่ตามหลังคำกริยาแท้ เป็นคำช่วยกริยาหรือกริยานุเคราะห์

Visonyanggoon (2000: 114-144) ศึกษาเรื่อง “Parallelism between Noun Phrases and Clauses in Thai” ตามแนวไวยากรณ์ปริวรรต ศึกษาเฉพาะคำว่า “ได้” หลังคำกริยาแท้ มีความเห็นว่า คำว่า “ได้” หลังคำกริยาเป็นคำช่วยกริยาที่มีความหมายว่า “ความสามารถ” หรือ “การอนุญาต” มีความสัมพันธ์กับคำว่า “ได้” ที่ปรากฏหน้ากริยาลี แล้วปริวรรตย้ายกริยาลีไปยังตำแหน่งที่สูงกว่า ดังนี้

(26) เขาอ่านหนังสือได้

ภาพที่ 1 แสดงโครงสร้างกริยาช่วย “ได้” ที่เกิดจากการย้ายกริยาลีตามแนวขอมสกี

ที่มา: Visonyanggoon (2000: 116)

Punyodyana (1976: 64-69) ศึกษาเรื่อง “The Thai Verb in A Tagmemic Framework” อธิบายถึงคำว่า “ได้” ที่เป็น “คำกริยาช่วย” หลังคำกริยา มีความหมายว่า “สามารถหรือเป็นไปได้”

Sookgasem (1990:65-83) อธิบายว่า คำว่า “ได้” หลังคำกริยา เป็นอรรถาณูเคราะห์ มีความหมายว่า “ความสามารถ” หรือ “เป็นไปได้”

Takahashi and Methapisit (2004: 701-719) เห็นว่าคำว่า “ได้” หลังกริยายังสามารถเป็นคำช่วยกริยา มีความหมายว่า “สามารถ” หรือ “อนุญาต”

4. คำว่า “ได้” ที่ตามหลังคำกริยาแท้ เป็นคำกริยา

นักภาษาไทยตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิม บรรจบ พันธุมธา (2514: 166) ยังอธิบายอีกว่าหาก คำว่า คำกริยาแท้ในวลี “ได้เห็น” สามารถไปปรากฏอยู่ท้าย เป็น “เห็นได้” มีความหมายว่า “สามารถ” ได้ด้วย

นววรรณ (2549: 47) มีความเห็นว่าคำว่า “ได้” ว่านอกจากจะเป็นคำกริยาแสดงอาการแล้ว ยังช่วยขยายความหมายว่า ผู้ทำกริยามีความสามารถที่จะทำกริยานั้นหรือไม่ เช่น

(27) เขาว่าน้ำได้ (นววรรณ พันธุมธา, 2549: 47)

ซึ่งนววรรณ เห็นว่า คำว่า “ได้” มีความหมายว่า “สามารถ” เป็นคำกริยาที่ขยายกริยาอื่น (นววรรณ พันธุมธา, 2549: เชิงอรรถ๑ : 65)

อุดมอธิบายว่าคำว่า “ได้” ที่เป็นกริยากรรมท้ายของประโยค สามารถทำเป็นปฏิเสธได้ คำว่า “ได้” นี้ เป็นคำพ้องเสียงกับ “ได้” ที่เป็นกริยานูเคราะห์

(28) ลูกชายดิฉันไปซื้อของให้คุณ(ไม่)ได้ (อุดม วัชรินทร์ลิขิตต์, 2539: 74)

Sindhvananda (1970: 39-45) คำว่า “ได้” ที่ปรากฏใน โครงสร้าง กริยาหลักตามด้วย “ได้” นั้น (Vm. + “ได้”) มีความหมายว่า “สามารถหรือสำเร็จ”

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำว่า “ได้” ข้างต้น เราพบว่า คำว่า “ได้” ที่ตามด้วยกริยา นักภาษาไทยและนักภาษาศาสตร์ มีความเห็นว่าเป็นกริยานูเคราะห์ เมื่อมีความหมายบอกกาล ทั้งอดีต

กาลหรืออดีตกาลสมบูรณ์ แต่จะเป็นคำกริยาที่มีความหมายว่า “ได้โอกาส” และคำว่า “ได้” ที่ปรากฏ
หลังคำกริยาเท่านั้น นักภาษาไทยและนักภาษาศาสตร์เห็นต่างกัน คือบ้างก็เห็นว่าเป็นคำกริยา บ้างก็
เห็นว่า เป็นคำช่วยกริยาที่แสดงอรรถาณูเคราะห์ ผู้วิจัยสามารถสรุปการวิเคราะห์ของนักภาษาไทย
และนักภาษาศาสตร์ท่านต่าง ๆ ไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” จากงานวิจัยในอดีต

ชื่อผู้วิจัย	หน้าที่ตามตำแหน่งของคำว่า “ได้”			ความหมายตามตำแหน่งของคำว่า “ได้”		
	หน้าที่กริยา	กริยา	หลังกริยา	หน้าที่กริยา	กริยา	หลังกริยา
อุปกิตศิลปสาร, พระยา (2544: 85-86, 135-136)	AUX/V	V	-	บอกอดีตกาล หรืออดีตกาลสมบูรณ์ มีโอกาส หรือมีช่อง		
กำชัย ทองหล่อ (2525: 301-308)	AUX	V	-			
บรรจบ พันธุเมธา (2514: 163-167)	AUX/V	V	V	บอกอดีตกาล หรืออดีตกาลสมบูรณ์ ได้รับหรือได้โอกาส		สามารถ
นาววรรณ พันธุเมธา (2549: 47-72)	ขยากริยา	V	V	บอกอดีต/บอกความเห็น		สามารถ
วิจินต์ ภาณุพงศ์ (2530: 56-59)	AUX					
อุดม วิโรจน์เสกขิตต์ (2539: 64-78)	AUX	V	Vi			
วิษณุ กอบศิริพัฒน์ (2539: 38-41)	AUX					
Scovel (1970: 87-88)	V			ได้ ที่แสดงความหมายอดีต		
Visonyangsoon (2000: 114-129)			AUX			สามารถ / อนุญาต
Chiraporn (1988: 50-70)	AUX		AUX	บอกอดีต		สามารถ
Noochoochai (1978: 66-69)	AUX					
Punyodyana (1976: 64-69)	AUX		AUX	ได้โอกาส		สามารถ(เป็นไปได้)
Sindhvananda (1970: 39-45)	V	V	V	ได้โอกาสหรือมีโอกาส	ได้รับ	สามารถ สำเร็จ
Sookgaseem (1990: 65-83)			AUX			สามารถ อนุญาต
Sriphen (1982: 52-53)	V			ได้โอกาส		
Takahashi and Methapisit (2004: 701-719)	AUX/V	V	AUX	การณ์สมบูรณ์ มีโอกาส	ได้ ได้รับ	สามารถหรืออนุญาต

จากการศึกษาวิจัยในอดีต นักภาษาไทยและนักภาษาศาสตร์มีความเห็นเกี่ยวกับชนิดของคำว่า “ได้” แตกต่างกันไป เนื่องจากทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์และเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกชนิดคำที่แตกต่างกันไป ในส่วนนี้ผู้วิจัยกล่าวถึงการจำแนกชนิดของคำตามแนวทฤษฎีต่าง ๆ พอสังเขป

การจำแนกชนิดของคำตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิม ได้แก่ พระยาอุปกิตศิลปสาร และ คำชัย ทองหล่อ มีการใช้เกณฑ์การจำแนกคำหลายเกณฑ์ กล่าวคือ ใช้ความหมายเป็นเกณฑ์ในการจำแนก คำนาม คำกริยาและคำอุทาน แต่กลับจำแนกคำสรรพนาม คำวิเศษณ์ และคำสันธาน โดยใช้เกณฑ์หน้าที่และจำแนกคำบุพบทโดยใช้เกณฑ์ตำแหน่งในการจำแนกชนิดของคำ นอกจากนี้ พระยาอุปกิตศิลปสารได้รวมคำลักษณนามไว้ในหมวดคำนามและรวมคำกริยานุเคราะห์ไว้ในหมวดกริยา และจะไม่มีหมวดคำคุณศัพท์แต่เรียกว่าคำวิเศษณ์ทั้งหมดไม่ว่าจะขยายนามหรือคำกริยา

บรรจบ พันธุเมธาที่จำแนกชนิดของคำเช่นเดียวกับพระยาอุปกิตศิลปสาร แต่ได้เพิ่มหมวดคำให้ชัดเจนขึ้น กล่าวคือในหมวดคำนามนั้นมีการกล่าวถึงคำนามที่ทำหน้าที่เป็นคำลักษณนาม เช่น ห้องนี้ “ห้อง” เป็นคำนามแต่สามารถทำหน้าที่เป็นคำลักษณนามได้ บรรจบจึงจำแนกคำลักษณนามที่ทำหน้าที่ขยายนามแยกออกมาต่างหากอีกหมวดหนึ่งจากหมวดคำนามและแยกหมวดคำช่วยกริยาออกมาต่างหากจากคำกริยา และจำแนกคำวิเศษณ์ออกเป็นสองหมวดย่อยคือ คำคุณศัพท์วิเศษณ์ที่ขยายนาม และกริยวิเศษณ์ที่ขยายกริยา

ผู้วิจัยสามารถสรุปชนิดของคำตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปรูปชนิดของคำตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิม

พระยาอุปกิตศิลปสาร	กำชัย ทองหล่อ	บรรจบ พันธุมเมธา
คำนาม	คำนาม	คำนาม
คำสรรพนาม	คำสรรพนาม	คำสรรพนาม
คำกริยา	คำกริยา	คำกริยา คำช่วยกริยา
คำวิเศษณ์	คำวิเศษณ์	คำวิเศษณ์ - คำคุณศัพท์ - คำกริยาวิเศษณ์
คำบุพบท	คำบุพบท	คำบุพบท
คำสันธาน	คำสันธาน	คำสันธาน
คำอุทาน	คำอุทาน	คำอุทาน คำลักษณนาม

การจำแนกชนิดของคำตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิม เป็นการจำแนกชนิดของคำเลียนแบบภาษาต่างประเทศ ไม่มีระบบ ทำให้เกิดความไม่ชัดเจนและเหลื่อมล้ำกันในคำแต่ละชนิด (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ, 2546: 22) เช่น “น้องใส่เสื้อเหลือง” “เหลืองคือสีที่ฉันชอบ” และ “ฟ้าเหลืองหมดแล้ว” คำว่า “เหลือง” ถ้าใช้เกณฑ์ตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิมจะถือเป็นคำนามทั้งหมด

นววรรณ พันธุมเมธา (2549: 3) มีความเห็นเช่นเดียวกับนักภาษาไทยตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิมที่เห็นว่าเกณฑ์ในการจำแนกคำได้ถูกต้องมากที่สุดคือความหมาย เพราะความหมายเป็นเครื่องกำหนดให้คำคำหนึ่งใช้ร่วมกับคำหนึ่งได้ นววรรณเสนอว่าการจำแนกชนิดคำควรใช้เกณฑ์ทางความหมายก่อน แล้วจึงจำแนกชนิดคำเหล่านี้ใช้เกณฑ์หน้าที่ในการสื่อสารอีกทีหนึ่ง ชนิดคำของนววรรณ มี 6 ประเภท ได้แก่ คำเรียก-คำร้อง คำหลัก (นามและกริยา) คำแทน คำขยาย คำเชื่อม และคำเสริม สังเกตว่าชนิดคำตามแบบนววรรณมีชื่อเรียกต่างออกไป

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2543: 18) กล่าวว่า การจำแนกคำไวยากรณ์ที่ความหมายมี ปัญหาเนื่องจากความหมายเป็นสิ่งที่ค้นได้ และมีความลักลั่นระหว่างผู้พูดหลายคน ทำให้การ จำแนกคำไม่มีความสม่ำเสมอและไม่น่าเชื่อถือ

จากปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำกันและไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างชัดเจนในการ จำแนกชนิดของคำของนักภาษาศาสตร์ตามแนวไวยากรณ์ดั้งเดิม นักไวยากรณ์โครงสร้างจึงได้ เสนอการจำแนกชนิดของคำตามความสัมพันธ์ตามแนวนอน (syntagmatic relation) โดยอาศัย กรอบประโยคทดสอบ นักภาษาศาสตร์ไทยที่วิเคราะห์ตามแนวไวยากรณ์โครงสร้าง ได้แก่ วิจินต์ ภาณุพงศ์ หมวดคำตามแนวไวยากรณ์โครงสร้างอาศัยทั้งความหมาย ตำแหน่ง และหน้า ของคำเป็นเกณฑ์ ออกเป็น 26 หมวดคำ จากกรอบประโยคทดสอบจะพบปัญหาว่าคำช่วยหน้ากริยา นั้น สามารถแทนที่ด้วยคำว่า “อยาก” ซึ่งเป็นคำกริยาแทนที่คำว่า “กำลัง” ได้ หรือคำที่สามารถ ปรากฏหลังคำช่วยหน้ากริยา “กำลัง” ได้ วิจินต์เห็นว่าเป็นคำกริยา แต่ก็มีกริยาบางคำที่ไม่สามารถ ปรากฏร่วมกับคำว่า “กำลัง” ได้ เช่น “เขากำลังอ้อม” “เขากำลังสวย” เป็นต้น

อุดม วโรตม์ลิขิตถ้ววิเคราะห์ภาษาตามแนวไวยากรณ์ปริวรรต เป็นอีกท่านใช้ตำแหน่ง เป็นเกณฑ์หลักและหน้าที่ของคำเป็นเกณฑ์รองในการจำแนกชนิดของคำ แบ่งออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่ คำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำสังขยา คำนิยมลักษณะ คำปฏิเสธ คำปฤจฉาและคำกังขา คำท้าย ประโยค คำสันธาน คำอุทานและอาลปนะ การจำแนกคำของอุดมนี้มีชื่อเรียกแปลกออกไป และ ไม่มีคำบุพบท แต่การจำแนกชนิดคำของอุดมก็มีเกณฑ์การปรากฏร่วมอยู่ด้วย เช่น คำกริยาคือคำที่ สามารถปฏิเสธด้วย “ไม่” ได้ หรือคำวิเศษณ์คือคำที่ไม่สามารถทำเป็นปฏิเสธได้ หรือคำนามคือคำที่ สามารถตามด้วยนิยมลักษณะ (determiner) ได้ เป็นต้น

ชนิดของคำในไวยากรณ์ศัพท์การก

ชนิดของคำถือเป็นสิ่งสำคัญในการวิเคราะห์ภาษาตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก Starosta (1999: 6) อธิบายถึงชนิดของคำตามแนวทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การกว่าประกอบด้วยชนิด ของคำ 8 ชนิด ซึ่งได้แก่ คำนาม (noun, N) คำกริยา (verb, V) คำคุณศัพท์ (adjective, Adj) ตัวกำหนด (determiner, Det) คำวิเศษณ์ (adverb, Adv) คำบุพบท (preposition or postposition, P) คำสันธาน (conjunction, +Conj) และคำอนุภาค (sentence particle, +Sprt) โดยที่ในภาษาหนึ่ง ๆ

นั้นจะมีชนิดคำ 8 ชนิดหรือน้อยกว่าก็ได้ แต่ทั้งนี้จะไม่มีการขาด ๆ ที่มีชนิดของคำนอกเหนือจาก 8 ชนิดนี้ (Indrambarya, 1994: 79)

Indrambarya (1994: 79-81) ได้จำแนกชนิดของคำไว้ 8 ชนิด ดังนี้

1. คำนาม (noun, N) เป็นส่วนหลักของนามวลี คำนามสามารถขยายด้วยตัวกำหนด (determiner, Det) (Savetamalya, 1989:70) สามารถเป็นประธานของประโยคได้ (Indrambarya, 1995) คำนามสามารถเกิดในโครงสร้างที่ประกอบด้วยคำว่า “ไม่ใช่” ได้ (Indrambarya, 1995: 106)
2. คำกริยา (verb, V) เป็นส่วนหลักของหน่วยสร้างเข้าสู่ศูนย์ (Starosta, 1988: 51)
3. คำคุณศัพท์ (adjective, Adj) เป็นส่วนหลักของคุณศัพท์วลี ทำหน้าที่ขยายนาม เป็นส่วนขยายที่ตามหลังคำนาม (Indrambarya, 1994: 81)
4. วิเศษณ์ (adverb, Adv) เป็นส่วนหลักของวิเศษณ์วลี ทำหน้าที่ขยายคำกริยา คำคุณศัพท์ และคำวิเศษณ์ (Indrambarya, 1994: 81)
5. ตัวกำหนด (determiner, Det) เป็นส่วนหลักของตัวกำหนดวลี เป็นส่วนพึ่งพาสุดท้ายของคำนาม จะไม่มีส่วนพึ่งพาตัวกำหนด (Indrambarya, 1994: 81)
6. บุพบท (preposition, P) เป็นส่วนหลักของหน่วยสร้างไร้ศูนย์ บุพบทวลีจะมีส่วนหลักร่วม (co-head) ที่สามารถเป็นได้ทั้งประโยค นามวลี บุพบทวลีก็ได้ (Starosta, 1988: 51-52)
7. คำสันธาน (conjunction, Conj) เป็นคำเชื่อมในหน่วยสร้างไร้ศูนย์ ทำหน้าที่เชื่อมคำชนิดเดียวกันมากกว่า 1 คำขึ้นไป (Starosta, 1988: 52)
8. คำอนุภาค (sentence particle, Sprt) เป็นส่วนหลักของคำอนุภาควลี เป็นคำที่ปรากฏในส่วนท้ายสุดของประโยค ไม่มีส่วนใดที่พึ่งพาอนุภาค คำอนุภาค เช่น คำลงท้ายที่แสดงถึงระดับความรู้สึก เช่น ค่ะ ครับ จ๊ะ จำ แหละ แล้ว โว้ย เป็นต้น (Indrambarya, 1994: 81)

จากชนิดคำทั้ง 8 ชนิด ในไวยากรณ์ศัพท์การกแล้ว เราพบว่าชนิดของคำในไวยากรณ์ศัพท์การกอาศัยการพึ่งพากันของคำศัพท์ในหน่วยสร้าง แต่เราจะทราบว่าคำศัพท์หนึ่งเป็นคำชนิดใดนั้น จำเป็นต้องทดสอบชนิดของคำศัพท์นั้น ในหัวข้อต่อไปเป็นการตรวจเอกสารเกี่ยวกับการทดสอบชนิดของคำ ทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การกเป็นไวยากรณ์ที่ให้ความสำคัญกับชนิดของคำ การที่จะระบุว่าคำศัพท์หนึ่ง ๆ นั้นเป็นคำชนิดใด จะอาศัยเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์โดยพิจารณาจากการที่คำ ๆ นั้นสามารถหรือไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำใด หรือต้องปรากฏในตำแหน่งใดในประโยค

การทดสอบชนิดของคำ

จากบทที่ 1 เราทราบว่าในไวยากรณ์ศัพท์การกอาศัยความสัมพันธ์และการพึ่งพากันของคำศัพท์ต่าง ๆ ในการจำแนกชนิดของคำ โดยอาศัยเกณฑ์การปรากฏร่วมหรือการกระจายของคำ ในการตัดสินว่าเป็นคำชนิดใด โดยพิจารณาจากการที่คำ ๆ นั้นสามารถหรือไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำใด หรือต้องปรากฏในตำแหน่งใดในประโยค ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยตรวจเอกสารเกี่ยวกับเกณฑ์ในการทดสอบชนิดของคำจากงานวิจัยตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การกของ Indrambarya (1995: 103-116, 2008: 1-15) ศึกษาเกี่ยวกับคำบุพบทในภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการทดสอบชนิดของคำในงานวิจัยนี้

Indrambarya (1995: 103-116) กล่าวถึง หน่วยสร้างที่มีรูปแบบ [NP V (NP) __ NP] อธิบายว่า เราทราบว่าคำที่สามารถแทนที่ตำแหน่ง ‘ __ ’ ได้นั้นประกอบด้วย คำบุพบท คำนามบ่ง ความสัมพันธ์ (relator noun คือ คำนามที่ประกอบด้วยลักษณะบ่งชี้ที่มาที่ไป (localistic feature) ให้แก่คำนามที่เป็นส่วนพึ่งพาของคำนามบ่งความสัมพันธ์เอง) คำกริยา และคำวิเศษณ์ ในการทดสอบว่าคำที่ปรากฏในตำแหน่ง ‘ __ ’ เป็นคำชนิดใดนั้น Indrambarya เสนอเกณฑ์ในการจำแนกคำทั้ง 4 ชนิดดังต่อไปนี้

1. ทดสอบการปรากฏโดยลำพัง (Stranding test)

การทดสอบการปรากฏโดยลำพัง (Stranding Test) เพื่อจำแนกคำบุพบทและคำนามบ่ง ความสัมพันธ์ (relator noun) ออกจากคำกริยาและวิเศษณ์

จากหน่วยสร้าง [NP V (NP) __ NP] หากคำที่ปรากฏในตำแหน่ง ‘ __ ’ เป็นคำนามบ่ง
ความสัมพันธ์หรือคำบุพบทแล้ว การย้ายเพียงนามวลีที่เป็นส่วนพึ่งพาของคำนามบ่งความสัมพันธ์
หรือคำบุพบทไปไว้หน้าประโยคจะเป็นประโยคที่ไม่ถูกหลักไวยากรณ์ แต่การย้ายทั้งคำบุพบทหรือ
คำนามบ่งความสัมพันธ์พร้อมกับนามวลีที่เป็นส่วนพึ่งพาไปไว้หน้าประโยคจะเป็นประโยคที่ถูก
ไวยากรณ์

ในทางตรงข้ามหากคำที่ปรากฏในตำแหน่ง ‘ __ ’ เป็นคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ การย้ายเพียง
นามวลีไปไว้หน้าประโยคจะเป็นประโยคที่ถูกไวยากรณ์ แต่การย้ายทั้งคำกริยาหรือคำวิเศษณ์พร้อม
กับนามวลีที่ตามมาไปไว้หน้าประโยคแล้วเป็นประโยคที่ถูกไวยากรณ์

เนื่องจากคำกริยาหรือวิเศษณ์ไม่ได้เป็นส่วนประชิดเดียวกันกับนามวลีที่ตามหลังการย้ายจึง
สามารถย้ายเพียงคำนามไปไว้หน้าประโยคในการเน้นประเด็น แต่คำนามบ่งความสัมพันธ์หรือคำ
บุพบทนั้นเป็นส่วนประชิดเดียวกันกับคำนามที่ตามหลัง การย้ายจึงต้องย้ายทั้งส่วนประชิดไปไว้
หน้าประโยค เมื่อลองทดสอบกับประโยคเริ่มต้นที่ (29) – (32)

- (29) แดงคุยกับเล็ก
- (30) แดงวางหนังสือที่โต๊ะนี้
- (31) แดงชื่อนมแจกเด็ก ๆ
- (32) เขาทิ้งหนังสือไว้บนนั้น

(Indrambarya, 1995: 102)

เมื่อทดสอบด้วยการปรากฏโดยลำพัง พบว่า

- (33) *เล็กนะ แดงคุยกับ
- (34) *โต๊ะนี้ แดงวางหนังสือที่
- (35) เด็ก ๆ นะ แดงชื่อนมแจก
- (36) บ้านนั้น นะ เขาทิ้งหนังสือไว้

(Indrambarya, 1995: 103)

จากประโยคที่ (33) – (36) เป็นการย้ายเฉพาะนามวลีไปไว้หน้าประโยคโดยลำพัง ประโยคที่ (35) และ (36) เป็นประโยคที่ถูกไวยากรณ์ คำที่สงสัยจึงเป็นคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ ซึ่งก็คือคำว่า “แจก” และ “ไว้” แต่ประโยคที่ (33) และ (34) เป็นประโยคที่ไม่ถูกไวยากรณ์ คำที่สงสัยจึงเป็นคำนามบ่งความสัมพันธ์หรือคำบุพบท ซึ่งก็คือคำว่า “กับ” และ “ที่”

ลองย้ายคำที่สงสัยไปไว้หน้าประโยคพร้อมกับคำนามที่ตามมา พบว่า

(37) กับเล็กนะ แดงคุย

(38) ที่โต๊ะนี้ แดงวางหนังสือ

(39) *แจกเล็ก ๆ แดงชื่อขนม

(40) *ไว้บ้านนั้น เขาทิ้งหนังสือ

(Indrambarya, 1995: 104-105)

จากประโยคที่ (37) – (40) เป็นการย้ายเฉพาะนามวลีไปไว้หน้าประโยคโดยลำพัง ประโยคที่ (39) และ (40) เป็นประโยคที่ไม่ถูกไวยากรณ์ คำที่สงสัยจึงเป็นคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ ซึ่งก็คือคำว่า “แจก” และ “ไว้” แต่ประโยคที่ (37) และ (38) เป็นประโยคที่ไม่ถูกไวยากรณ์ คำที่สงสัยจึงเป็นคำนามบ่งความสัมพันธ์หรือคำบุพบท ซึ่งก็คือคำว่า “กับ” และ “ที่”

จากการทดสอบการปรากฏโดยลำพัง เราสามารถจำแนกคำนามบ่งความสัมพันธ์และคำบุพบทออกมาเป็นกลุ่มหนึ่ง คือ คำว่า “กับ” และ “ที่” และจำแนกคำกริยาและคำวิเศษณ์ออกมาเป็นอีกกลุ่มหนึ่ง คือคำว่า “แจก” และ “ไว้” ในการทดสอบขั้นต่อไปเป็นการทดสอบเพื่อจำแนกคำกริยาออกจากคำวิเศษณ์ และการจำแนกคำนามออกจากคำบุพบท

2. การปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” (The Co-occurrence with the negation words ‘mây’)

การปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” เป็นการทดสอบเพื่อจำแนกคำกริยาออกจากคำวิเศษณ์ Indrambarya (2008: 6-7) อธิบายว่า คำที่สามารถปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ “ไม่” ได้ คำนั้นเป็นคำกริยา (Prasitharathsint, 2000 cited in Indrambarya, 2008: 6) ดังนี้

จากการทดสอบการปรากฏโดยลำพัง เราทราบว่าคำว่า “แจก” ในประโยคที่ (31) และคำว่า “ไว้” ในประโยคที่ (32) เป็นคำวิเศษณ์หรือกริยาก็ได้ การทดสอบด้วยการปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ “ไม่” ทำให้เราทราบว่าคำใดเป็นคำกริยา ดังนี้

(41) แดงซื้อขนมแจกเด็ก ๆ ไม่แจกผู้ใหญ่

(42) *เขาทิ้งหนังสือไว้บนนั้น ไม่ไว้บ้าน

(Indrambarya, 1995: 107-108)

จากการทดสอบการปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” เราพบว่าประโยคที่ (41) เป็นประโยคที่ถูกไวยากรณ์ คำว่า “แจก” สามารถปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ “ไม่” ได้ ดังนั้น คำว่า “แจก” จึงเป็นคำกริยา แต่ประโยคที่ (42) เป็นประโยคที่ไม่ถูกไวยากรณ์ คำว่า “ไว้” ไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ “ไม่” ได้ ดังนั้น “ไว้” ไม่ใช่คำกริยา คำว่า “ไว้” จึงเป็นคำวิเศษณ์

3. คำตอบแบบสั้นของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ (The Short Answer to a Yes-No Question Test)

คำตอบแบบสั้นของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ เป็นอีกเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนกคำกริยาออกจากคำวิเศษณ์ Indrambarya (2008: 7-8) อธิบายว่า คำกริยาสามารถเป็นคำตอบแบบสั้นของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธได้ (Sindhvananda, 1970 cited in Indrambarya, 2008: 7) จากการทดสอบการปรากฏโดยลำพัง เราทราบว่าคำว่า “แจก” ในประโยคที่ (31) และคำว่า “ไว้” ในประโยคที่ (32) เป็นคำวิเศษณ์หรือกริยาก็ได้ จึงทดสอบด้วยคำตอบแบบสั้นสำหรับคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ เพื่อให้ทราบว่าคำใดเป็นคำกริยา ดังนี้

(43) ก. แดงซื้อขนมแจกเด็ก ๆ หรือเปล่า?

ข. ซื้อ

ค. แจก

(44) ก. เขาทิ้งหนังสือไว้บนนั้น หรือเปล่า?

ข. ทิ้ง

ค. *ไว้

จากการทดสอบ เราพบว่าตัวอย่างที่ (43) คำว่า “แจก” สามารถเป็นคำตอบแบบสั้นสำหรับคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธได้ ดังนั้นคำว่า “แจก” จึงเป็นคำกริยา แต่ประโยคที่ (44) คำว่า “ไว้” ไม่สามารถเป็นคำตอบแบบสั้นสำหรับคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธได้ ดังนั้นคำว่า “ไว้” ไม่ใช่คำกริยา แต่เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำกริยา

ในการทดสอบว่าคำใดเป็นคำกริยา จะต้องทดสอบด้วยการทดสอบที่ 2 และ 3 ร่วมกัน

Indrambarya (2008: 4-5) ได้เสนอการทดสอบคำนามเพิ่มเติมไว้ อีกสองการทดสอบ คือ การทดสอบด้วยตัวกำหนด (Determiner Test) และ การทดสอบด้วยคำบอกจำนวน (Quantifier Test) ซึ่งเป็นเกณฑ์การทดสอบในการจำแนกคำนามออกจากคำบุพบท โดยการทดสอบด้วยตัวกำหนด (Determiner Test) จะใช้ตัวกำหนด “ใด” และ “อื่น” และการทดสอบด้วยคำบอกจำนวน (Quantifier Test) จะใช้คำคุณศัพท์ “กี่” และ “หลาย” ในการทดสอบดังนี้

4. การทดสอบด้วยตัวกำหนด (Determiner test)

การทดสอบด้วยตัวกำหนดเป็นการทดสอบเพื่อจำแนกคำนามออกจากคำบุพบท Indrambarya (2008: 4) คำนามสามารถปรากฏหน้าตัวกำหนด “ใด” และ “อื่น” ได้ จากการทดสอบการปรากฏโดยคำพัง เราทราบว่าคำว่า “กับ” ในประโยคที่ (29) และคำว่า “ที่” ในประโยคที่ (30) นั้นเป็นคำนามบ่งความสัมพันธ์หรือคำบุพบท การทดสอบด้วยตัวกำหนดจะช่วยให้เราทราบว่าคำใดเป็นคำนาม จากประโยคเริ่มต้นที่ (29) และ (30)

(29) แดงคุยกับเล็ก

(30) แดงวางหนังสือที่โต๊ะนี้

เมื่อลองทดสอบด้วยตัวกำหนดจะได้

(45) แดงคุยกับ*ใด/*อื่น

(46) แดงวางหนังสือที่ใด/อื่น

จากประโยคที่ (39) คำว่า “กับ” ไม่สามารถปรากฏหน้าตัวกำหนด “ใด/อื่น” ได้ จึงไม่ใช่คำนาม ดังนั้นคำว่า “กับ” จึงเป็นคำบุพบท และจากประโยคที่ (40) คำว่า “ที่” สามารถปรากฏหน้าตัวกำหนด “ใด/อื่น” ได้ ดังนั้นคำว่า “ที่” จึงเป็นคำนาม

5. การทดสอบด้วยคำบอกจำนวน (Quantifier test)

การทดสอบด้วยคำบอกจำนวน เป็นอีกหนึ่งการทดสอบเพื่อจำแนกคำนามออกจากคำบุพบท Indrambarya (2008: 4-5) คำนามสามารถปรากฏหลังคำบอกจำนวน “กี่” และ “หลาย” ได้ จากการทดสอบการปรากฏโดยลำพัง เราทราบว่าคำว่า “กับ” ในประโยคที่ (29) และคำว่า “ที่” ในประโยคที่ (30) นั้นเป็นคำนามบ่งความสัมพันธ์หรือคำบุพบท การทดสอบด้วยคำบอกจำนวนจะช่วยให้เราทราบว่าคำใดเป็นคำนาม

จากประโยคเริ่มต้นที่ (29) และ (30) เมื่อลองทดสอบด้วยคำบอกจำนวนจะได้

(47) แดงคุณ*กั้/*หลายกับ

(48) แดงวางหนังสือกั/หลายที่

จากประโยคที่ (47) คำว่า “กับ” ไม่สามารถปรากฏหลังคำบอกจำนวน “กั/หลาย” ได้ จึงไม่ใช่คำนาม ดังนั้น “กับ” จึงเป็นคำบุพบท และจากประโยคที่ (48) คำว่า “ที่” สามารถปรากฏหลังคำบอกจำนวน “กั/หลาย” ได้ ดังนั้นคำว่า “ที่” จึงเป็นคำนาม

ในการทดสอบว่าคำใดเป็นคำนามนั้น จำเป็นที่จะต้องทดสอบด้วยการทดสอบที่ 4 และ 5 ร่วมกัน

ผู้วิจัยสามารถสรุปการทดสอบเพื่อจำแนกชนิดของคำจากงานวิจัยของ Indrambarya (1995, 2008) ไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 สรุปการทดสอบชนิดของคำของ Indrambarya (1995, 2008)

การทดสอบ	คำนาม	คำบุพบท	คำกริยา	คำวิเศษณ์
Stranding Tests	-	-	+	+
Determiner test	+	-	-	-
Quantifier test	+	-	-	-
Co-occurrence with the Negation words 'mây'	-	-	+	-
Short Answer to a Yes-No Question	-	-	+	-

ที่มา: Indrambarya (1995: 109, 2008: 5)

จากการตรวจเอกสารเกี่ยวกับการทดสอบชนิดคำ เราจะได้เกณฑ์การกระจายคำของ คำกริยาและคำวิเศษณ์ กล่าวคือ หากคำใดที่ปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” ได้แล้ว คำนั้นจะเป็นคำกริยา ในขณะที่คำวิเศษณ์ซึ่งมีรูปและความหมายเหมือนคำกริยา แต่จะไม่สามารถปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” ได้ ส่วนคำนามเป็นคำที่สามารถปรากฏร่วมกับตัวกำหนดและคำบอกจำนวนได้ ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์ ดังกล่าวนี้ในการวิเคราะห์คำว่า “ได้” ในส่วนของกรวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 3

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาคำว่า “ได้” ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก ดังนั้นจึงต้องมีความ เข้าใจในเรื่องทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การกมิใช่เป็นแนวทางในการวิเคราะห์คำว่า “ได้” ในงานวิจัยนี้

ทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การก

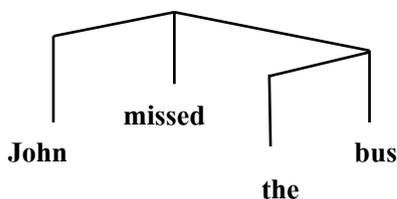
ในปี 1970 สแตนลีย์ สตารอสต้า (Stanley Starosta) ได้คิดค้นทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การก ขึ้น ทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การกเป็นไวยากรณ์พืงพาที่แสดงถึงความสัมพันธ์แบบพืงพาของคำศัพท์ แต่ละคำศัพท์ในประโยคหรือวลี ทั้งยังแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ของ คำศัพท์นั้น ๆ และเพื่อให้เกิดความแจ่มชัด (explicit) มากขึ้นจึงมีการกำหนดการกให้กับคำศัพท์ เหล่านั้น ไวยากรณ์ศัพท์การกได้พัฒนาเรื่อยมาโดยทดสอบใช้กับข้อมูลภาษาต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะในแถบเอเชีย เพื่อให้ทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การกเป็นสากลใช้ทดสอบได้กับทุกภาษา เหมือนไวยากรณ์ปริวรรตของชอมสกี ต่างกันที่ไวยากรณ์ศัพท์การกจะมีรูปแทนวากยสัมพันธ์ ระดับเดียว (monostrata) กล่าวคือจะมีเพียงโครงสร้างเดียวคือ โครงสร้างผิวเท่านั้น อีกทั้งยังมีการ

กำหนดเงื่อนไขบังคับ (constraint) ในรูปของกฎต่าง ๆ เพื่อจำกัดและให้รู้ถึงโครงสร้างที่เป็นไปไม่ได้ (Indrambarya, 1994: 11-12)

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ (2546: 322 - 324) อธิบายว่าทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การกมีคุณสมบัติเป็นไวยากรณ์เพิ่มพูน (generative) ในความหมายที่ว่าไวยากรณ์นี้ที่สามารถนำไปพิสูจน์กับภาษาได้ว่าเป็นไวยากรณ์ที่ถูกต้องหรือไม่และสามารถใช้ในการวิเคราะห์ภาษาได้ดีเพียงไร นอกจากนี้ยังมีความเป็นสากลที่สามารถนำไปพิสูจน์ภาษาต่าง ๆ ได้ว่าเป็นไวยากรณ์ที่ถูกต้องหรือไม่ (falsify) มีความเป็นศัพท์นิยม (lexicalist) แทนที่จะมองประโยคเป็นส่วนสำคัญของไวยากรณ์แต่ทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การกนั้นจะให้ความสำคัญกับคำศัพท์แต่ละคำ เมื่อคำศัพท์แต่ละคำเรียงลำดับกันเกิดเป็นการปรากฏรวมของคำที่มีความสัมพันธ์แบบพึ่งพา ทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การกจึงเป็นไวยากรณ์เน้นการพึ่งพา (dependency) และมีการกำหนดการก (case) กำกับคำนามไว้เพื่อแสดงความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังมีการกำหนดการกเพื่อเสริมการรับรู้เพื่อบอกที่มาที่ไป (localistic) อีกด้วย

สตารอสตา (Starosta, 1988: 7) กล่าวว่า เงื่อนไขบังคับเป็นหัวใจของทฤษฎี ทฤษฎีที่ไม่มีเงื่อนไขบังคับทำให้เกิดทฤษฎีที่ทรงพลัง การกำหนดเงื่อนไขบังคับต่าง ๆ นั้นก็เพื่อให้ทฤษฎีดังกล่าวสามารถนำไปทดสอบกับภาษาต่าง ๆ ได้ว่าโครงสร้างใดเป็นไปได้และโครงสร้างใดเป็นไปได้ไม่ได้ และการใช้การวิเคราะห์ด้วยไวยากรณ์แบบพึ่งพาเป็นการลดความซ้ำซ้อนของโครงสร้างวลี แก้ปัญหาไวยากรณ์ปริวรรตที่ทรงพลังมากเกินไป การนำแม่แบบจากไวยากรณ์พึ่งพามาใช้ในการวิเคราะห์ภาษา ก็ถือเป็น “เงื่อนไขบังคับแบบพี่น้อง” (sisterhead constraint) ที่ทำให้เราเห็นความสัมพันธ์ของคำสองคำว่าส่วนใดเป็นส่วนหลัก (head) และส่วนใดเป็นส่วนพึ่งพา (dependent) ดังภาพที่ 2

(49) John missed the bus

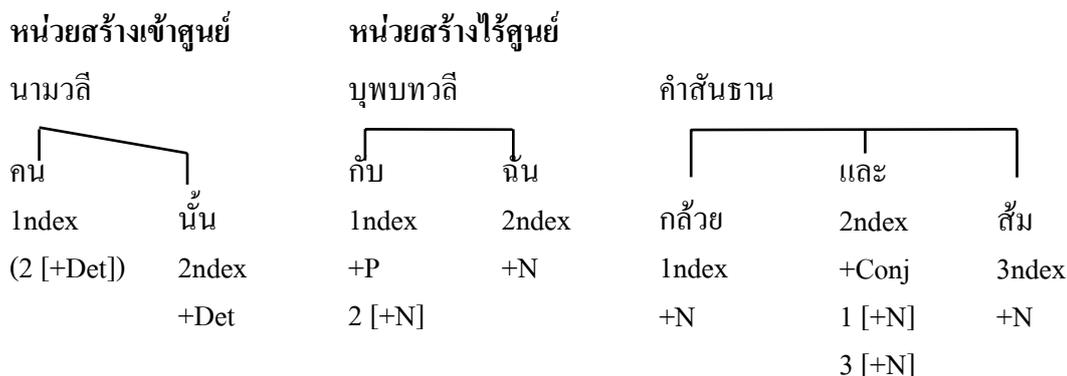
ภาพที่ 2 แสดงส่วนหลักและส่วนพืงพาทตามเงื่อนไขบังคับแบบพี่น้อง

ที่มา: Indrambarya (1994: 13)

จากภาพที่ 2 เราเห็นว่า ‘missed’ เป็นคำกริยาซึ่งถือว่าเป็นส่วนหลักของโครงสร้างที่ประกอบด้วยส่วนพืงสองส่วนคือ ‘John’ และ ‘bus’ โดยที่คำว่า ‘bus’ นั้นมีตัวกำหนด ‘the’ เป็นส่วนพืงพา

Indrambarya (1994: 13) กล่าวถึง การจำแนกหน่วยสร้างสองแบบในทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การก คือ 1) หน่วยสร้างที่มีส่วนหลักเพียง 1 ส่วนและส่วนพืงพาเรียกว่า “หน่วยสร้างเข้าสู่ศูนย์” (endocentric construction) และ 2) หน่วยสร้างที่มีส่วนหลักทั้งหมดประกอบด้วย ส่วนหลักและส่วนหลักกร่วม (co-head) เรียกว่า “หน่วยสร้างไร้ศูนย์” (exocentric construction) Starosta (1999: 18) กล่าวว่าไวยากรณ์ศัพท์การกนั้นจะมีชนิดของคำเพียง 2 ชนิดที่สามารถปรากฏในโครงสร้างแบบ หน่วยสร้างไร้ศูนย์ คือ คำบุพบท (preposition หรือ postposition) และคำสันธาน (conjunction)

เนื่องจากบุพบทลีประกอบด้วยส่วนหลัก 2 หน่วย คือ คำบุพบทและนามวลี และทั้งสองหน่วยเป็นหน่วยที่จำเป็นต้องปรากฏร่วมกันจะขาดหน่วยใดหน่วยหนึ่งไม่ได้ ถ้าขาดไปหน่วยใดหน่วยหนึ่งไปก็ไม่ใช่บุพบทลี หรือในวลีที่ประกอบด้วยคำสันธานนั้น เป็นการเชื่อมคำหรือวลีที่เป็นชนิดเดียวกัน จึงถือว่าทั้งสองส่วนต่างก็มีความสำคัญเท่ากัน เป็นหน่วยศัพท์อิสระที่เชื่อมด้วยคำสันธาน จึงถือว่าเป็นหน่วยสร้างไร้ศูนย์ ตัวอย่างหน่วยสร้างทั้งสองแบบแสดงดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงการพึ่งพาของหน่วยสร้างเข้าสู่ศูนย์และหน่วยสร้างไร้ศูนย์

ที่มา: Starosta (1999: 18)

จากภาพที่ 3 จะพบว่านามวลี “คนนั้น” เป็นหน่วยสร้างเข้าสู่ศูนย์ที่ประกอบด้วยคำนาม “คน” เป็นส่วนหลักและตัวกำหนด “นั้น” เป็นส่วนพึ่งพาของส่วนหลัก ในขณะที่บุพบทวลี “กับฉัน” และนามวลี “กล้วยและส้ม” นั้นเป็นหน่วยสร้างไร้ศูนย์ สังเกตว่าแผนภูมิต้นไม้เส้นที่แสดงการพึ่งพาจะอยู่ในระดับเดียวกัน กล่าวคือคำบุพบท “กับ” นั้นเป็นส่วนหลักเนื่องจากนำหน้าคำนาม “ฉัน” ซึ่งเป็นส่วนหลักเช่นกันแต่ถือว่าเป็นส่วนหลักร่วม และคำนาม “กล้วย” และ “ส้ม” นั้นถือเป็นส่วนหลักทั้งคู่ที่เชื่อมด้วยคำสันธาน “และ”

ทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การกใช้การกำหนดการกให้แก่คำนามของประโยคหรือวลีเพื่อให้เกิดความแจ่มชัดมากขึ้น แม้ว่าจะนำการกมาใช้ตามแบบไวยากรณ์การกของฟิลมอร์ แต่ก็ไม่ได้นำการกมาใช้ตามบริบททางความหมาย การนำการกมาใช้เช่นนี้โดยเน้นการรับรู้ของผู้ใช้ภาษาเท่านั้น โดยการกที่นำมาใช้ในทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การกจะประกอบด้วย รูปการก (case form) การกสัมพันธ์ (case relation) การกบทบาทห้พภาค (macro role) และ การกบ่งชี้ (case marker) ดังนี้

1. รูปการกในไวยากรณ์ศัพท์การก (Case Forms in Lexicase)

รูปการกในไวยากรณ์ศัพท์การกแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ทางการกและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำนามที่ปรากฏในโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ มีรูปการกทั้งหมด 5 รูปการก คือ

1. รูปการกประธาน (Nominative, Nom)
2. รูปการกกรรม (Accusative, Acc)
3. รูปการกสถานที่ (Locative, Lcv)
4. รูปการกวิธี (Means, Mns)
5. รูปการกผู้เกี่ยวข้อง (Correspondence, Crsp)

(Indrambarya, 1994: 61-63)

2. การกสัมพันธ์ในไวยากรณ์ศัพท์การก (Case relations in Lexicase)

การกสัมพันธ์แสดงความสัมพันธ์ทางอรรถ-วากยสัมพันธ์ให้แก่คำนามในหน่วยสร้างทางวากยสัมพันธ์ มีทั้งหมด 5 การกสัมพันธ์ คือ การกผู้รับ การกผู้ทำ การกสถานที่ การกผู้เกี่ยวข้อง และการกวิธี

1. การกผู้รับ (Patient, PAT) เป็นการกสัมพันธ์ที่แสดงความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยา โดยคำนามที่ถูกกำหนดการกผู้รับจะปรากฏร่วมกับกริยาทุกคำโดยกำหนดให้แก่คำนามที่ทำหน้าที่เป็น “ประธาน” ของกริยากรรม หรือ “กรรม” ของกริยากรรม เพื่อแสดงว่าคำนามเป็นผู้รับหรือรับผลการกระทำ

2. การกผู้ทำ (Agent, AGT) เป็นการกสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยา โดยกำหนดให้แก่คำนามที่หน้าเป็นประธานของกริยากรรม ที่เป็นผู้สนับสนุน ผู้ก่อเหตุ ผู้มีประสบการณ์ หรือผู้ควบคุมสถานการณ์ซึ่งจะก่อให้เกิดการกระทำที่มีผลต่อ PAT การกสัมพันธ์นี้จะต้องเกิดร่วมกับ PAT ไม่สามารถปรากฏโดยลำพังได้

ตัวอย่างการกำหนดการกผู้รับและการกผู้ทำ แสดงดังตัวอย่างต่อไปนี้

กริยากรรม “นอน”

ฉัน	นอน
1ndex	2ndex
+N	+V
Nom	-trns
PAT	+fint
actr	

กริยากรรม “ยิง”

เขา	ยิง	นก
1ndex	2ndex	3ndex
+N	+V	+N
Nom	+trns	Acc
AGT	+fint	PAT
actr		

ภาพที่ 4 แสดงการกำหนดการกรผู้รับและการกรผู้ทำในไวยากรณ์ศัพท์การก

จากตัวอย่างการกำหนดการกรสัมพันธ์ข้างต้น เราจะเห็นว่า ส่วนหลักที่เป็นกริยากรรม จะระบุการกรผู้รับ (PAT) ให้แก่คำนาม “ฉัน” ซึ่งเป็นประธานของกริยากรรม “นอน” จึงระบุรูปการกรประธานให้แก่คำนาม “ฉัน” ด้วย แต่ในกรณีที่ส่วนหลักเป็นกริยากรรมเราจะระบุการกรผู้รับ (PAT) ให้แก่คำนาม “นก” ซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมระบุ (Acc) ของกริยากรรม “ยิง” และระบุการกรผู้ทำ (AGT) ให้แก่ “เขา” ที่เป็นผู้แสดง (actr) ของกริยา “ยิง”

ส่วน 3 การกที่เหลือ ได้แก่ การกสถานที่ (Locus) การกผู้เกี่ยวข้อง (Correspondence) และการกวิธี (Means) นั้นสามารถจำแนกออกเป็นสองประเภท คือ การกวงในและการกวงนอกกล่าวคือการกวงในบ่งความสัมพันธ์ของการกนั้นในส่วนของที่ใกล้ชิดกับการกรผู้รับซึ่งเป็นส่วนเติมเต็ม (complement) ของส่วนหลัก ส่วนการกวงนอกบ่งความสัมพันธ์ของการกนั้นในส่วนที่มีความหมายเชื่อมโยงกับการกระทำ เหตุการณ์หรือสภาพทั้งหมดซึ่งเป็นส่วนขยายร่วม (adjunct) ของส่วนหลัก (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ, 2546: 347 และ Indrambarya, 1994: 72-76)

3. การกสสถานที่ (Locus, LOC) เป็นการกสัมพันธ์ที่กำหนดให้แก่คำนามที่เป็นแหล่งเดิม (source) จุดหมาย (goal) หรือสถานที่ของ PAT เพื่อแสดงความสัมพันธ์วงในและปรากฏเพื่อแสดงความสัมพันธ์วงนอกให้เห็นสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับระยะทาง ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมของการกระทำหรือสถานการณ์ทั้งหมด

เขา	ค้ำ	ที่	โรงแรม	ที่	หัวหิน
Index	2ndex	3ndex	4ndex	5ndex	6ndex
+N	+V	+N	+N	+N	+N
Nom	-trns	4[+Acc]	Acc	6[+Acc]	Acc
PAT	+fint		LOC		LOC
actr			+lctn		+lctn
			วงใน		วงนอก

ภาพที่ 5 แสดงการกำหนดการกสถานที่ในไวยากรณ์ศัพท์การก

จากตัวอย่างการกำหนดการกสถานที่ (LOC) เราจะเห็นว่าคำนาม “โรงแรม” นั้นเป็นการกสถานที่วงในซึ่งเป็นส่วนเติมเต็ม (complement) ของกริยา “ค้ำ” ในขณะที่หัวหินระบุการกสถานที่ (LOC) ซึ่งถือเป็นการกวงนอกซึ่งเป็นส่วนขยายร่วม (adjunct) มีความหมายเชื่อมโยงเหตุการณ์ทั้งหมด

4. การกผู้เกี่ยวข้อง (Correspondence, COR) เป็นการกสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคำนามกับคำกริยาซึ่งแบ่งได้เป็นการกสัมพันธ์วงในคือสิ่งที่ปรากฏร่วมกับ PAT และการกสัมพันธ์วงนอกใช้ขยายหรือเสริมความให้กับคำกริยากับคำนามที่ระบุ PAT

เขา	ผู้	กับ	จาพนม	เพื่อ	เงิน
Index	2ndex	3ndex	4ndex	5ndex	6ndex
+N	+V	+P	+N	+P	+N
Nom	-trns		Acc		Acc
PAT	+fint		COR		COR
actr					
			วงใน		วงนอก

ภาพที่ 6 แสดงการกำหนดการกผู้เกี่ยวข้องในไวยากรณ์ศัพท์การก

จากตัวอย่างการกำหนดการผู้เกี่ยวข้อง (COR) เราจะเห็นว่าคำนาม “จา พนม” นั้นเป็นการผู้เกี่ยวข้องวงในซึ่งเป็นส่วนเติมเต็ม (complement) ของกริยา “สู้” ในขณะที่คำนาม “เงิน” เป็นการวงนอกซึ่งเป็นส่วนขยายร่วม (adjunct) มีความหมายเชื่อมโยงถึงเหตุการณ์ทั้งหมด

5. การกวีธิ (Means, MNS) เป็นการกัมสัมพันธ์วงในของ PAT ได้แก่ ความสัมพันธ์ของคำนามที่เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อ PAT และการกัมสัมพันธ์วงนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของสิ่งที่ปรากฏในรูปนามธรรมที่มีผลต่อการกระทำ ขบวนการหรือสถานการณ์ทั้งหมด

เขา	ทำ	โคม	ด้วย	กระดาษ	ด้วย	ความตั้งใจ
1ndex	2ndex	3ndex	4ndex	5ndex	6ndex	7ndex
+N	+V	+N	+P	+N	+P	+N
Nom	+trns	Acc		Mns		Mns
AGT	+fint	PAT		MNS		MNS
actr						
				วงใน		วงนอก

ภาพที่ 7 แสดงการกำหนดการกวีธิในไวยากรณ์ศัพท์การก

จากตัวอย่างการกำหนดการกวีธิ (MNS) เราจะเห็นว่าคำนาม “กระดาษ” เป็นการกวีธิวงในที่เป็นส่วนเติมเต็ม (complement) ของกริยา “ทำ” และคำนาม “ความตั้งใจ” เป็นการกวีธิวงนอกที่เป็นส่วนขยายร่วม (adjunct) มีความหมายเชื่อมโยงเหตุการณ์ทั้งหมด

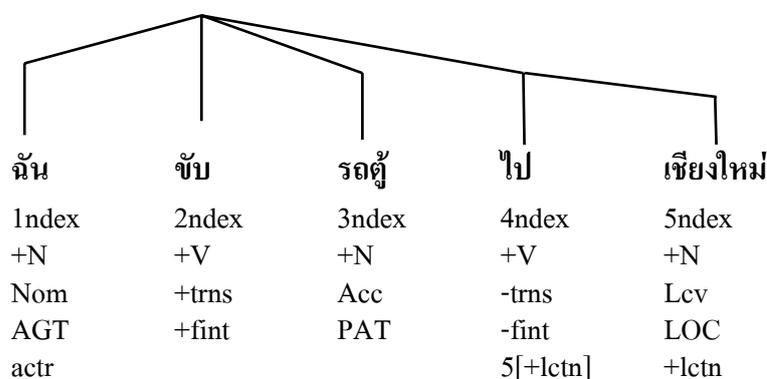
3. การกบบทบาทมหัพภาคในไวยากรณ์ศัพท์การก (Macro-role in Lexicase)

การกบบทบาทมหัพภาคมีเพียงการกเดียว ได้แก่ ผู้แสดง (Actor, actr) ปรากฏร่วมกับคำนามที่เป็น AGT ของกริยากรรม หรือจะปรากฏร่วมกับคำนามที่เป็น PAT กรณีที่เป็นประธาน (Nom) ของประโยค

4. เครื่องหมายบ่งชี้การก (Case Marker)

เป็นกลไกที่เสริมการรับรู้รูปการกและเสริมความหมายให้กับการกสัมพันธ์ ในงานวิจัยนี้ เครื่องหมายบ่งชี้การกได้แก่ locational [+lctn] ตัวอย่างการกำหนดการกใน ไวยากรณ์ศัพท์การก แสดงด้วยแผนภูมิต้นไม้ ดังต่อไปนี้

(50) ฉันขับรถไปเชียงใหม่

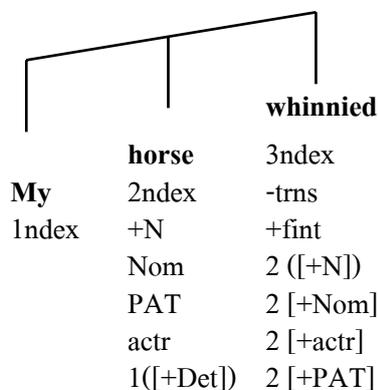
ภาพที่ 8 แสดงการกำหนดเครื่องหมายบ่งชี้การกใน ไวยากรณ์ศัพท์การก

จากภาพที่ 8 มีการกำหนดเครื่องหมายบ่งชี้การก +lctn เพื่อบ่งชี้ว่าคำนาม “เชียงใหม่” เป็น คำนามที่บ่งชี้ที่ไปที่ไป (localistic)

5. การเชื่อมการก (Case Linking)

ในไวยากรณ์ศัพท์การกนั้นจะต้องระบุลักษณะของส่วนพึ่งพา (dependent) ไว้ที่ลักษณะของ ส่วนที่อยู่สูงกว่า (regent) เนื่องจากรูปแบบของวลีหรือประโยคที่ถูกต้อนั้นจะขึ้นอยู่กับคุณสมบัติที่ ถ่ายทอดมาจากส่วนหลัก (head) หรือส่วนที่อยู่สูงกว่า (regent) ไปยังส่วนพึ่งพา (dependent) เท่านั้น

(51) My horse whinnied

ภาพที่ 9 แสดงการกำหนดการเชื่อมการกในไวยากรณ์ศัพท์การก

ที่มา: Starosta (1999: 27)

จากภาพที่ 9 พบว่า ‘whinnied’ เป็นกริยากรรมเราจึงระบุลักษณะ [-trns] และเป็นกริยาแท้ ระบุลักษณะ [+fint] กริยากรรม ‘whinnied’ เป็นส่วนหลักของโครงสร้าง ที่มีคำนาม ‘horse’ เป็นส่วนพึ่งพาและทำหน้าที่เป็นประธานจึงระบุรูปการกประธาน (Nom) และคำนาม ‘horse’ เป็นประธานของกริยากรรมจึงระบุการกผู้รับ (PAT) และระบุผู้แสดง (actr) ส่วนตัวกำหนด ‘My’ เป็นส่วนพึ่งพาของคำนาม ‘horse’

การระบุลักษณะของส่วนพึ่งพาในแวลวลักษณะของส่วนหลัก รูปการก [2[+Nom]] การกสัมพันธ์ [2[+PAT]] และการกบทบาทมหัพภาค [2[+actr]] ทำให้เราทราบว่า horse นั้นเป็นคำนาม ที่เป็นประธานของกริยากรรม “whinnied” และเป็นผู้กระทำในประโยค

Starosta (1999: 29-30) อธิบายว่า การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรูปการก (case form) การกสัมพันธ์ (case relation) และการกบทบาทมหัพภาค (macro role) นั้น เราใช้การเชื่อมโยงการก (case linking) มาอธิบายประเภทของคำกริยานั้น ๆ ในการกำหนดลักษณะเพิ่ม ดังนี้

1. ในภาษา Accusative หรือภาษาละสรรพนาม (pro-drop) ส่วนหลักที่เป็นกริยาแท้ [+fint] จะตามหาคำนาม [?(+N)] ที่ระบุรูปการกประธาน [?(+Nom)] และผู้แสดง [?(+actr)] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก ดังนี้

[+fint] →

[?	[+N]]
		[+Nom]	
		?	[+Nom]
[[+actr]]

 (accusative languages;
pro-drops)

(Starosta, 1999: 29)

2. ส่วนหลักที่เป็นกริยากรรม [-trns] จะตามหาคำนามที่ระบุผู้แสดง [+actr]] และการกผู้รับ [+PAT]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก ดังนี้

[-trns] →

[?	[+actr]]
[[+PAT]]

(Starosta, 1999: 29)

3. ส่วนหลักที่เป็นกริยากรรม [+trns] จะตามหาคำนามที่ระบุผู้แสดง [+actr]] และการกผู้ทำ [+AGT]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก ดังนี้

[+trns] →

[?	[+actr]]
[[+AGT]]

(Starosta, 1999: 29)

4. ส่วนหลักที่เป็นกริยากรรม [+trns] จะตามหาคำนามที่ระบุรูปการกรรม [+Acc]] และการกผู้รับ [+PAT]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก ดังนี้

[+trns] →

[?	[+ACC]]
[[+PAT]]

(Starosta, 1999: 29)

ดังนั้น จากประโยค (51) My horse whinnied เราสามารถกำหนดลักษณะที่สมบูรณ์เต็มรูปแบบจะได้ลักษณะกริยา “whinnied” ดังนี้

whinnied

[3ndex]
	V	
	-trns	
	+fint	
	2 ([+N])	
	2 [+N]	
	[Nom]	
	2 [+Nom]	
	2 [Nom]	
	[actr]	
	2 [+actr]	
	2 [actr]	
	[+PAT]	
	2 [+PAT]	
]]

(Starosta, 1999: 30)

ส่วนหลักกริยากรรม ‘whinnied’ เป็นกริยาแท้ [-fint] จะตามหาคำนาม [?(+N)] ที่ระบุรูปการกประธาน [?(+Nom)] และผู้แสดง [?(+actr)] และกริยา ‘whinnied’ เป็นกริยากรรม [-trns] จะตามหาคำนามที่ระบุลักษณะผู้กระทำ [2(+actr)] และการกผู้รับ [2(+PAT)] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก

6. ลักษณะในไวยากรณ์ศัพท์การก (Features in Lexicase)

ลักษณะ (Feature) ในไวยากรณ์ศัพท์การกมี 2 ประเภท ได้แก่

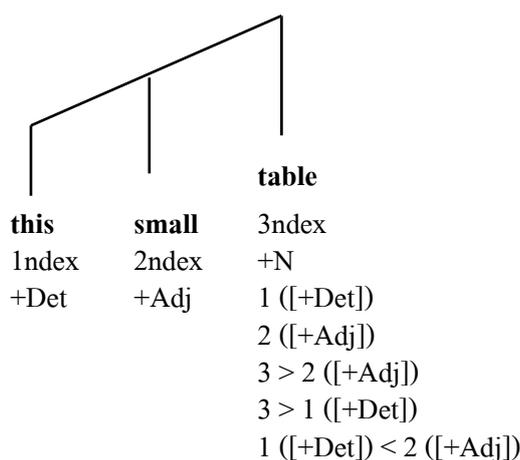
6.1 ลักษณะแบบไม่อิงบริบท (Context-free Features) เป็นลักษณะประจำคำที่แสดงเพียงคุณสมบัติทางวากยสัมพันธ์เพียงอย่างเดียวเช่น คำนาม (noun, [+N]) คำกริยา (verb, [+V]) เป็นต้น (Indrambarya, 1994: 15)

6.2 ลักษณะแบบอิงบริบท (Contextual Features) แสดงการปรากฏร่วมและความสัมพันธ์ของคำต่าง ๆ ในประโยคหรือวลี ลักษณะแบบอิงบริบทแทนที่โครงสร้างวลี (Phrase Structure) ได้ เช่น [?(β Fi)] เป็นลักษณะอิงบริบทแบบเลือกได้จึงมีเครื่องหมาย ‘()’ หมายถึงลักษณะอิงบริบทแบบเลือกได้ (optional contextual feature) หรือ [?(β Fi)] คุณลักษณะอิงบริบทแบบบังคับ (obligatory contextual feature) แสดงโดย ‘[]’ (Indrambarya, 1994: 16)

การระบุตำแหน่งที่อยู่หน้าหรือหลังเพื่อบอกลำดับของคำเป็นส่วนใดอยู่ในตำแหน่งของส่วนที่อยู่สูงกว่าหรือส่วนหลักและลำดับของตำแหน่งของส่วนพืงพา โดยในไวยากรณ์ศัพท์การกนั้นจะใช้ สัญลักษณ์ '<' หมายถึง “หน้า” (precede) และ '>' หมายถึง “หลัง” (follow) เช่น $[@>?(+[Det])]$ โดยที่ @ คือ index ของส่วนที่อยู่สูงกว่า สามารถอ่านได้ว่า “ส่วนที่อยู่สูงกว่าตามด้วยตัวกำหนดที่เป็นส่วนพืงพา”และ $[?(+[Det])<?(+[Adj])]$ สามารถอ่านได้ว่า “ส่วนพืงพาที่เป็นตัวกำหนดอยู่หน้าส่วนพืงพาที่เป็นคุณศัพท์” (Indrambarya, 1994: 16)

ตัวอย่างการกำหนดลักษณะทั้ง 2 ประเภท ดังภาพที่ 10

(52) this small table

ภาพที่ 10 แสดงการกำหนดลักษณะแบบอิงบริบทและลักษณะแบบไม่อิงบริบท

ที่มา: Indrambarya (1994: 16)

จากภาพที่ 10 การระบุลักษณะ “3 > 2 ([+Adj])” สามารถอ่านได้ว่า “คำศัพท์ที่ระบุ 3ndex นั้นจะตามหลังคำคุณศัพท์ที่ระบุ 2ndex” และ “3 > 1 ([+Det])” สามารถอ่านได้ว่า “คำศัพท์ที่ระบุ 3ndex นั้นตามหลังตัวกำหนดที่ระบุ 1index” และ “1 ([+Det]) < 2 ([+Adj])” สามารถอ่านได้ว่า “ตัวกำหนดที่ระบุ 1index นั้นจะนำหน้าคำคุณศัพท์ที่ระบุ 2ndex”

7. การกำหนดลักษณะประจำส่วนหลัก

วิธีการกำหนดลักษณะให้แก่ส่วนหลัก (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ, 2546: 364) มีขั้นตอน ดังนี้

1. บ่งชนิดของคำประจำส่วนหลักว่าเป็นคำนาม หรือ กริยา หรือ นุพบท เป็นต้น
2. บ่งลักษณะทางความหมายของคำนั้น เช่น กริยาแท้ หรือ กริยาสกรรม เป็นต้น
3. บ่งความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ ซึ่งส่วนมากจะกำกับที่คำนาม โดยบ่งการกสัมพันธ์ รูปการก หรือ การกบทบาทมหัพภาค
4. บ่งชนิดของส่วนพืงพาที่ปรากฏร่วมว่าเป็นชนิดคำประเภทใด เช่น นาม กริยา หรือ คุณศัพท์ เป็นต้น ส่วนพืงพาที่ปรากฏร่วมอาจมีมากกว่า 1 หน่วยก็ได้
5. บ่งความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนพืงพาที่มาปรากฏร่วม ถ้ามีส่วนพืงพาที่ปรากฏร่วม เช่น คำนามจะต้องบ่งว่านามนั้นเป็นการกสัมพันธ์ รูปการก หรือเป็นการกบทบาทมหัพภาค ประเภทใดโดยใช้เครื่องหมายซึ่งบ่งเป็นนัย (?) กำกับ
6. บ่งตำแหน่งการเกิดส่วนพืงพา

8. กฎชนิดต่าง ๆ ในไวยากรณ์ศัพท์การก

ในไวยากรณ์ศัพท์การกนั้นมีกฎทางคำศัพท์ (Lexical Rules) ที่แสดงคุณลักษณะต่าง ๆ ของศัพท์ ซึ่งเป็นกฎทางไวยากรณ์ตามแนวคิดของทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การกมาใช้ในการวิเคราะห์ และอธิบายคุณสมบัติต่าง ๆ ของหน่วยศัพท์ในภาษา กฎทางคำศัพท์ในไวยากรณ์นี้ ได้แก่ กฎลดความซ้ำซ้อน (Redundancy Rules) กฎแปลงคำ (Derivational Rules) กฎแบ่งประเภทย่อย (Subcategorization Rules) และกฎการผันรูปคำ (Inflectional Redundancy Rules) นอกจากนี้ยังมีกฎเชื่อมความ (Linking Rules) และกฎโยงความ (Chaining Rules) ซึ่งในส่วนนี้จะขออธิบายเพียงกฎเชื่อมความ (Linking Rules) และ กฎโยงความ (Chaining Rules)

8.1 กฎเชื่อมความ (Linking Rule: LR) เป็นกฎที่แสดงความสัมพันธ์แบบฟังก์ชันของส่วนที่อยู่สูงกว่าและส่วนฟังก์ชันโดยการสำเนา index ของส่วนฟังก์ชันไปในลักษณะของส่วนที่อยู่สูงกว่าเพื่อบ่งบอกว่าส่วนฟังก์ชันเป็นบริบทที่สัมพันธ์กับส่วนหลัก ดังนี้

$$\text{LR-1: } [?(+Fi)] \rightarrow \begin{array}{|l|} \hline n([Fi] \quad | \quad / \quad | \text{ndex} \\ \hline |?(+Fi)| \\ \hline | +Fi \\ \hline \end{array}$$

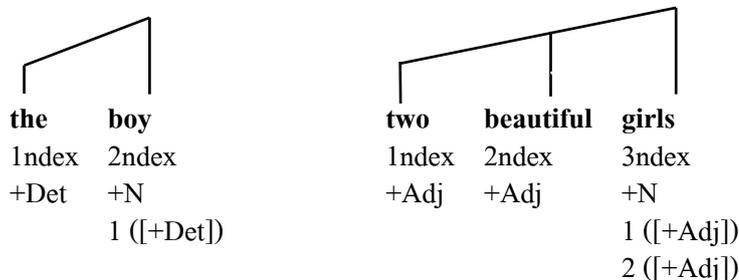
โดยที่ ‘/’ แสดงถึงแวกเชื่อมในส่วนฟังก์ชัน

(Indrambarya, 1994: 389)

ความหมาย : คำคำหนึ่งซึ่งเป็นส่วนหลักจะอ้างอิงถึงส่วนฟังก์ชันได้โดยการระบุ index หมายเลข n เมื่อพบว่าส่วนฟังก์ชันนั้นมี index หมายเลข n ตัวอย่าง เช่น

(53) the boy

(54) two beautiful girls

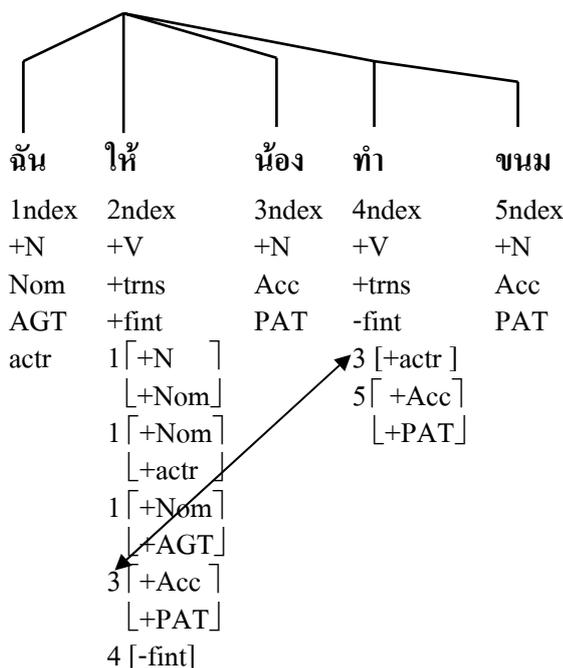
ภาพที่ 11 แสดงการเชื่อมความ ตามกฎการเชื่อมความแบบ LR-1

ที่มา: Indrambarya (1994: 13)

จากภาพที่ 11 นั้น นามวลี ‘the boy’ มีการสำเนา Index ของตัวกำหนดที่เป็นส่วนฟังก์ชันมาไว้ที่แวกลักษณะของคำนาม ‘boy’ ที่เป็นส่วนหลัก ส่วนนามวลี ‘two beautiful girls’ มีการสำเนา Index ของคำคุณศัพท์ ‘two’ และ 2ndex ของคำคุณศัพท์ ‘beautiful’ ซึ่งเป็นส่วนฟังก์ชันมาไว้ในลักษณะของคำนาม ‘girls’ ที่เป็นส่วนหลัก

ความหมาย : กริยาไม่แท้ [-fint] ซึ่งมี index หมายเลข n จะตามหาลักษณะผู้แสดง โดย
 สำเนา index หมายเลข m ได้จากลักษณะการกผู้รับ ที่ระบุ index m ของกริยาที่อยู่สูงกว่า ตัวอย่าง
 เช่น

(56) ฉันให้น้องทำขนม

ภาพที่ 13 แสดงการโยงความ ตามกฎการโยงความแบบ Patient to actor (P2a)

ที่มา: Indrambarya (1994: 90)

จากกฎการโยงความแบบ P2a จะต้องกำหนดลักษณะผู้แสดงให้แก่กริยาไม่แท้ โดยที่
 index ที่จะระบุให้แก่ผู้แสดงนั้นจะหาได้จาก index ของการกผู้รับในลักษณะกริยาหลัก ซึ่งในที่นี้
 กริยาหลักคือ “ให้” และ index ของ การกผู้รับในลักษณะของกริยาหลัก คือ 3index จึงระบุ 3 ให้แก่ผู้
 แสดงในลักษณะของกริยาไม่แท้ดังภาพที่ 13

CR-2: Patient-to-Patient Control Rule (P2P)

ก.	-fint		→	[m[+PAT]] \	+cntn	
	?[+PAT]				m [+PAT]	
	nndex				n [-fint]	

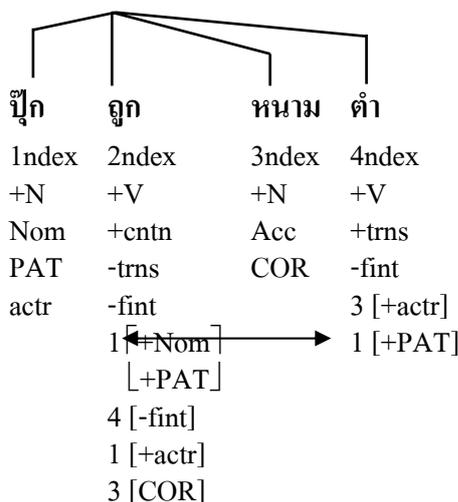
โดยที่ ‘\’ แสดงถึงแวลด้อมของส่วนที่อยู่สูงกว่า

กริยาไม่แท้ [-fint] ที่มี index หมายเลข n จะตามหาลักษณะการกผู้รับ ซึ่งมี index หมายเลข m ได้จากลักษณะการกผู้รับ (Patient) ของกริยาซึ่งระบุลักษณะ [+cntn] (continuing verb) โดยที่ ‘Continuing correspondent intransitive verb’ ได้แก่ ถูก โคน และ continuing correspondent transitive verb เช่น ซื่อ ทำ หยิบ ผัก ตั่ง ขอร้อง

ข. ลักษณะผู้แสดง actr สามารถหาได้จากคำนามหลักที่ใกล้ที่สุดทางซ้ายมือของกริยา

(Indrambarya, 1994: 390)

(57) ปูกถูกหนามตำ

ภาพที่ 14 แสดงการโยงความ ตามกฎการโยงความแบบ Patient to Patient (P2P)

สำหรับ continuing correspondent intransitive verb

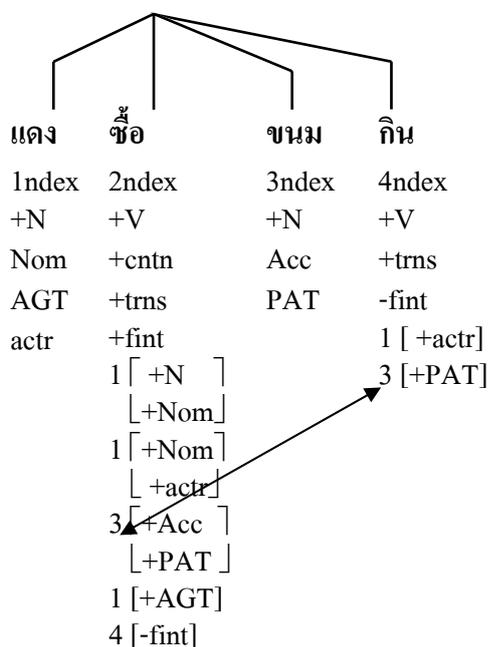
ที่มา: Indrambarya (1994: 95)

จากประโยคที่ (57) จะเห็นว่าส่วนหลักคือกริยา “ถูก” ซึ่งเป็น ‘continuing correspondent intransitive verb’ และเป็นไปตามกฎการโยงความแบบ P2P ดังนั้น

ก. เราจะกำหนดคณลักษณ์การกผู้รับในแถวคณลักษณ์ของกริยาไม่แท้ซึ่งเป็นส่วนพึ่งพาคือ “ตำ” ส่วนการระบุหมายเลข index ให้แก่การกผู้รับหาได้จาก index ของการกผู้รับในคณลักษณ์ของกริยาที่อยู่สูงกว่า ซึ่งในประโยคที่ (57) นั้น คณลักษณ์ของกริยาที่อยู่สูงกว่าระบุ Index จึงนำ 1 มาระบุให้แก่การกผู้รับในคณลักษณ์ของกริยาไม่แท้ซึ่งเป็นส่วนพึ่งพา

ข. เราจะกำหนดคณลักษณ์ผู้แสดงในคณลักษณ์ของกริยาไม่แท้ โดยหา index ได้จากค่านามหลักที่ใกล้ที่สุดที่อยู่ซ้ายมือซึ่งในที่นี้ก็คือคำว่า “หนาม” ที่ระบุ 3ndex จึงนำ 3 ไประบุแก่คณลักษณ์ผู้แสดง ดังภาพที่ 14

(58) แดงชื้อขนมกิน

ภาพที่ 15 แสดงการโยงความ ตามกฎการโยงความแบบ Patient to Patient (P2P)

สำหรับ continuing correspondent transitive verb

ที่มา: Indrambarya (1994: 92)

จากประโยคที่ (58) จะเห็นว่าส่วนหลักนั้น คือกริยา “ซื้อ” ซึ่งเป็น Continuing correspondent transitive verb และเป็นไปตามกฎการโยงความแบบ P2P ดังนั้น

ก. เราจะกำหนดลักษณะการกรักรับในลักษณะของกริยาไม่แท้ “กิน” ซึ่ง คำนามที่ระบุการกรักรับที่เป็นกรรมของกริยา กินนั้น หาได้จากกรรมของกริยาที่อยู่สูงกว่า ซึ่งในที่นี้ คือ คำนาม “ขนม” ส่วนการระบุหมายเลข index ให้แก่การกรักรับในลักษณะของกริยาไม่แท้ นั้นหาได้จาก index ของการกรักรับในลักษณะของกริยาหลัก ซึ่งในประโยคที่ (58) นั้น การกรักรับในลักษณะของกริยาที่อยู่สูงกว่าระบุ 3index จึงนำ 3 มาระบุให้แก่การกรักรับในลักษณะของกริยาไม่แท้ “กิน”

ข. เราจะต้องกำหนดลักษณะผู้แสดง ในลักษณะของกริยาไม่แท้ ซึ่งเราจะสามารถหา index ที่จะมาระบุให้ผู้แสดงในลักษณะของกริยาไม่แท้ได้จากคำนามหลักที่ใกล้ที่สุดที่อยู่ ซ้ายมือซึ่งในที่นี้ก็คือคำว่า “ขนม” แต่เนื่องจาก “ขนม” เป็นคำนามที่เป็นกรรมระบุการกรักรับของกริยาไม่แท้ จึงเลื่อนออกไปทางซ้ายเพื่อหาคำนามตัวถัดไป จึงพบคำว่า “แดง” ที่ระบุ 1index ดังนั้น จึงนำ 1 ไประบุให้แก่ลักษณะผู้แสดงในลักษณะของกริยาไม่แท้ สรุปว่าผู้กระทำคือ “แดง” ดังภาพที่

15

CR-3: actor-to-actor Control Rule (a2a)

+V		→	[m[+actr]]	\	+V	
-fint					+mnnr	
? [+actr]					n[-fint]	
nindex					m[+actr]	

โดยที่ ‘\’ แสดงสิ่งแวดล้อมของส่วนที่อยู่สูงกว่า

(Indrambarya, 1994: 390)

ความหมาย: กริยาไม่แท้ [-fint] ที่มี index หมายเลข n จะตามหาลักษณะผู้แสดงซึ่งมี index หมายเลข m ได้จากลักษณะผู้แสดง ของกริยาที่อยู่สูงกว่าซึ่งระบุลักษณะ [+mnnr] (manner verb) โดยที่ Manner verb ได้แก่ เอา ใช้น้ำ ตัวอย่าง เช่น

ว่า “และถ้ามีคำศัพท์ X ที่มีรูปเหมือนกันปรากฏในบริบท A และ/หรือบริบท B และมีคำศัพท์ Y ที่สามารถปรากฏในบริบท A แต่ไม่ปรากฏในบริบท B หรือปรากฏในบริบท B แต่ไม่ปรากฏในบริบท A แล้ว จะถือว่าคำศัพท์ X ในบริบท A และ B นั้นเป็นคนละคำกัน” (Indrambarya, 1997: 88-89) จากคุณสมบัติด้านความหมาย เสียง และการกระจายคำนี้เองเป็นแนวทางในการจำแนกคำว่า “ได้” ว่ามีทั้งหมดกี่คำแตกต่างกัน ในหัวข้อนี้เป็นการตรวจเอกสารเกี่ยวกับงานวิจัยตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก เพื่อแสดงให้เห็นแนวทางในการวิเคราะห์คำว่า “ได้”

งานวิจัยเรื่อง “The Status of the Word ‘hây’ in Thai ของ Indrambarya (1997: 79-118)

จากงานวิจัยของ Indrambarya จำแนกคำว่า “ให้” ออกเป็น 6 คำ Indrambarya อธิบายว่า คำว่า “ให้” ถือเป็นคำพ้องเสียงที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์แตกต่างกัน ดังนี้

1. “ให้” เป็นทวิกรรม ที่มีความหมายว่า ‘ให้’ โดยจำแนก “ให้” ที่เป็นทวิกรรมออกเป็น 3 คำ คือ

- (60) เล็กให้₁จดหมายแดง
- (61) เล็กให้₂จดหมายแก่แดง
- (62) ฉันให้₃หนังสือเด็ก ๆ อ่าน

(Indrambarya, 1997: 86)

เนื่องจากให้₁ ให้₂ และ ให้₃ เป็นกริยาทวิกรรม ที่มีความหมายเหมือนกันทั้ง 3 คำ Indrambarya ถือว่าเป็นคำพ้องเสียงกัน (Indrambarya, 1997: 86) และจาก “เกณฑ์สิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญทางไวยากรณ์” (grammatically significant environment criteria) คำว่า “ให้” ทั้ง 3 คำนี้เป็นคนละคำก็ต่อเมื่อ “มีคำอื่นในภาษาที่มีการกระจายคำเหมือนคำว่า ให้₁ แต่ไม่สามารถปรากฏเหมือนคำว่า ให้₂ และ ให้₃ และมีคำอื่นในภาษาที่มีการกระจายคำเหมือนคำว่า ให้₂ แต่ไม่สามารถปรากฏเหมือนคำว่า ให้₁ และ ให้₃ และมีคำอื่นในภาษาที่มีการกระจายคำเหมือนคำว่า ให้₃ แต่ไม่สามารถปรากฏเหมือนคำว่า ให้₁ และ ให้₂

Indrambarya ใช้คำว่า “เติม” “มอบ” และ “แจก” เพื่อทดสอบว่าคำว่า ให้₁ ให้₂ และ ให้₃ เป็นกริยาทวิกรรม ที่มีความหมายเหมือนกันทั้ง 3 คำนั้น เป็นคนละคำกัน ดังนี้

- (63) ก. นิคเติมน้ำมันรถคันนี้แล้ว
 ข. *นิคเติมน้ำมันแก้รถคันนี้แล้ว

- (64) ก. *กุลยามอบจดหมายฉบับนั้นครู
 ข. กุลยามอบจดหมายฉบับนั้นแก้ครู

จากประโยคที่ (63) และ (64) พบว่าคำว่า เติมปรากฏในหน่วยสร้างแบบ ก. ได้ แต่ไม่สามารถปรากฏในหน่วยสร้างแบบ ข. ได้ ในขณะที่ประโยคที่ (64) กริยา “มอบ” สามารถปรากฏในหน่วยสร้างแบบ ข. ได้ แต่ไม่สามารถปรากฏในหน่วยสร้างแบบ ก. ได้

ดังนั้น ให้₁ และ ให้₂ จึงเป็นคนละคำกันเนื่องจากมีคำว่า “เติม” ที่ปรากฏได้เฉพาะหน่วยสร้างแบบ ก. เหมือนคำว่า ให้₁ และมีคำว่า “มอบ” ที่ปรากฏได้เฉพาะหน่วยสร้างแบบ ข. เหมือนคำว่า ให้₂ ตามเกณฑ์สิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญทางไวยากรณ์

นอกจากนี้ยังมีคำว่า “แจก” ที่สามารถปรากฏได้ในหน่วยสร้างต่อไปนี้

- (65) ก. ฉันแจกหนังสือเด็ก ๆ
 ข. ฉันแจกหนังสือแก้เด็ก ๆ
 ค. *ฉันแจกหนังสือเด็ก ๆ อ่าน

คำว่า “แจก” สามารถปรากฏในหน่วยสร้าง ก. และ ข. แต่ไม่สามารถปรากฏในหน่วยสร้าง ค. แสดงว่า ให้₁ และ ให้₂ มีการแปลงของคำว่า “ให้” ตามกฎการแปลงคำ แต่คำว่า ให้₁ กับ ให้₂ และ ให้₃ กับ ให้₃ ไม่พบความสัมพันธ์ในด้านการแปลงคำ

เนื่องจากหน่วยสร้างของ ให้₁ กับ ให้₃ แตกต่างกันที่กริยา “อ่าน” การทดสอบว่าคำว่า “อ่าน” เป็นส่วนเติมเต็มแสดงว่าให้เห็นว่า ให้₃ เป็นคนละคำกับ ให้₁ และ ให้₂ Indrambarya จึงพิจารณาจากคำว่า “อ่าน” ซึ่ง Indrambarya เห็นว่าเป็นกริยาสรรกรรมที่ส่วนกรรมหายไป และคำว่า “อ่าน” เป็นส่วนเติมเต็มไม่สามารถละได้ จึงสรุปว่า คำว่า “ให้” ที่มีความหมายว่า “ให้” มีทั้งหมด 3 คำ คือ

ให้₁ เป็นกริยาทวิกรรมต้องตามด้วยนามวลีที่เป็นกรรมตรงและกรรมรองสองส่วนมา เป็นส่วนเติมเต็มโดยที่คำนามคำหนึ่งจะระบุการกสัมพันธ์ PAT และคำนามอีกคำหนึ่งจะต้องระบุ การกสัมพันธ์ COR Indrambarya สรุปว่า “จดหมาย” ที่ระบุการกสัมพันธ์ PAT ซึ่งเป็นกรรมตรง และ “แดง” ระบุการกสัมพันธ์ COR ที่ถือว่าเป็นกรรมรองของกริยา ให้₁

ให้₂ เป็นกริยาทวิกรรมเช่นเดียวกัน จะพบว่า “จดหมาย” เป็นส่วนเติมเต็ม ทั้งนี้ เนื่องจาก “จดหมาย” เกิดกับกริยาได้เพียงบางตัวเท่านั้น เช่น

(66) เล็กให้₂/*ตอบจดหมายแก่แดง

เราจะพบว่าเมื่อแทนที่ให้₂ด้วยกริยา “ตอบ” จะเป็นประโยคที่ไม่ถูกหลักไวยากรณ์ ดังนั้น “จดหมาย” จึงเป็นส่วนเติมเต็มเนื่องจากไม่ปรากฏทั่วไปกับส่วนหลักอื่น ๆ ซึ่งเป็นคุณสมบัติ ของส่วนเติมเต็ม Indrambarya จึงระบุการกผู้รับ (PAT) ให้กับ “จดหมาย” และ ส่วน “แดง” ระบุ การกสถานที่ (LOC) ทั้งนี้เนื่องจาก “แดง” เป็นกรรมของบุพบท

ให้₃ เป็นกริยาทวิกรรม ที่มี “อ่าน” เป็นส่วนเติมเต็ม (complement) ทั้งนี้ไม่สามารถ ปรากฏร่วมกับ “แจก” ได้ ดังตัวอย่าง

(67) ฉันให้₃/*แจกหนังสือเด็ก ๆ อ่าน

2. ให้ เป็นกริยากริต แบ่งเป็นสองคำ คือ ให้₄ เป็น บุรุษกริตกริยา (personal causative verb) และ ให้₅ เป็นอบุรุษกริตกริยา (impersonal causative verb)

ให้₄ ที่มีความหมายว่า “สั่ง” “เป็นเหตุให้” หรือ “อนุญาตให้ทำ” ตามด้วยส่วนเติมเต็มที่เป็นกริยาไม่แท้ ในที่นี้คือกริยา “จัด” โดยจำแนกส่วนเติมเต็มและส่วนขยายร่วม อาศัยการทดสอบ ส่วนเติมเต็ม ดังนี้

(68) นิคให้₄/*ขอร้องเล็กจัดดอกไม้

(Indrambarya, 1997:94)

เราจะพบว่า “เล็กจัดดอกไม้” เป็นส่วนเติมเต็มไม่สามารถละได้ และ “เล็ก” ซึ่งเป็น PAT นั้นก็เป็น actr ของกริยา “จัด” ในอนุประโยค ซึ่งเป็นไปตามกฎการโยงความสัมพันธ์ส่วนเติมเต็ม P2a control rule

ให้₅ ที่มีความหมายว่า “ต่อให้” (to let) เป็นอนุบุรุษกริยา (impersonal verb) คือไม่มีประธานที่เป็นส่วนอ้างอิงในประโยค เช่น

(69) ให้₅ครูมาจริง ๆ เอะอะ

ให้₅ นั้นกล่าวถึงบุคคลที่สาม หรือ

(70) “ให้₅ครูมาจริง ๆ ฉันก็ไม่กลัว” นั้น ให้₅ เป็นตัวนำส่วนเติมเต็ม (complementizer)

4. ให้₆ เป็นคำวิเศษณ์ในโครงสร้าง [NP VP [+trns] NP ให้₆ (NP)] เช่น

(71) นิดถือกระเป๋าให้₆วิณา”

ให้₆ มีความหมายว่า “ให้” (for) หรือ

(72) นิดถือกระเป๋าให้₆แดง

ให้₆ มีความหมายว่า “ให้” (to)

จากงานวิจัยของ Indrambarya (1997: 79-118) คำว่า “ให้” มีทั้งหมด 6 คำ แตกต่างกัน คือ ให้ที่เป็นทวิกรรม มีความหมายว่า “ให้” (to give) นั้นสามารถจำแนกออกเป็น 3 คำแตกต่างกัน แม้จะมีความหมายเหมือนกันแต่เนื่องจาก ให้₁ ให้₂ และให้₃ มีการกระจายคำที่ต่างกันเราจะถือว่าเป็นคนละคำกัน นอกจากนี้ยังพบว่าคำว่าให้ที่เป็นการิตกริยาสามารถจำแนกออกเป็นสองคำคือ ให้₄ บุรุษการิตกริยา มีความหมายว่า “สั่ง” “เป็นเหตุให้” หรือ “อนุญาตให้ทำ” และ ให้₅ อนุบุรุษการิตกริยา มีความหมายว่า “ต่อให้” (to let) และสุดท้ายคือ ให้₆ เป็นคำวิเศษณ์มีความหมายว่า “ให้” (‘for’ or ‘to’) เราจะสังเกตว่าคำว่า “ให้” จำแนกแตกต่างกันเป็นคำทั้งอาศัยเกณฑ์ความหมายและการ

กระจายของคำว่า “ได้” ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์สิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญทางไวยากรณ์ของทฤษฎีไวยากรณ์ศัพทการก

การกลายเป็นคำไวยากรณ์

ในการศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ เป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่คำ ๆ หนึ่งที่คำเนื้อหากลายเป็นคำที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์หรือการเปลี่ยนแปลงจากคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์น้อยไปเป็นคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์มากขึ้น (Croft, 2003: 253) ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจึงอธิบายถึงคำเนื้อหาและคำไวยากรณ์ แนวคิดและกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ผลกระทบทางความหมายและปัจจัยของการเกิดการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ดังนี้

1. คำเนื้อหาและคำไวยากรณ์

ในการจำแนกชนิดคำนั้น เราสามารถแบ่งชนิดของคำออกเป็นสองประเภท คือ

ก. คำเนื้อหา (content word) คือ คำที่มีบทบาทสำคัญในประโยคที่สื่อความหมายและปรากฏโดยคำพ้องได้ และในการสื่อความหมาย คำหลักจะบอกรายละเอียดสำคัญของประโยค เป็นหมวดคำเปิด (open class) กล่าวคือ สมาชิกของหมวดคำสามารถเพิ่มขึ้นได้อย่างไม่จำกัด ได้แก่ คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์และคำวิเศษณ์ (วิจินตน์ ภาณุพงศ์ และ ราตรี ชันวารชร์, 1975: 355-356; Carnie, 2007:40-48 และ O' Grady, Dobrovolsky, and Katamba, 1997: 182-186)

ข. คำไวยากรณ์ (function word or grammatical word) คือ คำที่ไม่สามารถสื่อความหมายได้เมื่อปรากฏตามลำพัง การสื่อความหมายจะต้องปรากฏร่วมกับคำเนื้อหา เป็นส่วนที่เชื่อมโยงใจความของคำเนื้อหาให้เป็นประโยคเท่านั้น และเป็นหมวดคำปิด (closed class) กล่าวคือสมาชิกในหมวดคำเพิ่มขึ้นได้น้อยหรือค่อนข้างจำกัด ได้แก่ ตัวกำหนด คำสันธาน คำบุพบท อนุภาค เป็นต้น (วิจินตน์ ภาณุพงศ์ และ ราตรี ชันวารชร์, 1975: 355-356; Carnie, 2007:40-48 และ O' Grady, Dobrovolsky, and Katamba, 1997: 182-186)

2. นิยามการกลายเป็นคำไวยากรณ์

การกลายเป็นคำไวยากรณ์ (Grammaticalization) นั้นนักภาษาศาสตร์ให้เกียรติแก่ Antoine Meillet (1912: 131-133 cited in Campbell and Janda, 2001: 95) ว่าเป็นผู้ที่ใช้คำนี้เป็นคนแรก โดย Meillet นิยามการกลายเป็นคำไวยากรณ์ว่า “ชนิดของการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดรูปที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ใหม่ขึ้น โดยที่รูปที่เกิดขึ้นใหม่นี้ไม่เคยปรากฏในภาษามาก่อน เป็นกระบวนการที่คำที่อิสระกลายเป็นคำไวยากรณ์จากกระบวนการทางความหมายและกระบวนการทางเสียงอ่อนลง”

Kuryłowicz (1965: 52 cited in Campbell and Janda, 2001: 95) กล่าวว่า “การกลายเป็นคำไวยากรณ์ คือ การที่หน่วยคำที่กลายมาจากคำเนื้อหาเป็นคำไวยากรณ์ หรือจากคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์น้อยมาเป็นหน่วยคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เพิ่มมากขึ้น”

Heine and Reh (1984: 15 cited in Traugott and Heine, 1991: 2) กล่าวว่า การกลายเป็นคำไวยากรณ์ “เป็นวิวัฒนาการของหน่วยทางภาษาที่สูญเสียความซับซ้อนของความหมายในบริบทเฉพาะหรือความเด่นของการใช้ในภาษา การสูญเสียความอิสระทางวากยสัมพันธ์ และการสูญเสียทางเสียง”

Givón (1979: 394 cited in Campbell and Janda, 2001: 96) กล่าวถึงการกลายเป็นคำไวยากรณ์ว่า “เป็นการเปลี่ยนแปลงทางภาษาที่มีลำดับการเปลี่ยนแปลงจากคำอิสระ (free lexeme) ไปเป็นหน่วยคำเติมไม่อิสระ (bound affixes) โดยผลจากกระบวนการของการกร่อนคำ (attrition) และไปเกิดร่วมกับหน่วยอิสระ”

Lehmann (2002: 8) ศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์เชิงประวัติ อธิบายการกลายเป็นคำไวยากรณ์ว่า “เป็นกระบวนการที่เปลี่ยนจากคำเนื้อหาไปเป็นคำไวยากรณ์ หรือ กระบวนการที่ทำให้คำไวยากรณ์มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เพิ่มขึ้น โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงไปอย่างช้า ๆ ค่อยเป็นค่อยไป”

Hopper and Traugott (2003: xv) นิยามการกลายเป็นคำไวยากรณ์ว่า “เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงของคำเนื้อหาหรือหน่วยสร้างที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ในบริบทการใช้ภาษา กลายเป็นคำไวยากรณ์ทำให้เกิดหน้าที่ทางไวยากรณ์ใหม่ขึ้น และยังอธิบายถึงการศึกษาสองทัศนะคือทัศนะ

เชิงประวัติ (historical perspective) ที่ช่วยให้ทราบทิศทางของการกลายเป็นคำไวยากรณ์และทัศนะเฉพาะสมัย (synchronic perspective) ที่มองว่าการกลายเป็นคำไวยากรณ์ก็เป็นวากยสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ทางภาษาในระดับปริจเฉทในบริบทการใช้ภาษาที่ศึกษาในช่วงเวลาที่สนใจ ณ เวลาหนึ่งของการใช้ภาษา”

McMahon (1994: 160) ศึกษาเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางหน่วยคำทางวากยสัมพันธ์ว่า “คำเนื้อหา ได้แก่ คำนาม กริยา และคำคุณศัพท์กลายเป็นคำไวยากรณ์ ได้แก่ คำบุพบท คำช่วยกริยา หรือแม้แต่การกลายเป็นหน่วยคำเติม ซึ่งโดยมากเกิดจากกระบวนการลดรูปทางเสียง การจางลงทางความหมาย จะกล่าวได้ว่าการกลายเป็นคำไวยากรณ์นั้น ไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลงทางวากยสัมพันธ์เท่านั้น แต่ยังเกิดร่วมกับการเปลี่ยนแปลงทางหน่วยคำ ทางเสียงและความหมายด้วย”

เราสามารถได้ว่า สรูปการกลายเป็นคำไวยากรณ์นั้นเป็นกระบวนการที่คำเนื้อหาหรือคำบอกเนื้อความหรือคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์น้อยกลายเป็นคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์มากขึ้นในบริบทของหน่วยสร้าง ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีทิศทางเดียว (unidirection) และกระบวนการย้อนกลับไปยังคำที่เป็นคำไวยากรณ์น้อยลงเป็นผลมาจากกระบวนการนั้นเป็นวงจรของการเปลี่ยนแปลง เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงร่วมกันทั้งทางหน่วยคำทางวากยสัมพันธ์ ความหมายทั้งทางอรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติ และเสียง (Croft, 2003: 253) โดยที่ลำดับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาจะเป็นไปตามลำดับ ดังนี้

คำเนื้อหา > คำไวยากรณ์ > รูปติด > วิกัตติปัจจัย > อรูป

(Wischer, 2006: 133)

3. ปัจจัยของการเกิดการกลายเป็นคำไวยากรณ์

Wischer (2006: 131-136) อธิบายถึงกลไกในการกลายเป็นคำไวยากรณ์ไว้การอนุมานทางวัจนปฏิบัติแบบจะนำไปสู่การวิเคราะห์ใหม่ (reanalysis) ทางวากยสัมพันธ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความหมายขึ้น ในการสนทนาผู้พูดอาจมีการใช้ภาษาแบบแปลก ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจและก่อให้เกิดการแปลความหมายที่ต่างออกไปจากการใช้ภาษาเดิม เกิดการใช้ภาษาในบริบทใหม่และความหมายเฉพาะในบริบทดังกล่าว การเปลี่ยนแปลงทางความหมายในระดับวัจนปฏิบัตินี้ก่อให้เกิดคำหลายหน้าที่ (polysemy) ความหมายที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นมักเปลี่ยนแปลงเป็น

ความหมายที่เป็นนามธรรมมากขึ้นจากคำเดิม การเปลี่ยนแปลงทางความหมายประเภทนี้มี 2 ชนิด คือ

3.1 อุปลักษณ์ (metaphor) เป็นกระบวนการเชิงอุปลักษณ์ที่กำหนดความหมายให้กับคำที่มีความหมายเป็นรูปธรรมให้เป็นความหมายที่เป็นนามธรรมมากขึ้นผ่านมโนทัศน์ทางความหมายของคำนั้น ๆ โดยที่ความหมายใหม่นั้นจะเป็นความหมายตามบริบทใหม่

3.2 การใกล้ชิดกันของคำ (metonymy) ความหมายใหม่ปรากฏในบริบทเดิมเกิดจากความหมายที่เหมือนกัน เช่น she is going to the window. เป็นการเคลื่อนที่ที่กำลังดำเนินไป she is going to open the window. และนำไปสู่เหตุการณ์หลังจากนั้นหรือเหตุการณ์ในอนาคตที่เราเข้าใจได้ ด้วยเหตุนี้ คำว่า “go” จากคำกริยา มีการเปลี่ยนแปลงเป็นคำช่วยกริยา (บอกอนาคตกาล) “be going to”

4. กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยจะเสนอกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ทั้งกระบวนการทางวากยสัมพันธ์และกระบวนการทางความหมายโดยสรุป ดังนี้

4.1 กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของ Lehmann (2002: 109-143) Lehmann กำหนด 6 กระบวนการที่ใช้ในการอธิบายการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ดังนี้

4.1.1 การกร่อนของสัญญา (attrition) คือ กระบวนการที่ทำให้ขนาด (pragmatic weight) ของเสียงและความหมายของคำไวยากรณ์มีระดับลดลง คำไวยากรณ์จึงสูญเสียความหมายบางอย่างลง (หรือที่เรียกว่า semantic bleaching) และการสูญเสียทางเสียงบางอย่าง เช่น ‘ille’ ที่มีความหมายว่า ‘that’ ในภาษาลาตินย่อมมีน้ำหนักด้านเสียงมากกว่า article ‘le’ ในภาษาฝรั่งเศสเนื่องจาก ‘le’ ในภาษาฝรั่งเศสมาจากคำว่า ‘ille’ ในภาษาลาติน หรือ คำว่า ‘go’ ที่เป็นคำกริยาย่อมมีน้ำหนักทางความหมายมากกว่า ‘go’ ที่เป็นเครื่องหมายบ่งชี้อนาคตกาล (future marker) (Hopper and Traugott, 2003: 31)

4.1.2 การตรึงแน่นความเป็นชุดคำของสัญญา (paradigmatic cohesion หรือ paradigmaticity) คือ กระบวนการระดับของสัญญาที่เข้าสู่กลุ่มอื่นที่มีความสัมพันธ์แนวตั้งกับตัวมันเอง คำไวยากรณ์จึงมีระดับความสัมพันธ์กับสัญญาอื่นเพิ่มขึ้น โดยกระบวนการตรึงแน่นความเป็นชุดคำของสัญญา ทำให้เกิดการที่สัญญาเข้าไปเชื่อมหรือปรากฏร่วมกับสัญญาอื่น เช่น คำบอกกาลในภาษาละติน ‘amo’ แปลว่า ‘I love’ ‘amobo’ แปลว่า ‘I will love’ และ ‘amavi’ แปลว่า ‘I have loved’ เป็นต้น (Hopper and Traugott, 2003: 31)

4.1.3 การบังคับการปรากฏ (obligatorification) คือ ความเป็นไปได้ที่คำอื่น ๆ รวมทั้งสัญรูปมาแทนที่ในกลุ่มคำเดียวกันที่สัมพันธ์แนวตั้งกับตัวมัน คำไวยากรณ์จึงมีระดับการแปรลดลง เกิดกระบวนการบังคับการปรากฏ (obligatorification) เป็นการเลือกใช้คำในกลุ่มที่มีความสัมพันธ์แนวตั้ง แล้วกลายมามีกฎควบคุมการใช้ เช่น ในภาษา Swahili เมื่ออนุประโยคประกอบด้วยกริยากรรม ส่วนที่เป็นเครื่องหมายบ่งชี้กรรม (object marker) ที่ประกอบกับกริยาจะไม่สามารถละได้ (Hopper and Traugott, 2003: 31)

4.1.4 การลดความเป็นองค์ประกอบของหน่วยสร้าง (condensation) คือ การที่สัญญาเริ่มรวมกับสัญญาอื่นที่มีน้ำหนักน้อยกว่าและรวมกับส่วนประชิดที่ซับซ้อนน้อยกว่า ทำให้น้ำหนักของคำหรือส่วนประชิดน้อยลง เช่น ในภาษาละติน ‘scribere habeo’ แปลว่า ‘write:INF have:1stSg’ นั้นมีขนาดยาวกว่ามีน้ำหนักมากกว่า ‘scrivero’ ที่แปลว่า ‘I shall write’ หรือในภาษาอิตาลี หรือ ‘thelò hima’ ที่ควบคุมประโยคความรอง มีขนาดยาวกว่าก็มีน้ำหนักมากกว่า ‘tha’ ทำหน้าที่ควบคุมเพียง finite verb เท่านั้น (Hopper and Traugott, 2003: 31)

4.1.5 การหลอมรวมกับคำเนื้อหา (coalescence) คือ ความใกล้ชิดกันหรือการเชื่อมกันของคำที่สัมพันธ์ในแนวนอน สามารถเกิดขึ้นได้ในหลายระดับจากระดับประโยคไปจนถึงระดับปัจจัย เช่น ปัจจัยย่อยมีระดับของการเชื่อม (bondedness) มากกว่าคำที่ไม่ได้เชื่อมกัน การหลอมรวมกับคำเนื้อหาจึงเป็นกระบวนการที่รูปที่สัมพันธ์กันทางวากยสัมพันธ์กับคำเนื้อหากลายเป็นหน่วยคำหรืออาจรวมรูปและเสียงกับคำเนื้อหา โดยทิศทางการเปลี่ยนได้แก่

juxtaposition > cliticization > agglutination > fusion

(Hopper and Traugott, 2003: 31)

เช่น ในภาษาฝรั่งเศส

‘de’ กับ ‘à’ รวมกับ article เป็น ‘du’ ‘au’ ในขณะที่ภาษาลาติน ‘dē’ กับ ‘ad’ ยังไม่เกิดการรวม (Hopper and Traugott, 2003: 31)

4.1.6 การมีตำแหน่งเฉพาะ (fixation) เป็นประเด็นเรื่องความสามารถในการแปรไปในบริบทอื่นในมิติแนวนอน คำเนื้อหานั้นสามารถแปรไปอยู่ในบริบทอื่น ๆ ได้ แต่เมื่อระดับการแปรลดลง ระดับความเป็นคำไวยากรณ์จะสูงขึ้น แล้วเกิดกระบวนการการมีตำแหน่งเฉพาะ กล่าวคือคำไวยากรณ์จะถูกกำหนดให้เกิดขึ้นในตำแหน่งที่เฉพาะ เช่น ในภาษาลาตินเดิม ‘scribere habeo’ หรือ ‘habeo scribere’ นั้น ‘habeo’ สามารถปรากฏได้ทั้งสองตำแหน่งคือหน้าและหลัง ‘scribere’ แต่ในปัจจุบันตำแหน่งการเกิดจำกัดแค่ ‘scribere habeo’ เนื่องจากขอบเขตของคำสูญไป (Hopper and Traugott, 2003: 31)

4.2 กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของ Heine and Reh (1984 cited in Croft, 2003: 254-255) Heine and Reh อธิบายว่าเกิดจากกระบวนการหลายขั้นตอน ได้แก่

4.2.1 การประสมคำ (compounding)

4.2.2 การกลายเป็นรูปติด (cliticization)

4.2.3 การกลายเป็นหน่วยคำเติม (affixation)

4.2.4 การรวมเข้าเป็นคำเดียวกัน (fusion)

การรวมเป็นคำประสม (compounding), การกลายเป็นรูปติด (cliticization), การกลายเป็นหน่วยคำเติม (affixation) เป็นการลดขอบเขตของคำไปเป็นขอบเขตของหน่วยคำเติม และแม้กระบวนการทั้งหมดเป็นการเปลี่ยนแปลงทางหน่วยคำแต่ก็มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงร่วมอยู่ด้วย

Heine and Reh ยังอธิบายถึงการประสมคำ (compounding) ว่าสามารถเกิดกับคำที่เป็นรากศัพท์ (root morpheme) เหมือนกันรวมเข้าด้วยกัน หรือคำที่ไม่ใช่รากศัพท์ (nonroot morpheme) รวมเข้าด้วยกันก็ได้ ซึ่งแตกต่างจากการกลายเป็นรูปติด (cliticization) ที่เกิดจากการรวมคำที่เป็นรากศัพท์ (root morpheme) กับคำที่ไม่ใช่รากศัพท์ (nonroot morpheme) (Croft, 2003: 257) เช่น

การประสมคำ (root+root) ในภาษา Yoruba

kó 'learn' ìwě 'book' → kówě 'study'

(Rowlands, 1969: 29 cited in Croft, 2003: 255)

การประสมคำ (nonroot + nonroot) ภาษาพูดในภาษาอังกฤษ

out of > outta

(Croft, 2003: 255)

และตัวอย่างการกลายเป็นหน่วยคำเติม (affixation) เช่น ในภาษา Kituba

munu	lenda	ku	sala	→	mu	le	sala
I	may	INF	- work	→	I-	may-	work
'I may work'				→	'I may work'		

(Heine and Reh, 1984: 21-22 cited in Croft, 2003: 256)

จากตัวอย่างภาษา Kituba เป็นการกลายเป็นหน่วยคำเติม (affixation) คำสรรพนามที่ทำหน้าที่เป็นประธานและคำช่วยกริยากลายเป็นหน่วยคำเติมและรวมเข้ากับคำกริยา (Croft, 2003: 257)

4.2.5 การกร่อนทางเสียง (erosion) เป็นกระบวนการที่ทำให้เสียงของหน่วยคำนั้นสั้นลง เช่นการลดเสียงจากสองพยางค์เหลือพยางค์เดียว หรือการลดเสียงจากพยางค์เดียวไปเป็นเสียงวรรณยุกต์หรือเสียงแปรภายในหน่วยคำ และเกิดการสูญทางเสียง (loss) ไปในที่สุด ซึ่งบางครั้งเป็น

รูปคำที่สูญไปมีผลให้เกิดการสูญทางเสียง เช่น ตัวอย่างในภาษา Kituba การสูญไปของเสียง ku- พบว่าเป็นการสูญทางหน่วยคำไม่ใช่จากทางเสียง (Croft, 2003: 257)

4.2.6 กระบวนการปรับ (adaptation) คือการแปรเสียงไปตามสิ่งที่แวดล้อมอยู่ โดยทั่วไปมักจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเสียงที่เรียกว่าการกลมกลืนเสียง (assimilation) (Croft, 2003: 257) เช่น ในภาษาอังกฤษ

going to > gonna

(Croft, 2003: 257)

เราจะเห็นว่าใน segment สุดท้ายของคำว่า ‘going’ มีการเปลี่ยนเสียงจาก [ŋ] เป็น [n] และ segment แรกของคำว่า ‘to’ มีการเปลี่ยนเสียงจาก [t] เป็น [n] (Croft, 2003: 257)

4.2.7 การเปลี่ยนการจัดลำดับ (permutation) เป็นกระบวนการในความสัมพันธ์ แนวนอนของ Lehmann ที่เรียกว่าการมีตำแหน่งเฉพาะ (fixation) กล่าวคือ ภายหลังจากการ กลายเป็นคำไวยากรณ์แล้ว ลำดับคำอาจแตกต่างไปจากลำดับคำที่เป็นปกติ เช่น ในกรณีรูปคิดที่มี หน้าที่เป็นกรรมในภาษาฝรั่งเศสไปอยู่หน้าคำกริยา ซึ่งไม่ได้ปรากฏในรูปแบบของนามวลีทั่วไป (Croft, 2003: 257) เช่น ในภาษา Dholuo

jon nego deil ne juma

John is.killing goat for Juma

‘John is killing a goat for Juma’

juma jon nego –ne diel

Juma John is.killing for goat

‘John is killing a goat for Juma’

(Croft, 2003: 258)

Juma ที่เป็นคำนาม (ผู้รับประโยชน์) เมื่อกลายเป็น topic คำบุพบท (‘for’) ก็ถูก ย้ายเป็นปัจจัยของคำกริยา (Croft, 2003: 258)

4.2.8 กระบวนการ Fossilization เป็นการสูญเสียการใช้หน่วยคำนั้น โดยที่หน่วยคำและเสียงแปรจะสูญไป เกิดเป็นคำไวยากรณ์ในหมวดคำหรือหน่วยสร้างที่เป็นสมาชิกในหมวดคำที่จำกัดหรือปรากฏหน่วยสร้างที่จำกัดมากขึ้น เช่น ในภาษา Yurok หน่วยเติมคำบอกสถานที่ปรากฏในรูป -(V)t เช่น cpegaʔr-ot 'ear (LOC)' แต่ก็พบว่ามีการเติมคำบอกสถานที่ปรากฏในรูป -i(k) ในคำนามที่บอกสถานที่ เช่น ʔoʔlep-ik 'house (LOC)' (Croft, 2003: 259-260) จะเห็นว่า Fossilization ก็คือการสูญเสียหน้าที่แต่กลับมีการบังคับปรากฏเกิดขึ้น

4.2.9 การควบรวม (merger) แต่ Lehmann เรียกกระบวนการนี้ว่า กระบวนการทำให้เป็นสำนวน (idiomaticization) กระบวนการนี้เป็นการที่คำสองคำที่มีความสัมพันธ์ในแนวนอน (syntagmatic relation) มีการรวมความหมายและหน้าที่ กลายเป็นคำเดียวที่ความหมายและหน้าที่ใหม่ต่างออกไป เช่น ในภาษา Ewe

ga	'metal, money'		
zě	'pot'	ga-zě	'metal pot, kettle'
só	'horse'	ga-só	'bicycle'
-tó	'owner'	ga--tó	'somebody owning money, rich person' or 'prisoner'
mí	'excrement'	ga-mí	'rust'
χɔ	'house'	ga-χɔ	'prison'

(Croft, 2003: 259-261)

กระบวนการทำให้เป็นสำนวนสามารถนำไปสู่การสูญเสียหน้าที่ของคำอิสระได้ เช่น ในภาษา Kongro 'óob-iy' แปลว่า 'close eyes' แต่ใช้ในความหมายว่า "นอน" ทั้งสองส่วนที่อิสระสูญเสียหน้าที่และความหมาย เนื่องจากทั้งสองส่วนมีความหมายที่แตกต่างกัน

4.2.10 การสูญเสียความหมายบางอย่าง (desemanticization) หรือ ความหมายจางลง (semantic bleaching) หรือการสูญเสียความหมายบางอย่างทำให้เกิดความหมายแคบเข้า คงเหลือความหมายเดิมเพียงบางส่วน

4.2.11 การขยายหน้าที่ (expansion) เป็นกระบวนการเพิ่มหน้าที่ทางไวยากรณ์ให้แก่หน่วยทางหน้าที่เดิม ในขณะที่ desemanticization เป็นการเพิ่มหน้าที่ให้กับคำเนื้อหา ตัวอย่างการขยายหน้าที่ เช่น ในภาษา Mokilese

-da ‘up’ หน่วยเติมคำที่เป็นกริยาบอกทิศทาง **Direction**

aluh-da ‘walk up’ (alu ‘walk’)

wah-da ‘carry up’ (wah ‘carry’)

Repeated activity, possibly toward a goal:

doakoah-da ‘stab repeatedly’ (doakoa ‘lunge, stab’)

pwukul-da ‘make random holes in’ (pwukul ‘poke a hole in’)

activity directed toward a goal:

audoh-da ‘fill up’ (audoh ‘fill’)

juan-da ‘stoke up (a fire)’ (juan ‘carry’)

Creation or bringing into being:

lemeh-da ‘to recall, come into mind’ (leme ‘think’)

diar-da ‘find’ (diar ‘look for’)

(Croft, 2003: 259-262)

4.2.12 กระบวนการแทนที่คำด้วยคำอื่นชุดคำเดียวกัน (simplification) เป็นการสูญเสียการจำแนกหมวดคำที่สัมพันธ์ในแนวตั้ง เช่น ในหลายภาษามีการสูญเสียการจำแนกถึงคำในการใช้ภาษาเปลี่ยนมาเป็นหมวดคำนามหรือสรรพนาม (Croft, 2003: 263)

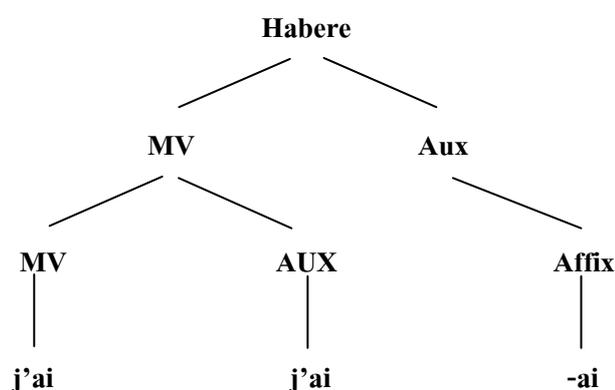
4.2.13 การสูญหน้าที่ (functional loss) การสูญหน้าที่ที่สามารถเกิดขึ้นได้หลายแบบ เช่น เกิดจากการแทนที่ด้วยคำที่มีหน้าที่เดียวกัน สุดท้ายก็เกิดการสูญไปของคำดังกล่าว เช่น -en ‘plural’ ในคำว่า oxen children brethren แทนที่ plural morpheme -s หรือ กระบวนการ Reinforcement ที่เกิดจากการที่คำเดิมมีการเน้นหรือเพิ่มหน้าที่ใหม่เข้าไปทำให้คำทั้งสองปรากฏร่วมกัน เช่น ในภาษาฝรั่งเศส ‘ne’ มักปรากฏร่วมกับคำนาม pas โดยที่คำว่า ‘pas’ reinforce ‘ne’ จนสุดท้ายปรากฏคำว่า ‘ne_pas’ โดยที่ ‘ne’ ได้สูญเสียความหมายปฏิเสธไป (Croft, 2003: 264)

4.3 กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของ Traugott (1982: 247-248 cited in McMahon, 1994: 168-169) มองการกลายเป็นคำไวยากรณ์เกิดจากการใช้ภาษา ในการศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์จึงต้องพิจารณาบริบทในการใช้ภาษาร่วมด้วย เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงความหมายในบริบทการใช้ภาษา (semantic-pragmatic shift) ได้แก่ ประพจน์ (proposition component) คือ ข้อมูลทั่วไปในตัวภาษาที่สัมพันธ์กับความเป็นจริงเป็นเท็จ ตัวบท (text component) พิจารณาการเชื่อมความในระดับปริจเฉทโดยพิจารณาทั้งคำเชื่อมและการอ้างอิง และส่วนประกอบสัมพันธ์โดยตรงกับสถานการณ์การใช้ภาษาและองค์ประกอบในการสื่อความหมาย (expressive component) ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงเจตคติต่อเรื่องที่พูดหรือต่อผู้ฟัง การเรียกขานและลักษณะการเปลี่ยนผลัด (turn taking) มาร่วมพิจารณาด้วย Traugott ได้เสนอหลักการกลายเป็นคำไว้ 5 หลัก คือ

4.3.1 การเกิดขึ้นใหม่ในขอบเขตการใช้ภาษา (layering) ในขอบเขตหน้าที่การใช้ภาษามีชั้นใหม่เกิดขึ้นรวมเข้ากับขอบเขตการใช้ภาษานั้น โดยที่ขอบเขตเดิมไม่ได้สูญหายไปแต่ปรากฏร่วมกันในขอบเขตเดียวกันและปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยที่ความหมายอาจเปลี่ยนไปเพียงเล็กน้อย การใช้จะขึ้นกับวาทลีลา บางครั้งการเปลี่ยนแปลงอาจเกิดขึ้นด้วยกระบวนการหลายแบบ ทำให้เกิดระดับไวยากรณ์ที่แตกต่างกันมี layer ที่แตกต่างกัน เช่น กริยาช่องสองในภาษาอังกฤษ พบว่า เมื่อการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอาจจะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเสียงได้หลายแบบ เช่น take > took หรือ drive > drove ในขณะที่กริยาอีกกลุ่มหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงทางเสียงเกิดขึ้นโดยปัจจัยทำให้เกิดเสียง [t] และ [d] เช่น notice > noticed หรือ walk > walked เป็นต้น

4.3.2 การปรับแยก (divergence) เมื่อคำอิสระกลายเป็นรูปติดหรือปัจจัย แต่รูปอิสระเดิมยังคงอยู่ และก็จะมีการเปลี่ยนแปลงแบบเดิมเหมือนคำศัพท์ทั่วไป โดยการเปลี่ยนแปลงนี้จะเกิดผลแบบคู่ คือ หนึ่งรูปเดิมที่ยังคงอยู่ และเกิดรูปเดียวกันที่มีหน้าที่แตกต่างออกไป เช่น article ในภาษาอังกฤษ ‘a(n)’ กับคำ ‘one’ ที่คงอยู่ทั้งสองรูป แต่หน้าที่เท่านั้นที่เพิ่มเข้ามา สังเกตว่าการเกิดขึ้นใหม่ในขอบเขตการใช้ภาษาค้ำกับการปรับแยก แต่ การปรับแยกเปรียบเสมือนมโนทัศน์ของการเกิดขึ้นใหม่ในขอบเขตการใช้ภาษา และบางครั้งรูปเดียวกันนั้นเกิดจากการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในบางบริบท แต่ในบางบริบทยังคงเป็นรูปอิสระ และการกลายเป็นคำไวยากรณ์นั้นยังสามารถเกิดขึ้นได้ในหลายชั้น เช่น ในภาษาลาติน ‘habere’ กลายมาเป็น ‘future tense suffix’ ในภาษาฝรั่งเศสช่วยให้จำแนก ‘je chanterai’ ที่แปลว่า “ I shall sing” ออกจาก ‘cantare habeo’ ที่แปลว่า ‘I have to sing’ และเปลี่ยนมาเป็นกริยา ‘avoir’ ที่แปลว่า ‘to have’ ในภาษาฝรั่งเศสในสมัยใหม่ แต่ avoir เองกลับ

กลายเป็นกริยาช่วยของกาลสมบูรณ์ใน 'j'ai chanté' ที่แปลว่า 'I sang, have sang' เนื่องจาก 'j'ai' ที่กลายเป็นคำไวยกรณ์เป็นกริยาช่วยที่แสดงกาลและการณ์ลักษณะ ส่วนรูปอิสระ 'j'ai' ที่แปลว่า 'I have' ไม่ได้กลายเป็นคำไวยกรณ์ การปรับแยกเป็นเพียงการแตกเพิ่มออกไป และมันยังสามารถเข้าร่วมกับ ชั้นที่สองของการกลายเป็นคำไวยกรณ์กลายเป็น ตัวบ่งชี้บอกกาลและการณ์ลักษณะสมบูรณ์ได้ด้วย นอกเหนือจากคำเดิมที่มีอยู่แล้ว คือ '-era' บ่งชี้ที่บอกอนาคต การกลายเป็นคำไวยกรณ์แสดงการเกิดชั้นใหม่ในขอบเขตการใช้ภาษาและการปรับแยก ของคำว่า 'habere' ดังนี้

ภาพที่ 17 แสดงการกลายเป็นคำไวยกรณ์ของคำว่า 'habere'

ที่มา: Hopper (1991: 25)

4.3.3 การปรากฏในบริบทที่เฉพาะเจาะจง (specialization) ในขอบเขตหน้าที่ของคำนั้น ในระยะเริ่มแรกอาจเกิดรูปแบบความหมายที่หลากหลายได้และเมื่อเกิดกลายเป็นคำไวยกรณ์รูปแบบความหมายที่หลากหลายจะลดลง แคมเข้า ทางเลือกในการปรากฏในหน่วยสร้างก็น้อยลง ซึ่งใกล้เคียงกับการบังคับปรากฏ ของ Lehmann ตัวอย่างที่รู้จักกันมาก คือ การปฏิเสธในภาษาฝรั่งเศส เช่น 'Il ne boit pas de vin' แปลว่า 'He doesn't drink wine' โดยทั่วไปการปฏิเสธจะมี Negator สองคำ คือ 'ne' จะนำหน้ากริยา ส่วน 'pas' จะตามหลังกริยา เดิมที 'pas' ก็เป็นอนุภาคที่ใช้ปฏิเสธ เช่น 'pas beaucoup' แปลว่า 'not much' จากการศึกษาเชิงประวัติพบว่า 'ne' คือ negator ส่วน 'pas' เป็นคำนามแปลว่า 'pace, step' ที่ถูก reinforce การปฏิเสธ สมมติฐานได้ว่าการปฏิเสธในคำนามนั้นเกิดตามแบบการปฏิเสธในคำกริยา โดยกริยานั้นอาจจะถูก reinforce ด้วย 'pas' (เช่น he doesn't go a step) จนในที่สุดกลายมาเป็นอนุภาคที่ใช้ในการปฏิเสธ ดังนี้

'ne va' → 'ne va pas' → 'va pas'

4.3.4 การคงเค้าความหมายเดิม (persistence) ขณะที่การกลายเป็นคำไวยากรณ์ดำเนินไป ความหมายเดิมจะติดไปกับคำนั้นด้วย แต่ความหมายนั้นจะถูกจำกัดด้วยหน้าที่ทางไวยากรณ์หรือการกระจายของคำที่คำไวยากรณ์ปรากฏร่วมด้วย ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคำไวยากรณ์กับคำอิสระเดิม ความสัมพันธ์นั้นจะคลุมเครือในขั้นตอนกระบวนการทางหน่วยคำ และต่อมาก็จะเห็นว่าคำนั้นจะเป็นคำหลายหน้าที่ที่มีความหมายที่สัมพันธ์กับความหมายของคำอิสระเดิมได้ เช่น การใช้ future marker ที่แตกต่างกันในภาษาอังกฤษ ('will', 'shall', และ 'be going to')

(73) I think the bulk of this year's students will go into industry.

ยังพบความหมายอื่น ๆ อีก เช่น

Willingness:

(74) Give them the name of someone who will sign for it and take it in if you are not at home.

Intention:

(75) I'll put them in the post today.

4.3.5 การสูญเสียคุณสมบัติของหมวดคำ (decategorialization) คำไวยากรณ์ที่ผ่านกระบวนการจะสูญเสียคุณสมบัติหรือหน้าที่ของคำเนื้อหาไป เช่น คำนามหรือคำกริยากลายเป็นคำที่มีคุณสมบัติของกลุ่มรองแทน เช่น adjective participle หรือ คำบุพบท Hopper อธิบายว่าคำนามนั้นจะมีองค์ประกอบร่วมกับคำนามในระดับปริจเฉท เช่น article คำลักษณะนาม ตัวบ่งชี้การก และคำกริยา จะเป็นสิ่งที่บอกข้อมูลใหม่ (new information) ทำหน้าที่รายงานสถานการณ์ แต่เมื่อกลายเป็นคำไวยากรณ์คำนามนั้นจะไม่พบองค์ประกอบของคำนามในระดับปริจเฉทและทำหน้าที่เป็นกลุ่มรอง เช่น คำบุพบท หรือคำกริยาแทนที่จะทำหน้าที่ให้ข้อมูลหรือรายงานสถานการณ์ แต่กลับเป็นคำที่ทำหน้าที่เป็นคำขยายกริยา (adverbial) เป็นต้น

4.3.6 การนำรูปแบบใหม่มาใช้ (renewal) เป็นกระบวนการที่เพิ่มขึ้นใน Hopper and Traugott (2003: 99-139) ได้อธิบายว่า ในกระบวนการ ปรับแยกนั้นมีการแตกความหมายของคำเดิมไปเป็นคำไวยากรณ์ที่มีความหมายใหม่ที่สามารถเชื่อมโยงกับคำอิสระเดิมได้ โดยที่ความหมายของคำอิสระเดิมนั้นยังคงอยู่ไม่ได้สูญหายไปนั้น แล้วเกิดปรากฏการณ์ที่ความหมายเดิมของคำอิสระที่คงอยู่นั้น ถูกแทนที่ด้วยคำใหม่ การนำรูปแบบใหม่มาใช้เกิดจากการใช้ภาษาที่สามารถแทนที่ด้วยคำที่เหมาะสมหรือการจัดองค์ประกอบของหน่วยสร้างใหม่ เช่น คำว่า ‘very’ ในวลี ‘very dangerous’ นั้น ‘very’ ได้กลายเป็นคำไวยากรณ์จนปรากฏเหลือเพียง ‘-ly’ เช่น dangerously, cordially เป็นต้น แต่คำว่า ‘very’ นั้นไม่ได้สูญไป แต่ปรากฏว่ามีคำอื่น ๆ ที่สามารถแทนที่ ‘very’ ได้ เช่น most, surprisingly, extremely, highly และ extraordinary จะพบว่า คำเหล่านี้สามารถใช้แทน ‘very’ ได้ และให้ความหมายที่มีระดับมากน้อยแตกต่างกัน เป็นผลให้เกิด Specialization การเลือกใช้ ‘very’ ลดน้อยลงด้วย

4.4 ผลกระทบทางความหมายในการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของ Bybee, Perkins and Pagliuca (1994: 281-230) เสนอผลกระทบทางความหมายในการกลายเป็นคำไวยากรณ์ไว้ 5 ประการ ดังนี้

4.4.1 การขยายความหมายเชิงอุปลักษณ์ (Metaphorical extension)

การเปลี่ยนแปลงความหมายเชิงอุปลักษณ์ เป็นการเปลี่ยนแปลงจากคำที่มีความหมายที่เป็นรูปธรรมไปเป็นคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม โดยที่ยังขึ้นอยู่กับโครงสร้างเดิมในการใช้ภาษา โดยมีลำดับการมีความหมายนามธรรมของอุปลักษณ์ดังนี้

Person > Object > Process > Space > Time > Quality

(Heine *et al.*, 1995: 55)

ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงความหมายแบบการขยายความหมายเชิงอุปลักษณ์ เช่น อวัยวะของร่างกาย สังเกตการใช้คำเรียกอวัยวะในการบอกความสัมพันธ์ทางพื้นที่ (spatial relation) เช่น foot of the bed, the face of the cliff และ the face of the clock เป็นต้น (Bybee *et al.*, 1994: 290-292)

คำว่า ‘must’ ในภาษาอังกฤษการเปลี่ยนแปลงในการเรียนรู้ (epistemic change) ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงอุปถัมภ์เช่นกัน โดยมีการเปลี่ยนแปลงจาก epistemic sense ไปเป็นคำช่วยกริยาที่แสดงอรรถาฐานะ (Modal) เช่น

- (76) The letter must arrive sometime next week.
- (77) He must call Edith right now.
- (78) The letter must be in the mall.
- (79) The letter must have been in the mall.
- (80) He must have called three times while you were gone.
- (81) He must be trying to call me right now.

(Bybee *et al.*, 1994: 284)

จะเห็นว่าในประโยค (76) และ (77) นั้นมีความหมายการบังคับเกิด (obligation sense) ในบริบทของเวลาในอนาคต ส่วนข้อ (78) ถึง (81) ความหมายที่บ่งชี้ถึงความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นในบริบทของเวลาในอนาคต

4.4.2 การอนุมาน (inference)

การอนุมาน (inference) เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การกลายเป็นความหมายบ่งชี้้อย่างมีแบบแผน (conventionalization of implicature) เป็นการอนุมานแบบอุปนัย เกิดขึ้นเมื่อคำหรือหน่วยคำในบริบทเดียวกันมีความหมายเหมือนกับคำหรือหน่วยคำต้นแบบและความหมายนี้กลายเป็นความหมายตามแบบแผนของคำหรือหน่วยคำนั้น โดยไม่เกิดการเปลี่ยนความหมายข้ามโมโนทัศน์ทางความหมาย เช่น

- (82) I hafta go now.
 - (83) I hafta go now, but I’m not going.
- ความตั้งใจในการพูดกลายมาเป็นความเป็นแบบแผนด้วยคำว่า ‘but’
- (84) When I get a raise, I’m gonna start looking for a house.

ความตั้งใจของสรรพนามบุรุษที่ 1; สรรพนามบุรุษที่ 1 ตั้งใจที่จะบรรลุ
วัตถุประสงค์บางอย่าง

(Bybee *et al.*, 1994: 287-288)

4.4.3 การขยายความหมายที่มีความทั่วไปมากขึ้น (generalization)

เป็นการสูญเสียองค์ประกอบทางความหมายที่เกิดจากการขยายไปใช้ในบริบท
อื่น ด้วยข้อจำกัดที่น้อยลง เช่น

คำว่า 'can' ในภาษาอังกฤษ

1. ในความหมาย ความสามารถทางใจ ที่ประธานจะกระทำการบางอย่างให้
สำเร็จซึ่งเป็นความสามารถทางใจหรือสติปัญญา กริยาทางใจ เช่น อ่าน สะกด เป็นต้น เช่น

(85) She can read.

(Bybee *et al.*, 1994: 290-291)

2. ในความหมาย ความสามารถทั่วไป ที่สามารถที่ประธานจะกระทำการ
บางอย่างให้สำเร็จ กริยาที่อาศัยทั้งความสามารถทั้งทางใจและทางกาย เช่น ปรงอาหาร เช็บผ้า เป็น
ต้น หรือความสามารถทางกายเท่านั้น เช่น ว่ายน้ำ หรือยก เป็นต้น เช่น

(86) She can swim.

(Bybee *et al.*, 1994: 290-291)

3. ในความหมาย ความน่าจะเป็น ที่จะทำกริยานั้น ๆ ได้ เช่น

(87) She can swim?

(Bybee *et al.*, 1994: 290-291)

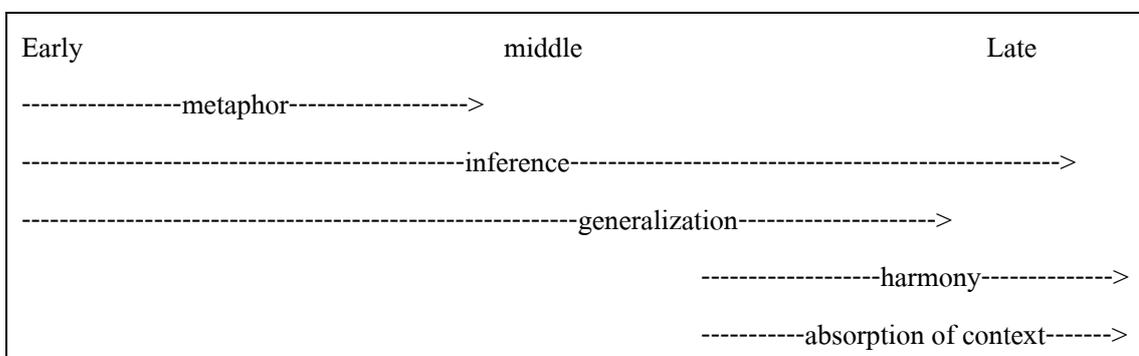
4.4.4 การกลืนความหมาย (harmony)

การกลืนความหมาย คือ การที่คำได้สูญเสียความหมายประจำคำทั้งหมดแล้ว แสดงเพียงความหมายที่สอดคล้องกับบริบท ถือเป็นกลไกในขั้นท้าย ๆ ของการกลายเป็นคำไวยากรณ์ เช่น กริยาที่เกิดใน อนุประโยค (subordinate clause) จะคล้อยตามกริยาของประโยคหลัก (main clause) (Bybee *et al.*, 1994: 293)

4.4.5 การดูดซับความหมายแบบฟุ้งพาวบริบท (absorption of contextual meaning)

การดูดซับความหมายแบบฟุ้งพาวบริบทเป็นการสูญเสียความหมายเดิมไปแล้ว ดูดซับความหมายทางบริบทที่ปรากฏนั้น เช่น ne pas แปลว่า 'not a step' ในภาษาฝรั่งเศส คำว่า pas เดิมเป็นคำนามไม่ได้มีความหมายปฏิเสธ เมื่อปรากฏกับคำปฏิเสธ ne ก็เกิดการดูดซับความหมาย 'pas' จึงกลายเป็นคำไวยากรณ์ที่มีความหมายแสดงการปฏิเสธ

โดยที่ลำดับการเปลี่ยนแปลงทางความหมายตามแนวของ Bybee *et al.* (1994: 297) แสดงดังนี้

ภาพที่ 18 แสดงลำดับการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของ Bybee *et al.*

ที่มา: Bybee *et al.* (1994: 297)

การเปลี่ยนแปลงทางความหมายในการกลายเป็นคำไวยากรณ์นั้น จะมีการเปลี่ยนแปลงเชิงอุปลักษณะในช่วงแรกของการเปลี่ยนแปลง ส่วนการอนุมานนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดระยะเวลาของกระบวนการ ในขณะที่การเปลี่ยนเป็นความหมายที่มีความเป็นทั่วไปมากขึ้นนั้นจะเกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงแรกไปจนก่อนจะถึงส่วนท้ายของกระบวนการ การกลืนทางความหมายและ

การดูซ้ำความหมายทางบริบทนั้นจะเกิดเฉพาะในส่วนท้ายของกระบวนการไปจนการสิ้นสุดกระบวนการ

4.5 Wischer (2006: 131-136) ยังกล่าวถึงกระบวนการอื่น ๆ เพิ่มเติมไว้ดังนี้

4.5.1 การจางลงทางความหมาย หรือ (semantic bleaching / generalization)

การเปลี่ยนแปลงทางความที่มีความหมายทั่วไปมากขึ้น (semantic generalization) หรือ การจางลงทางความหมาย (semantic bleaching) เป็นกระบวนการที่ความหมายของคำเนื้อหาเปลี่ยนแปลงความหมายเชิงมโนทัศน์เป็นนามธรรมมากขึ้น เช่น หน่วยเติมคำแสดงกาล ('-ed' เติมหลังคำกริยาภาษาอังกฤษ ที่กลายมาจาก 'did') หรือ การแสดงความเป็นเจ้าของ ('of' ที่มีความหมายว่า 'belong to' ที่กลายมาจากคำบุพบท) เป็นต้น การจางลงทางความหมายนี้จะปรากฏได้ในทุกกระบวนการของการกลายเป็นคำไวยกรณ์ เช่น จากคำกริยา 'have' ที่มีความหมายว่า 'possess' กลายเป็นคำช่วยกริยา 'have' และผ่านกระบวนการกลายเป็นรูปติด (cliticization) เป็น "-ve" หรือการกลายเป็นคำไวยกรณ์ในระดับปริจเฉท ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนความหมายที่เป็นอัตวิสัย (subjectification) มากขึ้น กล่าวคือคำไวยกรณ์มีความหมายแสดงอารมณ์หรือทัศนคติมากขึ้น พบได้ในการกลายเป็นคำไวยกรณ์ของคำอนุภาคที่เกี่ยวกับความคิดเห็น

4.5.2 การวิเคราะห์ใหม่ (Morpho-Syntactic Reanalysis)

Harris and Campbell (1995: 50, 61 cited in Roberts, 2007: 122-123) อธิบายว่าการวิเคราะห์ใหม่นั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโครงสร้างลึกลงทางวากยสัมพันธ์ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในโครงสร้างผิว และการเปลี่ยนแปลงลำดับของคำหรือรูปคำนั้น ก็เป็นการเปลี่ยนแปลงภายหลังกลไกการวิเคราะห์ใหม่เสร็จสิ้นไปแล้ว (Roberts, 2007: 122-123) เช่น

(88) She [is going] [to the policeman].

(89) She [is going] [to ask the policeman]. = subj. + verb + complement

(90) She [is going to] [ask the policeman]. = subj. + aux + verb object.

(91) She [gonna] [ask the policeman]

(Wischer, 2006: 132)

4.5.3 การเทียบเคียงกับคำเดิม (Analogy)

การวิเคราะห์ใหม่นั้นเราไม่สามารถจะสังเกตได้โดยตรง เนื่องจากเกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปลึกแต่สามารถเห็นการเปลี่ยนแปลงได้จากรูปผิว โดยกระบวนการเทียบเคียงที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ในแนวตั้ง โดยปกติการเทียบเคียงไม่ได้มีผลต่อกฎการเปลี่ยนแปลงทางภาษา แต่มุ่งเน้นที่จะดูว่ากฎการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในระบบทางภาษาอย่างไร เมื่อเราพบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงแบบการเทียบเคียง จะช่วยให้เราทราบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษาเกิดขึ้นเท่านั้น จากแนวคิดการกลายเป็นคำไวยากรณ์ที่ Meillet (1912) กล่าวถึงว่าเป็นปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงที่ไม่เคยพบในภาษามาก่อนนอกเหนือจากการเทียบเคียง ทั้งนี้ในมุมมองหนึ่งการเทียบเคียงถือเป็นมุมมองที่ทำให้ทราบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นแล้ว แต่การเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดขึ้นในโครงสร้างลึก โดยที่การเทียบเคียงไม่ได้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางภาษา เราสามารถแสดงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ใหม่ที่เกิดขึ้นในแกนแนวนอนและการเทียบเคียงที่เกิดขึ้นในแกนแนวตั้ง เช่น ตัวอย่างกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในประโยคที่ (88) – (91) ที่คำกริยา ‘go’ เป็น auxiliary ‘be going to’ แสดงดังภาพต่อไปนี้

			Syntagmatic axis
			Mechanism: Reanalysis
Stage I	be	going [to the policeman]	
PROG	Vdir		
Stage II (by reanalysis)	[be going to] TNS	the policeman Vact	
Stage III (by analogy)	[be going to] TNS	ask the policeman V	
Stage IV (reanalysis)	[gonna]	[ask the police man]	
			Paradigmatic axis
			Mechanism: Analogy

ภาพที่ 19 แสดงการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำช่วยกริยา “be going to”

ที่มา : Hopper and Traugott (2003: 69)

ผู้วิจัยสามารถสรุปกระบวนการทางวากยสัมพันธ์และกระบวนการทางความหมายและปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกลายเป็นคำไวยากรณ์ได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 สรุปกระบวนการและปัจจัยตามทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์

กระบวนการทางวากยสัมพันธ์	กระบวนการทางความหมาย	ปัจจัยในการกลายเป็นคำไวยากรณ์
การวิเคราะห์ใหม่ (Morpho-Syntactic Reanalysis) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโครงสร้างลึกลงวากยสัมพันธ์ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในโครงสร้างผิว	การจางลงทางความหมาย (semantic bleaching, semantic attrition or desemanticization) การมีความหมายจางลง หรือการสูญเสียความหมายบางอย่าง	อุปลักษณ์ (metaphor)
การบังคับปรากฏ (obligatorification or specialization) เป็นการเปลี่ยนแปลงจากคำที่สามารถละได้ (optional) มาเป็นคำที่ต้องปรากฏแบบจำเป็น (obligatory) หรือ การปรากฏแบบเจาะจงมากขึ้น (fixation, permutation) คำที่มีความสามารถแปรไปในบริบทต่าง ๆ ได้ แต่เมื่อกลายเป็นคำที่มีน้ำหนักทางไวยากรณ์สูงขึ้น การแปรไปในบริบทต่าง ๆ น้อยลงเป็นผลให้เกิดการปรากฏในเฉพาะบริบทนั้น ๆ	การมีความหมายทั่วไปมากขึ้น (semantic generalization) คำไวยากรณ์นั้นมีความหมายทั่วไปมากขึ้น ทำให้สามารถปรากฏในบริบทใหม่ได้มากขึ้นด้วย	การใกล้ชิดกันของคำ (metonymy) ความหมายใหม่ปรากฏในบริบทเดิมเกิดจากความหมายที่เหมือนกัน
	การขยายขอบเขตเชิงอุปลักษณ์ (metaphorical extension) การเปลี่ยนแปลงความหมายเชิงอุปลักษณ์ เป็นการเปลี่ยนแปลงจากคำที่มีความหมายที่เป็นรูปธรรมไปเป็นคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม โดยที่ยังขึ้นอยู่กับโครงสร้างเดิมในการใช้ภาษา	การเทียบเคียงกับคำเดิม (analogy)
การลดความเป็นองค์ประกอบของหน่วยสร้าง (condensation) คือ กระบวนการที่หน่วยคำกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของส่วนประชิดที่เล็กลง	การดูดซับความหมายแบบฟุ้งหาบริบท (Absorption of contextual meaning) การดูดซับความหมายแบบฟุ้งหาบริบทเป็นการสูญเสียความหมายเดิมและดูดซับความหมายทางบริบทที่ปรากฏนั้น	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กระบวนการทางวากยสัมพันธ์	กระบวนการทางความหมาย	ปัจจัยในการกลายเป็นคำไวยกรณ์
<p>Reinforcement คำเดิมมีการเน้นหรือเพิ่มหน้าที่ใหม่เข้าไปทำให้คำทั้งสองปรากฏร่วมกัน</p>	<p>การกลืนความหมาย (harmony) การกลืนความหมาย คือ การที่คำได้สูญเสียความหมายประจำคำทั้งหมดแล้วแสดงเพียงความหมายที่สอดคล้องกับบริบท</p>	
<p>การสูญเสียคุณสมบัติของหมวดคำ (de-categorialization) กระบวนการจะสูญเสียคุณสมบัติหรือหน้าที่ของคำเนื้อหาไป</p>		
<p>การเกิดชั้นใหม่ในขอบเขตการใช้ภาษา (layering) ในขอบเขตหน้าที่การใช้ภาษามีชั้นใหม่เกิดขึ้นรวมเข้ากับขอบเขตการใช้ภาษานั้น</p>		
<p>การปรับแยก (divergence) เมื่อคำอิสระกลายเป็นรูปคิดหรือปัจจัยแต่รูปอิสระเดิมยังคงอยู่ และก็จะมีการเปลี่ยนแปลงแบบเดิมเหมือนคำศัพท์ทั่วไป</p>		
<p>การคงเค้าความหมายเดิม (persistence) เมื่อการกลายเป็นคำไวยกรณ์ดำเนินไปนั้นความหมายเดิมจะติดไปกับคำนั้นด้วย แต่ความหมายนั้นจะถูกจำกัดด้วยหน้าที่ทางไวยกรณ์หรือการกระจายของคำที่คำไวยกรณ์ปรากฏร่วมด้วย</p>		

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์

1. การศึกษาคำช่วยหน้ากริยาที่กลายมาจากคำกริยาในภาษาไทย ของ ไพทยา มีสัจย์ (2540: ง- 28)

ไพทยา มีสัจย์ศึกษาเรื่องคำช่วยหน้ากริยาที่กลายมาจากคำกริยาในภาษาไทย เป็นการศึกษาแบบข้ามสมัย พบว่า คำว่า “คง ควร ต้อง ได้ น่า อาจ” ที่เป็นคำช่วยหน้ากริยา มีการกลายเป็นคำไวยากรณ์มาจากคำกริยา โดยไพทยาแบ่งกลุ่มคำไวยากรณ์ที่กลายมาจากคำกริยา ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก คำว่า “ได้ คง ต้อง อาจ” เป็นคำกริยากรรมที่กลายมาเป็นคำช่วยกริยา และอีกกลุ่มได้แก่ “ควร น่า” ที่เป็นกริยากรรมกลายมาเป็นคำช่วยกริยา โดยมีการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย 3 แบบ ตาม Bybee *et al.* (1994) เรียกว่า การขยายขอบเขตเชิงอุปลักษณะ การมีความหมายทั่วไปมากขึ้น และการดูดซับความหมายแบบพื้งพาบบริบท

2. Grammaticalization paths of the Thai verb *dây* ของ Takahashi (2006: 121-133)

Takahashi ศึกษาจุดผ่านการกลายมาเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ได้” โดยดูจากความหมายที่เปลี่ยนไป เป็นการศึกษาเชิงประวัติ Takahashi อธิบายถึงความหมายของคำว่า “ได้” ว่าโดยทั่วไปมักให้ความหมายของคำว่า “ได้” ว่าเป็นกริยาที่ต้องมีผู้แสดง แต่ Takahashi เห็นแตกต่างกันว่า คำว่า “ได้” นั้นควรมีความหมายว่า “การปรากฏขึ้น” (emerge) และคำว่า “ได้” หน้ากริยาก็ควรมีความหมายว่า “ประจักษ์” (realization) ซึ่งเป็นการประจักษ์ผลของกริยาที่ตามเป็นผลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน เช่น

(92) เขาได้ไป

Takahashi อธิบายว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนนั้น อาจจะเป็นเนื่องจากเขาได้รับเชิญจึงได้ไป หรือเขาตั้งใจไว้แล้วที่จะไปแล้ว เขาจึงได้ไป

ส่วนคำว่า “ได้” หลังกริยา Takahashi เห็นว่าเป็นคำบ่งชี้ที่บอกถึง “ความเป็นไปได้” (possibility) ทั้งในความหมายเพื่อบอก ความเป็นไปได้ในภาวะการณ์ ความสามารถทั้งของสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ ความเป็นไปได้ของผู้กระทำ (ความสามารถ) และความน่าจะเป็น และ การอนุญาต

Takahashi ศึกษาทิศทางของการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ได้” แบบข้ามสมัยโดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ศตวรรษที่ 13 จนถึงปัจจุบัน จากผลการวิจัยพบว่า คำว่า “ได้” กลายมาเป็นเครื่องหมายบ่งชี้การประจักษ์ (realization marker) ดังนี้

2.1 จุดผ่านในการกลายเป็นคำไวยากรณ์โดยการเปลี่ยนความหมายจาก “การเกิดขึ้น” กลายเป็น “ประจักษ์”

ก. [ได้ นามบอกปริมาณ] มีความหมายว่า “การเกิดขึ้นของปริมาณ” คำว่า “ได้” เป็น achievement verb กริยาที่บอกความสำเร็จ ในขณะที่เกิดการสำเร็จนั้นไม่กินเวลา Takahashi จึงให้ความหมายว่า “การเกิดขึ้น” ที่ตามด้วยคำนามที่เป็นตัวเลขหรือปริมาณที่เป็นช่วงของบางสิ่ง เช่น

(93) ศักราชได้เจ็ดร้อยสามสิบแปด

(Takahashi, 2006: 123)

ข. [กริยาวลี] [ได้ นามบอกปริมาณ] มีความหมายว่า “ปริมาณที่เกิดขึ้นเป็นผลจากสถานการณ์ก่อนหน้า” คำว่า “ได้” ใช้เป็นกริยาวลีรอง เช่น

(94) พิมพ์รูปพระด้วยเหี้ยกด้วยดินได้หมื่นพันร้อยแปดอัน

(Takahashi, 2006: 123)

ค. [กริยาวลี] [ได้ นามวลี] มีความหมายว่า “บางสิ่งเกิดขึ้นเนื่องจากสถานการณ์ก่อนหน้า” คำว่า “ได้” ไม่ได้ตามด้วยคำนามบอกปริมาณเท่านั้นแต่ตามด้วยนามวลี ยังมีความหมายว่าบางสิ่ง “เกิดขึ้น” เป็นผลมาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน เช่น

(95) ฎไปถ่อบ้านถ่อเมืองได้ซ่าง ได้งวง ได้ปั่ว ได้นาง ได้เงิน ได้ทอง

(Takahashi, 2006: 123)

ง. [กริยาวลี] [ได้ นาม [บุพบทวลีผู้รับสภาพ นามวลี(มนุษย์)]] มีความหมายว่า “บางสิ่งเกิดขึ้นเพื่อบางคน เป็นผลจากสถานการณ์ก่อนหน้า” หน่วยสร้างนี้เกิดจากการเพิ่มบุพบทวลีที่บอก

ผู้รับสภาพในหน่วยสร้าง ค. ซึ่งบุพบทวลีที่บอกผู้รับสภาพอ้างอิงผู้รับประสบการณ์ ที่ได้รับผลกระทบจากการปรากฏขึ้น เช่น

(96) พี่ถูกตายจึงได้เมืองแก่กูทั้งกลม

(Takahashi, 2006: 123)

จ. [นามวลี (แก่นความ) [มาลาแสดงความหวัง การิตกริยา ได้ + [บุพบทวลีผู้รับสภาพ นามวลี (มนุษย์)]]] มีความหมายว่า “หวังว่าสิ่ง (will not) come to emerge for the person” เมื่อสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นแก่นความ และคำว่า “ได้” พร้อมกับบุพบทวลีที่บอกผู้รับสภาพ [ได้ แก่ นามวลี] นำหน้า ตัวบ่งชี้มาลาแสดงความหวัง (เช่น จิง จง ออย่า) และตัวบ่งชี้การิต (ให้ หื้อ) เช่น

(97) บาบจึงให้ได้แก่ผู้บ่ชื้อ

(Takahashi, 2006: 123)

ฉ. นำหน้าสัมพันธสาร [มาลาแสดงความหวัง ได้ (อย่างที่หวัง)] มีความหมายว่า “เรื่องนี้อาจเกิดขึ้นตามที่ฉันหวัง” ตัวบ่งชี้มาลาแสดงความหวัง (ของจง) เช่น

(98) ของจงได้ดั่งข้าอริชฐานดังนี้

(Takahashi, 2006: 123)

ช. [มาลาแสดงความหวัง ได้ กริยาวลี] มีความหมายว่า “หวังว่าเหตุการณ์นั้นจะ (ไม่) เกิดขึ้น” เช่น

(99) จงได้ไปสวรรค์เทอญ

(Takahashi, 2006: 123)

ซ. [ได้ กริยาวลี] มีความหมายว่า “ประจักษ์ในสถานการณ์” เช่น

(100) ได้ฟังเทศนา

(Takahashi, 2006: 123)

จากทั้ง 8 หน่วยสร้างนั้นเป็นข้อมูลที่พบในสมัยสุโขทัย เพื่อค้นหาหน่วยสร้างใดที่หายไป และหน่วยสร้างใดบ้างที่ยังคงใช้มากในยุคต่อมา พบว่าหน่วยสร้าง ก. – จ. นั้นเป็นข้อมูลในศตวรรษที่ 13 นั้นมีการใช้น้อย และหน่วยสร้างที่ ก. ง. และ จ. นั้น มีการแยกตัวออกไปเป็นหน่วยสร้างอื่น ต่อมาหน่วยสร้างทั้ง จ. ได้สูญไปในศตวรรษที่ 20 และไม่พบการใช้ในปัจจุบัน ในทางตรงกันข้าม หน่วยสร้างที่ 8 นั้นมีการใช้มาตั้งแต่ปี 1782 จนถึงปัจจุบัน ตัวอย่างของทั้ง 8 หน่วยสร้าง

จุดผ่านในการกลายเป็นคำไวยกรณ์โดยการเปลี่ยนความหมายจาก “การเกิดขึ้น” กลายเป็น “ประจักษ์” นั้นผ่านกระบวนการทางความหมาย ดังนี้

Takahashi สรุปว่า การเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำว่า “ได้” จากจุดผ่านนี้จะเกิดจากการมีความหมายเฉพาะไปเป็นการมีความหมายทั่วไปมากขึ้น แต่ในจุดผ่านช่วงท้ายจะเกิดการมีความหมายเฉพาะไปเป็นการมีความหมายทั่วไปมากขึ้นพร้อม ๆ กัน ดังนี้

หน่วยสร้าง ก. → ข. คำว่า “ได้” ใช้เป็นกริยารอง

หน่วยสร้าง ข. → ค. นั้นผ่านกระบวนการมีความหมายทั่วไปมากขึ้น

หน่วยสร้าง ค. → ง. คำว่า “ได้” ปรากฏร่วมกับบุพบทที่เป็นผู้รับสภาพ บ่งชี้ถึงการเกิดขึ้นของตำแหน่งที่ตั้ง (locus emergence)

หน่วยสร้าง ง. → จ. คำว่า “ได้” ปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้มาลาบอกความหวัง และกริยากริยา หรือกรณีที่แก่นความอยู่หน้าประโยคบอกถึงสิ่งที่เกิดขึ้น และ การปรากฏของมาลาบอกความหวัง

หน่วยสร้าง จ. → ฉ. ผ่านกระบวนการมีความหมายทั่วไปมากขึ้นจากบางสิ่งไปเป็นเหตุการณ์ การหายไปของการติดคงไว้แต่การพูเพื่อแสดงความหวัง

หน่วยสร้าง ฉ. → ช. ผ่านกระบวนการมีความหมายทั่วไปมากขึ้นจากเหตุการณ์ไปเป็นมโนทัศน์เชิงบุพบท ต้องมีกริยามาเป็นส่วนเติมเต็ม

หน่วยสร้าง ช. → ซ. ผ่านกระบวนการจางลงทางความหมายของ “การเกิดขึ้น” ไปเป็น “การประจักษ์” การหายไปของตัวบ่งชี้มาลาบอกความหวัง คงไว้แต่คำว่า “ได้” ที่เป็นหน่วยคำเดิม ผ่านการวิเคราะห์ใหม่ และกลายเป็นการแสดงอัตวิสัย (subjectification)

2.2 จุดผ่านการกลายเป็นคำไวยกรณ์โดยการเปลี่ยนความหมายจาก “การเกิดขึ้น” กลายเป็น “ความเป็นไปได้”

ก. [ได้+ นามบอกปริมาณ] มีความหมายว่า “การเกิดขึ้นของปริมาณ” เช่น

(93) ศักราชได้เจ็ดร้อยสามสิบแปด

(Takahashi, 2006: 127)

ข. [(นามวลี)] (สันธาน) [มิได้ คำบอกปริมาณ] มีความหมายว่า “หลังจากตามหาแล้ว ปริมาณมิได้เกิดขึ้น เช่น

(101) ผู้คนอันจัก**รู้**บุญธรรมหามิได้หลายเลย

(Takahashi, 2006: 127)

ค. [(นามวลี)] (สันธาน) [มิได้] มีความหมายว่า “หลังจากตามหาบางสิ่งมิได้เกิดขึ้น”

(102) หาก**คน**รู้จักแท้แลมิได้เลย

(Takahashi, 2006: 127)

ง. [กริยาวลี] (สันธาน) [มิได้] มีความหมายว่า “หลังจากได้กระทำบางสิ่งแล้วไม่ฤทธิ์ผล” เช่น

(103) จัก**นับ**แลมิได้

(Takahashi, 2006: 127)

จ. [กริยาวลี มิได้] มีความหมายว่า “เป็นไปได้ที่จะกระทำบางสิ่ง” เช่น

(104) อยู่ไปได้

(Takahashi, 2006: 128)

จ. [กริยาวลี ได้] มีความหมายว่า “เป็นไปได้ที่จะกระทำบางสิ่ง” เช่น

(105) ไปได้

(Takahashi, 2006: 128)

Takahashi อธิบายว่าหน่วยสร้างที่ ข. และ ค. นั้นมีการปรับแยกเป็นหน่วยสร้างอื่น และสูญไปราวศตวรรษที่ 14 หน่วยสร้าง ง. และ จ. ยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน Takahashi ได้สรุปว่า การเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำว่า “ได้” จากจุดผ่านนี้มี ดังนี้

หน่วยสร้าง ก. → ข. คำว่า “ได้” ใช้เป็นกริยาวลีที่ตามกริยาวลีอื่น มีความหมายว่า “การหาบางสิ่ง”

หน่วยสร้าง ข. → ค. นั้นผ่านกระบวนการมีความหมายทั่วไปมากขึ้น การสูญไปของคำบอกจำนวน

หน่วยสร้าง ค. → ง. นั้นผ่านกระบวนการมีความหมายทั่วไปมากขึ้น จาก “การหาบางสิ่ง” เป็น “การทำบางสิ่ง” และมีความหมายทั่วไปมากขึ้นจากการไม่เกิดขึ้นของบางสิ่ง เป็นการไม่เกิดขึ้นของเหตุการณ์ เปลี่ยนเป็นหน่วยสร้าง [[กริยาวลี] (สันธาน) [มี ได้]]

หน่วยสร้าง ง. → จ. นั้นผ่านกระบวนการมีความหมายทั่วไปมากขึ้น จาก “การไม่เกิดขึ้นของเหตุการณ์” เป็น “การไม่เกิดขึ้นของมัทสน์เชิงบุพบท” การสูญไปของคำสันธาน และแสดงอัติวิสัย

หน่วยสร้าง จ. → ฉ. ผ่านกระบวนการจางลงทางความหมายไปเป็นการแสดงความ “เป็นไปได้” เป็นการแสดงอัติวิสัย

จากงานวิจัยของ Takahashi เราพบว่า การกลายเป็นคำไวยกรณ์ของคำว่า “ได้” แบ่งเป็น 2 กระบวนการ คือจาก คำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “เกิดขึ้น” ไปเป็นคำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ประจักษ์” และ จากคำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “เกิดขึ้น” ไปเป็นคำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ความเป็นไปได้” ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางความหมายที่ปรากฏได้แก่ การมีความหมายทั่วไปมากขึ้น และการจางลงทางความหมาย

3. คำบุพบทที่กลายมาจากทำกริยาในภาษาไทย ของ จรัสดาว อินทรทัศน (2539)

จรัสดาวศึกษา “คำบุพบทที่กลายมาจากทำกริยาในภาษาไทย” ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะสมัย เก็บข้อมูลสมัยปัจจุบัน งานวิจัยของจรัสดาวแสดงให้เห็นว่าการกลายเป็นคำไวยกรณ์นั้นสากลเกิดขึ้นกับทุกภาษา และการศึกษากการกลายเป็นคำไวยกรณ์เฉพาะสมัยนั้นเป็นไป “ได้” จากการศึกษา จรัสดาวพบคำบุพบทที่กลายมาจากคำกริยาในภาษาไทย 23 คำ โดยจรัสดาวจำแนกคำบุพบทและคำกริยาออกจากกันโดยพิจารณาทางด้านวากยสัมพันธ์ คือ คำกริยาจะปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ “ไม่” ในขณะที่คำบุพบทไม่สามารถปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ “ไม่” ได้ นอกจากนี้คำบุพบทนั้นจะตามด้วยนามวลี และไม่สามารถแยกออกจากรามวลีนั้นได้ ทั้งนี้เนื่องจากคำบุพบทรวมกับนามวลีที่ตามมาเป็นบุพบทวลี ในขณะที่คำกริยาไม่จำเป็นต้องตามด้วยนามวลีเสมอไป และคำกริยาที่ตามด้วยนามวลีนั้น จะสามารถแยกคำกริยาออกจากรามวลีได้

ส่วนทางด้านอรรถศาสตร์ กริยาจะมีความหมายบอกสภาพหรือการกระทำของประธาน แต่คำบุพบทให้ความหมายบ่งความสัมพันธ์เชิงการระหว่างคำกริยากับนามวลี กริยาในการศึกษาของจรัสดาวนั้นมีความหมายเดียว แต่คำบุพบทสามารถบ่งความสัมพันธ์เชิงการกได้หลายความหมาย บางครั้งคำกริยามีความหมายแฝงเจตคติหรืออารมณ์ แต่คำบุพบทจะให้ความหมายตรง

จรัสดาวสรุปว่าคำบุพบทที่กลายมาจากคำกริยานั้นผ่านกระบวนการทางความหมายได้แก่ การจางลงทางความหมาย การคงเค้าความหมายเดิม และการเกิดความหมายทั่วไปหรือการขยายขอบเขตเชิงอุปถัมภ์ และผ่านกระบวนการโครงสร้าง ได้แก่ การบังคับปรากฏและการวิเคราะห์ใหม่ โดยกระบวนการเหล่านี้มีลักษณะเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวและมีความต่อเนื่อง

จากการตรวจเอกสารการกลายเป็นคำไวยกรณ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีการศึกษาข้ามสมัยของคำว่า “ได้” แต่ยังไม่มียงานวิจัยที่เป็นการศึกษาเฉพาะสมัย โดยเฉพาะการใช้ทฤษฎี

ไวยากรณ์ศัพท์การกร่วมกับการศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ และจากงานวิจัยของจรัสดาวแสดงให้เห็นว่ากรกลายเป็นคำไวยากรณ์นั้นมีความเป็นสากลเกิดขึ้นกับทุกภาษา และการศึกษาเฉพาะสมัยนั้นก็สามารถแสดงให้เห็นถึงการขยายหน้าที่และความหมายของคำได้เช่นกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาหน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของคำว่า “ได้” และศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์เพื่ออธิบายการปรับขยายหน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของคำว่า “ได้” ในภาษาไทย ข้อมูลในการวิจัยจึงเลือกเก็บข้อมูลในบริบทการใช้ภาษาจริง โดยเก็บข้อมูลจากหนังสือวรรณกรรมรางวัลซีไรต์ที่เป็นนิยายหรือเรื่องสั้น ที่ประกอบด้วยการเล่าเรื่องและบทสนทนาของตัวละครในนวนิยายหรือเรื่องสั้นร่วมกับการเก็บข้อมูลจากรายการข่าวภาคค่ำที่มีทั้งการรายงานข่าวแบบมีบทพูดและการรายงานข่าวแบบไม่มีบทพูด เพื่อให้ได้บริบทการใช้ภาษาจริงในปัจจุบัน ดังนี้

1. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากวรรณกรรมรางวัลซีไรต์จำนวน 3 เล่ม โดยเลือกจากปีล่าสุด ย้อนขึ้นไป คัดเอาเล่มที่เป็นกวีนิพนธ์ออก ได้วรรณกรรมซีไรต์ 3 เล่มที่ใช้เก็บข้อมูล ได้แก่

1.1 เรื่อง “เจ้าหญิง” ของ บินหลา สันกะลาศิริ วรรณกรรมซีไรต์ ปี พ.ศ. 2548

1.2 เรื่อง “ความสุขของกะทิ” ของ กามพรรณ เวชชาชีวะ วรรณกรรมซีไรต์ ปี พ.ศ. 2549

1.3 เรื่อง “เราหลงลืมอะไรบางอย่าง” ของ วัชระ สัจจะสารสิน วรรณกรรมซีไรต์ ปี พ.ศ. 2551

2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากรายการข่าวภาคค่ำทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่องสาม ททบ. 5 ช่องเจ็ดสี สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี สถานีโทรทัศน์เอ็นบีที ซึ่งรายการข่าวภาคค่ำที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 เรื่องเด่นเย็นนี้ ทางไทยทีวีสีช่องสาม ประจำวันที่ 1-2 พฤศจิกายน 2551

- 2.2 ข่าวภาคค่ำ ทาง ททบ. 5 ประจำวันที่ 1-2 พฤศจิกายน 2551
- 2.3 ข่าวภาคค่ำ ทางช่อง 7 สี ประจำวันที่ 1-2 พฤศจิกายน 2551
- 2.4 ข่าวภาคค่ำ ทางโมเดิร์นไนน์ทีวี ประจำวันที่ 1-2 พฤศจิกายน 2551
- 2.5 ข่าวภาคค่ำ ทางสถานีเอ็นบีที ประจำวันที่ 1 พฤศจิกายน 2551

วิธีการคัดเลือกข้อมูล

1. ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลระดับประโยคที่มีคำว่า “ได้” ปรากฏอยู่
2. คัดข้อมูลที่มีคำว่า “ได้” ที่เป็นคำประสมปรากฏอยู่ ออก เช่น รายได้ ได้ยิน พอได้ จนได้ ทำไปได้ ได้รูป ได้แต่ ได้เรื่องได้ราว เป็นต้น

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

จากแนวคิดในไวยากรณ์ศัพทการกที่ให้ความสำคัญแก่คำศัพท์หนึ่ง โดยคำศัพท์หนึ่งจะมีคุณสมบัติสามประการ คือ เสียง ความหมาย และการกระจายของคำ ซึ่งเป็นแนวคิดในการจำแนกคำว่า “ได้” ออกจากกันว่ามีทั้งหมดกี่คำ กล่าวคือ คำว่า “ได้” ที่มีคุณสมบัติทางความหมายและ/หรือคุณสมบัติทางการกระจายของคำต่างกันแล้ว เราจะถือว่าเป็นคนละคำกัน และคำว่า “ได้” แต่ละคำนั้นมีคุณสมบัติทางด้านเสียงเหมือนกัน เราจึงเรียกคำว่า “ได้” ทั้งหมดว่าเป็น “คำพ้องเสียง” กัน โดยการจำแนกคำว่า “ได้” ว่ามีทั้งหมดกี่คำนั้นเราจะต้องพิจารณา ความหมายของคำว่า “ได้” ชนิดของคำว่า “ได้” และหน่วยสร้างที่มีคำว่า “ได้” ปรากฏอยู่ ดังนี้

1. ผู้วิจัยแบ่งข้อมูลของคำว่า “ได้” โดยพิจารณาความหมายของคำว่า “ได้” ที่แตกต่างกันทั้งหมด เช่น

- (106) ถาวร วิรัตน์จันทร์ได้รองแชมป์เอเชีย
- (107) นี่จะเป็นอีกหนึ่งครั้งที่ตระกูลเทพหยวกโบราณได้รับใช้ราชสำนัก
- (108) แม็กเคนได้นายอาโนล ชว้าสชะเนกเกอร์มาช่วยหาเสียง
- (109) นักเทนนิสเจ้าถิ่นได้กำลังใจจากกองเชียร์

จากข้อมูลข้างต้น ประโยคที่ (106) และ (108) (109) คำว่า “ได้” มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” ส่วนประโยคที่ (107) มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” ดังนั้น เราจำแนก คำว่า “ได้” ตามความหมายได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 คำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ”

1.2 คำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส”

จากความหมายของคำว่า “ได้” เราสามารถจำแนกคำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” ออกมา จากกลุ่มของคำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” และถือว่าคำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” เป็น 1 คำ ส่วนคำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เนื่องจากมีความหมายเหมือนกัน และปรากฏในหน่วยสร้างที่ต่างกัน จึงต้องวิเคราะห์ตามการกระจายของคำอีกครั้งหนึ่ง

2. ในขั้นตอนนี้ เป็นการวิเคราะห์การกระจายของคำว่า “ได้” ว่า ปรากฏในหน่วยสร้างแบบใดบ้าง ซึ่งนอกจากจะพิจารณาคำของคำว่า “ได้” ว่าปรากฏร่วมกับคำใดบ้างในหน่วยสร้างแล้ว ยังต้องทดสอบว่าแต่ละส่วนที่ปรากฏร่วมกับคำว่า “ได้” ในหน่วยสร้างนั้นเป็นส่วนเติม หรือ ส่วนขยายร่วม

ข้อมูลที่ได้จากข้อที่ 1. เราสามารถเขียนหน่วยสร้างในการปรากฏของคำว่า “ได้” ในแต่ละหน่วยสร้าง ดังนี้

(106) ถาวร วิรัตน์จันทร์ได้รองแชมป์เอเชีย [NP ได้ NP]

(108) แม็กเคนได้นายอาโนล ชว่าสชนะเนกเกอร์มาช่วยหาเสียง [NP ได้ NP V]

(109) นักเทนนิสเจ้าถิ่นได้กำลังใจจากกองเชียร์ [NP ได้ NP PP]

จากรูปแบบของหน่วยสร้าง ประโยคที่ (106) (108) และ (109) นั้น มีความหมายเหมือนกัน แต่จะเป็นคนละคำได้ ก็ต่อเนื่องมีการกระจายของคำที่แตกต่างกัน เราพบว่า หน่วยสร้างของทั้งสามประโยคนั้นเริ่มต้นด้วย [NP ได้ NP] เหมือนกัน แต่ประโยคที่ (108) นั้นตามด้วยกริยา ส่วนประโยคที่ (109) นั้นตามด้วยบุพบทวลี หากกริยาและบุพบทวลีเป็นส่วนเติมเต็มแล้ว คำว่า

“ได้” ในประโยคที่ (106) (108) และ (109) จะเป็นคนละคำกัน แต่หากกริยาและบุพบทลีนั้นเป็นส่วนขยายร่วมแล้ว คำว่า “ได้” จากประโยคที่ (106) (108) และ (109) จะถือว่าเป็นคำเดียวกัน

จากการตรวจเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก เราทราบว่าเกณฑ์การทดสอบส่วนเติมเต็มหรือส่วนขยายร่วมมีการทดสอบ 2 ขั้นตอน คือ

2.1 การละหน่วยที่ปรากฏร่วมกับกริยา “ได้” ซึ่งถ้าเป็นส่วนเติมเต็มจะไม่สามารถละได้ เนื่องจากส่วนเติมเต็มนี้เป็นแบบบังคับ (obligatory) ในขณะที่เราสามารถละส่วนขยายร่วมสามารถละได้ เนื่องจากส่วนเสริมนี้เป็นแบบเลือกได้ (optional)

2.2 การเปลี่ยนส่วนหลักที่ปรากฏร่วมกับหน่วยนั้น ๆ โดยทั่วไปส่วนเติมเต็มจะปรากฏค่อนข้างจำกัดกับส่วนหลักกลุ่มหนึ่ง แต่ส่วนขยายร่วมจะปรากฏกับส่วนหลักได้ทั่วไปมากกว่า

การละหน่วยที่ปรากฏร่วมกับกริยา “ได้”

(108ก) *แม่ักเคนได้นำยาอาโนล ซว่าสชะเนกเกอร์มา

(109ก) นักเทนนิสเจ้าถิ่นได้กำลังใจ

การเปลี่ยนส่วนหลักที่ปรากฏร่วมกับหน่วยนั้น ๆ

(108ข) แม่ักเคนได้/*ถูก/*ยิงนายอาโนล ซว่าสชะเนกเกอร์มาช่วยหาเสียง

(109ข) นักเทนนิสเจ้าถิ่นได้/หอบ/โกย/ขโมย/ดึงกำลังใจจากกองเชียร์

ในประโยคที่ (108) เมื่อเราลองละกริยาที่ตามหลังคำว่า “ได้” และลองทดสอบการปรากฏของกริยา “หา” กับส่วนหลักอื่น เช่น “ถูก ยิง” แล้วเป็นประโยคที่ไม่ถูกไวยากรณ์ กริยาที่ตามหลังคำว่า “ได้” จึงเป็นส่วนเติมเต็ม ดังนั้นคำว่า “ได้” ในประโยคที่ (106) และ (108) นั้นเป็นคนละคำกัน ในทางตรงกันข้าม ในประโยคที่ (109) เมื่อเราลองละบุพบทลีที่ตามหลังคำว่า “ได้” และลองทดสอบการปรากฏของบุพบทลี “จากกองเชียร์” กับส่วนหลักอื่น เช่น “หอบ โกย ขโมย ดึง” แล้วเป็นประโยคที่ถูกไวยากรณ์ บุพบทลีที่ตามหลังคำว่า “ได้” จึงเป็นส่วนขยายร่วม ดังนั้นคำว่า “ได้” ในประโยคที่ (106) และ (109) นั้นเป็นคำเดียวกัน

ถึงขั้นตอนนี้เราทราบว่าคำว่า “ได้” แตกต่างกันทั้งหมด 3 คำ จากประโยคที่ (106) (108) และ (109) นั้นเราจำแนกออกเป็น 2 คำ มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” ส่วนประโยคที่ (107) มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” เนื่องจากคำว่า “ได้” มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” นั้นยังเป็นไปตามเกณฑ์สิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญทางไวยากรณ์อีกด้วย จึงต้องทดสอบในขั้นต่อไป

3. การทดสอบตามเกณฑ์สิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญทางไวยากรณ์ เนื่องจากคำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” นั้น เราจำแนกออกเป็น 2 คำ ซึ่งจากเกณฑ์สิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญ เราจะต้องหาคำอื่น ๆ ในภาษาที่มีการกระจายของคำเหมือนกับคำว่า “ได้” ทั้งสองคำนี้ โดยที่คำหนึ่งจะปรากฏได้เฉพาะในหน่วยสร้างแบบประโยคที่ (106) และอีกคำหนึ่งจะต้องปรากฏได้เฉพาะในหน่วยสร้างแบบประโยคที่ (109) ซึ่งในขั้นนี้ เมื่อเราลองเปรียบเทียบกับคำว่า “เปื้อน” และ “ให้” ดังนี้

(110) กริยา “เปื้อน” (ก) น้ำมันเปื้อนแดง

(111) กริยา “ให้” (ข) ครูให้นักเรียนทำเวร

เราพบว่า คำว่า “เปื้อน” ไม่สามารถปรากฏในหน่วยสร้างแบบ (ข) และคำว่า “ให้” ไม่สามารถปรากฏในหน่วยสร้างแบบ (ก)

(110) กริยา “เปื้อน” (ก) น้ำมันเปื้อนแดง

(ข) *น้ำมันเปื้อนแดงซ่อมรถ

(111) กริยา “ให้” (ก) *ครูให้นักเรียน

(ข) เขาให้นักเรียนทำเวร

ดังนั้น คำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” นั้น มีสองคำแตกต่างกัน เหมือนกับคำว่า “เปื้อน” และ “ให้”

4. ประโยคที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อ 1-3 มาทดสอบชนิดของคำว่า “ได้” และคำอื่นที่ปรากฏร่วมกับคำว่า “ได้” ว่าเป็นคำชนิดใดบ้าง

จากการทบทวนวรรณกรรม เราทราบว่าคำกริยามีคุณสมบัติที่สามารถปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” หน้าคำกริยาได้ และสามารถใช้คำกริยาเป็นคำตอบแบบสั้นของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธได้ ดังนั้นหากคำใดผ่านการทดสอบทั้งสองได้ ถือว่าเป็นคำกริยา แต่หากไม่ผ่านการทดสอบ จะถือว่าเป็นคำวิเศษณ์ จากประโยคที่ (106) – (108) เราทราบว่าคำว่า “ได้” นั้นเป็นคนละคำกัน จึงนำมาทดสอบชนิดของคำดังนี้

การปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” หน้าคำที่สงสัย

- (106) ถาวร วิรัตน์จันทร์ไม่ได้รองแชมป์เอเชียน
 (107) ตระกูลแหงหยวกโบราณไม่ได้รับใช้ราชสำนัก
 (108) แม็กเคนไม่ได้นายอาโนล ชว่าสชะเนกเกอร์มาช่วยหาเสียง

ใช้คำกริยาเป็นคำตอบแบบสั้นของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ

- (106) คำถาม: ถาวร วิรัตน์จันทร์ได้รองแชมป์เอเชียน หรือเปล่า?
 คำตอบ: ได้
 (107) คำถาม: ตระกูลแหงหยวกโบราณไม่ได้รับใช้ราชสำนัก หรือเปล่า?
 คำตอบ: ได้
 (108) คำถาม: แม็กเคนไม่ได้นายอาโนล ชว่าสชะเนกเกอร์มาช่วยหาเสียง หรือเปล่า?
 คำตอบ: ได้

จากการทดสอบเราพบว่าคำว่า “ได้” เป็นคำกริยาเหมือนกัน

5. เขียนแผนภูมิต้นไม้แสดงการพึ่งพาของหน่วยศัพท์ต่าง ๆ ในหน่วยสร้าง ระบุลักษณะทั้งแบบไม่อิงบริบทและอิงบริบทของตามทฤษฎีไวยากรณ์ศัพท์การก

6. คำว่า “ได้” ที่ได้จากการวิเคราะห์ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก วิเคราะห์เพื่อดูว่าคำใดเป็นคำเนื้อหาและคำไวยากรณ์

7. วิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายเชิงมโนทัศน์ของคำว่า “ได้” ทั้งหมด
8. อธิบายการปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” ในการกลายเป็นคำ
ไวยากรณ์
9. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการวิธีการคัดเลือกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ ผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์คำว่า “ได้” ในบทที่ 4 ผลการวิเคราะห์คำว่า “ได้” ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การต่อไป

บทที่ 4

ผลของการวิเคราะห์คำว่า “ได้” ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก

จากบทที่ 3 กล่าวถึงวิธีการเก็บข้อมูลและวิธีการคัดเลือกข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลระดับประโยคจากหนังสือวรรณกรรมซีไรต์ 3 เล่ม พบประโยคที่มีคำว่า “ได้” ปรากฏอยู่ทั้งหมด 771 ประโยค และจากบทราชการข่าวภาคค่ำ 5 สถานีพบว่า มีประโยคที่มีคำว่า “ได้” ปรากฏ 364 ประโยค รวมข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งสิ้น 1,135 ประโยค และจากการคัดข้อมูลระดับประโยคที่ประกอบด้วยคำว่า “ได้” ที่เป็นคำประสมออกแล้วเหลือข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ 931 ประโยค ข้อมูลที่ได้หลังจากการคัดคำประสมที่มีคำว่า “ได้” ออกแล้ว จำแนกประโยคที่ประกอบด้วยคำว่า “ได้” จากข้อมูลว่ามีทั้งหมดก็คำที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลคำว่า “ได้” ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก

ข้อมูลของคำว่า “ได้” ที่ คัดข้อมูลระดับประโยคที่ประกอบด้วยคำว่า “ได้” ที่เป็นคำประสมออกแล้วเหลือข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ 931 ประโยค พบคำว่า “ได้” ที่มีความหมายแตกต่างกัน ดังนี้

1. คำว่า “ได้” มีความหมายว่า “ได้หรือได้รับ” เช่น

- (112) ถาวร วิรัตน์จันทร์ได้รองแชมป์เอเชีย
- (113) นักเทนนิสเจ้าถิ่นได้กำลังใจจากกองเชียร์
- (114) แม็กเคนได้นายอาโนล ชว่าสชะเนกเกอร์ช่วยหาเสียง
- (115) สองประจัญได้จากอเล็กซ์และเซนต์แลมผาด

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบข้อมูลประโยคที่ประกอบด้วยคำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” กับคำว่า “ได้” ที่บอกว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในอดีต ซึ่งปรากฏในหน่วยสร้างแบบเดียวกัน เนื่องจากคำว่า “ได้” ทั้งสองกลุ่มนี้ยังมีความกำกวมทางความหมาย กล่าวคือคำว่า “ได้” สามารถมีความหมายได้ทั้ง “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” และ บอกว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในอดีต การจำแนกคำว่า “ได้” สองกลุ่มนี้ออกจากกัน ผู้วิจัยเห็นว่า การละคำว่า “ได้” ที่บอกว่า

เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในอดีต ไม่ทำให้เกิดความหมายเปลี่ยนไป แต่การละคำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” นั้นความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” จะหายไป ผู้วิจัยจึงจำแนกคำทั้งสองนี้ด้วย การลงละคำว่า “ได้” หากละแล้วความหมายไม่ได้เปลี่ยนไป จะถือว่า “ได้” นั้นมีความหมายบอกเหตุการณ์ในอดีต ดังนี้

2. คำว่า “ได้” มีความหมายว่า “ได้โอกาสหรือมีโอกาส” เช่น

(116) ตระกูลแห่งหวกโบราณได้รับใช้ราชสำนัก

(117) ตาชอบใจว่าได้ยึดแข็งยึดขา

3. คำว่า “ได้” บอกว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นในอดีต เช่น

(118) ดาวิเดียนได้ผ่านเข้ารอบรองชนะเลิศ

(119) ส่วนถนนรอบนอกได้เปิดการจราจรตามปกติ

4. คำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “สามารถหรือสำเร็จ” แสดงอรรถาณูเคราะห์เพื่อบอก “ความเป็นไปได้” เช่น

(120) ตรงนี้น่าจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ไม่ได้

(121) งั้นตอนนี้ถ้าคุณจะมาทรมย์ลิสถานีกรุงเทพนี้ยังลง ไม่ได้

(122) กรียาง่าย ๆ แบบนี้แม่ก็ทำ ไม่ได้... ทั้ง ๆ ที่เคยทำ ไม่ได้

(123) เขาต้องทำ ไม่ได้ทุกอย่าง

(124) น้ำอ้อยช่วยดับร้อน ไม่ได้ชะงัด

(125) เอ็งกลับไป ไม่ได้

5. คำว่า “ได้” มีความหมายว่า “เป็นระยะทาง เป็นระยะเวลา” เช่น

(126) ครั้งแรกเริ่ม ได้ลิสเบีคณาที่ครีบ ทีมเยือนออกนำก่อนหนึ่งต่อศูนย์

(127) เกมมาเข้มข้นในครึ่งหลังเมื่อเริ่ม ได้สามนาที

(128) เราเดินห่างมา ได้สักระยะแล้วหันกลับไปมองสวนน้ำชัยอีกครั้ง

จากข้อมูลของคำว่า “ได้” ตามกลุ่มความหมายข้างต้น ผู้วิจัยแสดงการวิเคราะห์คำว่า “ได้” ในแต่ละกลุ่ม เพื่อวิเคราะห์ตามการกระจายคำ ดังนี้

1. คำว่า “ได้” มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ”

จากข้อมูลประโยคที่ (112) – (115) นำมาพิจารณาการกระจายของคำว่าคำว่า “ได้” หากคำว่า “ได้” มีความหมายเหมือนกัน ปรากฏในหน่วยสร้างที่แตกต่างกันแล้วจะถือว่าเป็นคนละคำกัน

(112) ถาวร วิรัตน์จันทร์ได้รองแชมป์เอเชีย [NP ได้ NP]

(113) นักเทนนิสเจ้าถิ่นได้กำลังใจจากกองเชียร์ [NP ได้ NP PP]

(114) แม็กเคนได้นายอาโนล ชาวสชะเนกเกอร์ช่วยหาเสียง [NP ได้ NP V]

(115) สองประตูได้จากอเล็กซ์และเซนต์แลมผาด [NP ได้ NP PP]

จากข้างต้นเราพบว่า มีหน่วยสร้างที่เป็น ไปได้ทั้งหมด 4 หน่วยสร้าง คือ

1. [NP ได้ NP]
2. [NP ได้ NP PP]
3. [NP ได้ NP V]
4. [NP ได้ PP]

เราพบว่าหน่วยสร้างที่ 2 และ 3 มีรูปแบบเดียวกันกับหน่วยสร้างที่ 1 คือ [NP ได้ NP] แล้วตามด้วยบุพบทวลีและกริยาต่อท้าย ตามลำดับ ในขั้นตอนนี้ต้องใช้การทดสอบว่าส่วนที่มาต่อท้ายนั้นเป็นส่วนเติมเต็มหรือส่วนขยายร่วมของคำว่า “ได้” หากส่วนที่ต่อท้ายเป็นส่วนเติมเต็มแล้วคำว่า “ได้” ในหน่วยสร้างนั้นจะถือว่าเป็นคนละคำกับคำว่า “ได้” ในหน่วยสร้างที่ 1 แต่หากเป็นส่วนขยายร่วมคำว่า “ได้” ในหน่วยสร้างนั้นจะเป็นคำเดียวกันกับคำว่า “ได้” ในหน่วยสร้างที่ 1

สำหรับหน่วยสร้างที่ 4 นั้นหน่วยสร้างมีรูปแบบที่ต่างออกไป แต่เนื่องจากส่วนที่ตามมาเป็นบุพบทวลี เราต้องทดสอบด้วยว่าบุพบทวลีที่ตามมานั้นเป็นส่วนขยายร่วมหรือส่วนเติมเต็ม หากเป็นส่วนขยายร่วมหน่วยสร้างก็จะมีรูปแบบเพียง [NP ได้] แต่หากเป็นส่วนเติมเต็มหน่วยสร้างจะมีรูปแบบเป็น [NP ได้ PP]

จากการตรวจเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวไวยากรณ์ศัพท์พจนานุกรม เราทราบว่าเกณฑ์การทดสอบส่วนเติมเต็มหรือส่วนขยายร่วมมีการทดสอบ 2 ขั้นตอน คือ

1. การละหน่วยที่ปรากฏร่วมกับกริยา “ได้” ซึ่งถ้าเป็นส่วนเติมเต็มจะไม่สามารถละได้ เนื่องจากส่วนเติมเต็มนั้นจำเป็นต้องปรากฏเสมอ (obligatory) ในขณะที่เราสามารถละส่วนขยายร่วมได้ เนื่องจากส่วนเสริมนั้นเป็นส่วนที่ไม่จำเป็น

2. การเปลี่ยนส่วนหลักที่ปรากฏร่วมกับหน่วยนั้น ๆ โดยทั่วไปส่วนเติมเต็มจะปรากฏค่อนข้างจำกัดกับส่วนหลักกลุ่มหนึ่ง แต่ส่วนขยายร่วมจะปรากฏกับส่วนหลักได้ทั่วไปมากกว่า

จากข้อมูลประโยคที่ (113) – (115) เมื่อลองทดสอบด้วยเกณฑ์การทดสอบส่วนเติมเต็มหรือส่วนขยายร่วม

(113) นักเทนนิสเจ้าถิ่นได้กำลังใจจากกองเชียร์

(114) แม็กเคนได้นายอาโนล ชว้าสชะเนกเกอร์ช่วยหาเสียง

(115) สองประตูได้จากอเล็กซ์และเซ็นต์แลมผาด

ก. การละหน่วยที่ปรากฏร่วมกับกริยา “ได้”

(113ก) นักเทนนิสเจ้าถิ่นได้กำลังใจ

(114ก) *แม็กเคนได้นายอาโนล ชว้าสชะเนกเกอร์

(115ก) *สองประตูได้

ข. การเปลี่ยนส่วนหลักที่ปรากฏร่วมกับหน่วยนั้น ๆ

(113ข) นักเทนนิสเจ้าถิ่นได้/หอบ/โกย/ขโมย/ดึงกำลังใจจากกองเชียร์

(114ข) แม็กเคนได้/*ถูก/*ยิงนายอาโนล ชว้าสชะเนกเกอร์ช่วยหาเสียง

(115ข) สองประตูได้/*ปิด/*เตะจากอเล็กซ์และเซ็นต์แลมผาด

จะพบว่า ประโยคที่ (114) และ (115) นั้นเป็นประโยคที่ไม่ถูกไวยากรณ์ ดังนั้น กริยา “หา” ในประโยคที่ (114) และ บุพบทวลี “จากอเล็กซ์และเซนต์แลมผาด” ในประโยคที่ (115) จึงเป็นส่วนเติมเต็ม ส่วนประโยคที่ (113) นั้นเป็นประโยคที่ถูกไวยากรณ์ บุพบทวลีที่ตามหลังมาจึงเป็นส่วนขยายร่วม

จากการทดสอบข้างต้นเราทราบถึงการกระจายคำว่า “ได้” ปรากฏในหน่วยสร้างที่แตกต่างกัน เราจึงจำแนกคำว่า “ได้” ออกเป็น 3 คำ ดังนี้

1. [NP ได้ NP] เช่น

(112) ถาวร วิรัตน์จันทร์ได้รองแชมป์เอเชียน

2. [NP ได้ NP VP] เช่น

(114) แม็กเคนได้นายอาโนล ชว่าสชนะเนกเกอร์ช่วยหาเสียง

3. [NP ได้ PP] เช่น

(115) สองประตูได้จากอเล็กซ์และเซนต์แลมผาด

คำว่า “ได้” ในหน่วยสร้างที่ 1 และ 2 และ 3 เป็นคนละคำหรือไม่นั้นจะต้องทดสอบตามเกณฑ์สิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญทางไวยากรณ์ ที่อธิบายว่า ถ้าเกิดมีคำศัพท์ X ที่สามารถปรากฏได้ในบริบท A และ B แล้วมีคำศัพท์อื่น ๆ Y ที่สามารถปรากฏได้ในบริบท A แต่ไม่ปรากฏในบริบท B หรือ มีคำศัพท์อื่น ๆ Y ที่สามารถปรากฏได้ในบริบท B แต่ไม่ปรากฏในบริบท A จะถือว่า คำศัพท์ X ในบริบท A และ B เป็นคนละคำกัน (Indrambarya, 1997: 88-89)

เราจะต้องหาคำกริยาอื่นที่สามารถปรากฏได้เฉพาะในหน่วยสร้างผู้วิจัยเปรียบเทียบกับกริยา “เปื้อน” “ให้” และ “ติดต่อ” เพื่อทดสอบว่าปรากฏได้เฉพาะในหน่วยสร้างของคำว่า “ได้₁” “ได้₂” และ “ได้₃” ตามลำดับ ดังนี้

(129) กริยา “เปื้อน” (ก) น้ำมันเปื้อนแดง

(130) กริยา “ให้” (ข) ครูให้นักเรียนทำเวร

(131) กริยา “ติดต่อ” (ค) โรคติดต่อจากการหายใจ

พิจารณากิริยา “เปื้อน” “ให้” และ “ติดต่อ” เมื่อปรากฏในบริบทเดียวกับ “ได้₁” “ได้₂” และ “ได้₃” ดังนี้

- (129) กิริยา “เปื้อน” (ก) น้ำมันเปื้อนแดง
 (ข) *น้ำมันเปื้อนแดงซ่อมรถ
 (ค) *แดงเปื้อนจากน้ำมัน
- (130) กิริยา “ให้” (ก) *ครูให้นักเรียน
 (ข) เขาให้นักเรียนทำเวร
 (ค) *นักเรียนให้จากครู
- (131) กิริยา “ติดต่อ” (ก) *โรคติดต่อน่อง
 (ข) *โรคติดต่อน่องหายใจ
 (ค) โรคติดต่อจากการหายใจ

เราพบว่าคำว่า “เปื้อน” ไม่สามารถปรากฏในโครงสร้าง (ข) และ โครงสร้าง (ค) ได้

เราพบว่าคำว่า “ให้” ตามด้วย “ทำเวร” ที่เป็นส่วนเติมเต็ม แต่ไม่สามารถปรากฏในโครงสร้าง (ก) และ (ค) ได้

เราพบว่าคำว่า “ติดต่อ” ตามด้วยบุพบทวลีที่เป็นส่วนเติมเต็ม แต่ไม่สามารถปรากฏในโครงสร้าง (ก) และ (ข) ได้

ดังนั้น จากเกณฑ์สิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญทางไวยากรณ์ เราจะพบว่า “ได้” ที่เป็นคำพ้องเสียง มีความหมายว่า “ได้หรือได้รับ” นั้น สามารถจำแนกออกเป็น 3 คำที่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบกับกิริยา “เปื้อน” “ให้” และ “ติดต่อ” จึงกำหนดให้เป็นคำว่า “ได้₁” “ได้₂” และ “ได้₃”

ขั้นตอนต่อมา คือ การทดสอบชนิดของคำว่า “ได้₁” “ได้₂” และ “ได้₃” ดังนี้

- (112) ถาวร วิรัตน์จันทร์ได้รองแชมป์เอเชียน

(114) แม็กเคนได้₂ นายอาโนล ซว่าสชะเนกเกอร์ช่วยหาเสียง

(115) สองประตู่ได้₃ จากอเล็กซ์และเซนต์แลมผาด

ทดสอบด้วยการปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” หน้าคำว่า “ได้”

(112ก) ถาวร วิรัตน์จันทร์ไม่ได้ รองแชมป์เอเชียน

(114ก) แม็กเคนไม่ได้₂ นายอาโนล ซว่าสชะเนกเกอร์ช่วยหาเสียง

(115ก) สองประตู่ไม่ได้₃ จากอเล็กซ์และเซนต์แลมผาด

ทดสอบการใช้เป็นคำตอบแบบสั้นของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ

(112ข) คำถาม: ถาวร วิรัตน์จันทร์ได้₁ รองแชมป์เอเชียน หรือเปล่า?

คำตอบ: ได้₁

(114ข) คำถาม: แม็กเคนได้₂ นายอาโนล ซว่าสชะเนกเกอร์ช่วยหาเสียง หรือเปล่า?

คำตอบ: ได้₂

(115ข) คำถาม: สองประตู่ได้₃ จากอเล็กซ์และเซนต์แลมผาด หรือเปล่า?

คำตอบ: ได้₃

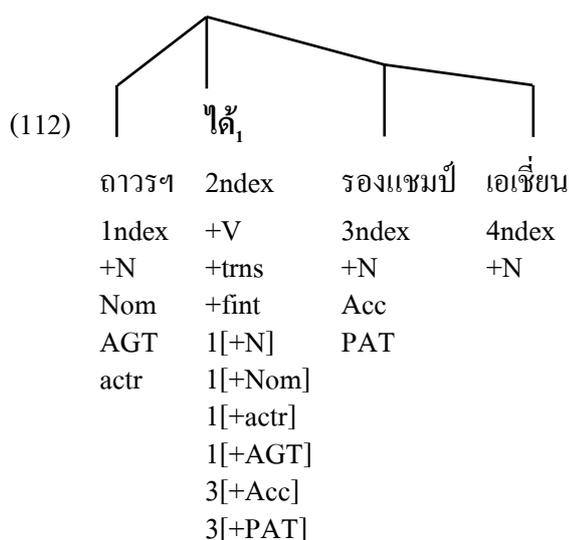
ดังนั้นคำว่า “ได้₁” “ได้₂” และ “ได้₃” จึงเป็นคำกริยา เนื่องจากสามารถปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” ได้ และใช้เป็นคำตอบแบบสั้นของคำถามแบบตอบรับปฏิเสธได้

1.1 คำว่า “ได้₁” เป็นคำกริยากรรม มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เช่น

(112) คำถาม: ถาวร วิรัตน์จันทร์ได้₁ รองแชมป์เอเชียน

จากประโยคที่ (112) คำว่า “ได้₁” เป็นคำกริยาจึงระบุลักษณะ (+V) และเนื่องจากเป็นกริยากรรมเราจึงระบุลักษณะ (+trans) ซึ่งเป็นส่วนหลักของหน่วยสร้าง มีค่านาม คือ “รองแชมป์เอเชียน” เป็นกรรมของหน่วยสร้างและเป็นผู้รับการกระทำ จึงระบุลักษณะรูปการกรรม (Acc) และ

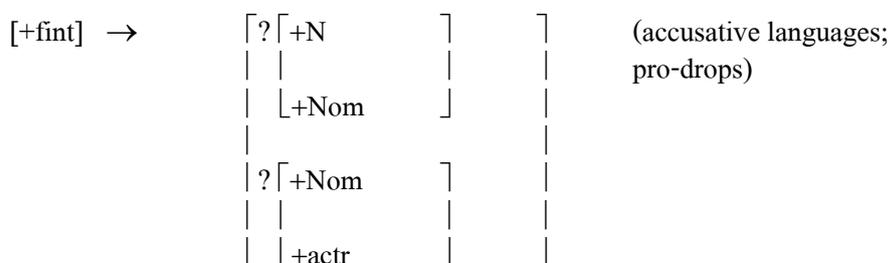
การกรผู้รับ (PAT) ส่วน “ถาวร วิรัตน์จันทร์” เป็นคำนามทำหน้าที่เป็นประธานของหน่วยสร้างจึง
ระบุลักษณะรูปการกประธาน การกรผู้ทำ (AGT) และผู้แสดง (actr) และสามารถเขียนแผนภูมิต้นไม้
ได้ ดังภาพที่ 20

ภาพที่ 20 แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้” เป็นคำกริยากรรม มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ”

จากภาพที่ 20 เราทราบว่าคำว่า “ได้” เป็นกริยากรรมซึ่งเป็นส่วนหลักของหน่วย
สร้าง จากการเชื่อมการก เราทราบว่า

ส่วนหลักที่เป็นกริยาแท้ [+fint] จะตามหาคำนาม [?[+N]] ที่ระบุรูปการกประธาน
[?[+Nom]] และผู้แสดง [?[+actr]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก ดังนี้

ส่วนหลักที่เป็นกริยากรรม [+trns] จะตามหาคำนามที่ระบุรูปการกรรม [?[+Acc]]
และ การกรผู้รับ [?[+PAT]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก ดังนี้

$$[+trns] \rightarrow \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline [?] [+ACC & & &] \\ \hline | & | & | & | \\ \hline [[+PAT & & &] \\ \hline \end{array}$$

ส่วนหลักที่เป็นกริยากรรม [+trns] จะตามหาคำนามที่ระบุผู้แสดง [? [+actr]] และการกระทำ [? [+AGT]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก ดังนี้

$$[+trns] \rightarrow \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline [?] [+actr & & &] \\ \hline | & | & | & | \\ \hline [[+AGT & & &] \\ \hline \end{array}$$

(Starosta, 1999: 29)

จากกฎการเชื่อมการก ส่วนหลักคำว่า “ได้₁” ที่เป็นกริยาแท้ (+fint) จะตามหาคำนาม [1 [+N]] ที่ระบุรูปการกประธาน [1 [+Nom]] และผู้แสดง [1 [+actr]] และส่วนหลักคำว่า “ได้₁” เป็นกริยากรรม (+trns) จะตามหาคำนามที่ระบุผู้แสดง [1 [+actr]] และการกระทำ [1 [+AGT]] มารระบุในลักษณะของส่วนหลัก และส่วนหลักที่เป็นกริยากรรม [+trns] จะตามหาคำนามที่ระบุรูปการกกรรม [3 [+Acc]] และ การกผู้รับ [3 [+PAT]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก

1.2 คำว่า “ได้₂” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยกริยา มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ”

เช่น

(114) แม็กเคน ได้₂ นายอาโนล ชว่าสชะเนกเกอร์ช่วยหาเสียง

จากประโยคที่ (114) คำว่า “ได้₂” เป็นคำกริยาจึงระบุลักษณะ (+V) และเนื่องจากเป็นกริยากรรมเราจึงระบุลักษณะ (+trns) ซึ่งเป็นส่วนหลักของหน่วยสร้าง มีคำนาม คือ “นายอาโนล ชว่าสชะเนกเกอร์” เป็นกรรมของหน่วยสร้างและเป็นผู้รับการกระทำจึงระบุลักษณะรูปการกกรรม (Acc) และ การกผู้รับ (PAT) ส่วน “แม็กเคน” เป็นคำนามทำหน้าที่เป็นประธานของหน่วยสร้างจึงระบุลักษณะรูปการกประธาน การกผู้ทำ (AGT) และผู้แสดง (actr) เราทราบจากการทดสอบข้างต้นแล้วว่า กริยาที่ตามหลังคำว่า “ได้₂” คือ “หา” นั้นเป็นส่วนเติมเต็ม แต่เนื่องจากกริยาประกอบด้วยกริยา “ช่วย” และ “หา” จึงต้องทำการทดสอบชนิดคำของคำทั้ง 3 นี้

ทดสอบด้วยการปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” หน้าคำที่สงสัย

(114ค) นายอาโนล ชว่าสชะเนกเกอร์ไม่ช่วยหาเสียง

(114ค) นายอาโนล ชว่าสชะเนกเกอร์ไม่หาเสียง

ทดสอบด้วยการด้วยการใช้เป็นคำตอบแบบสั้นของคำถามตอบรับ-ปฏิเสธ

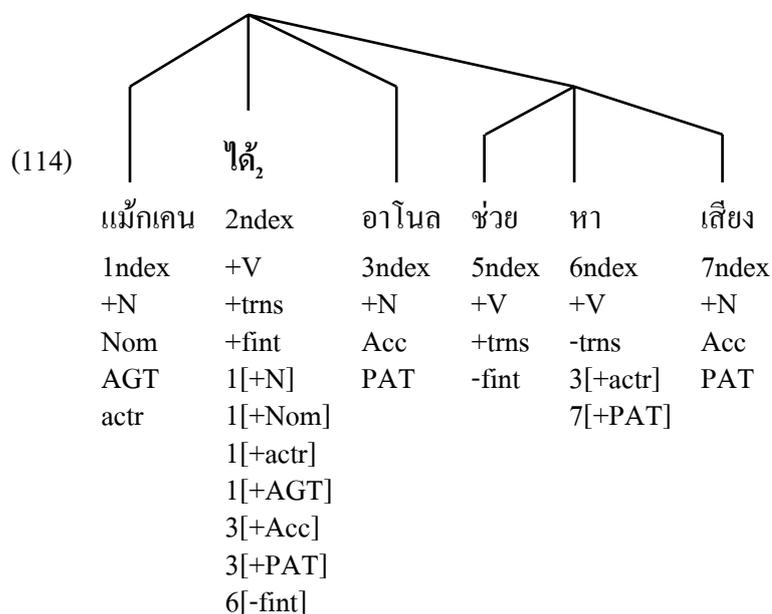
(114ง) คำถาม: นายอาโนล ชว่าสชะเนกเกอร์ช่วยหาเสียง หรือเปล่า?

คำตอบ: ช่วย

(114ง) คำถาม: นายอาโนล ชว่าสชะเนกเกอร์หาเสียง หรือเปล่า?

คำตอบ: หา

เราจึงสรุปได้ว่า คำว่า “ช่วย” และ “หา” เป็นคำกริยา และ คำว่า “ช่วย” และ “หา” เป็นกริยาไม่แท้ (+fint) เนื่องจากไม่สามารถหาประธานอื่นมาแทรกหน้าคำว่า “ช่วย” และ “หาเสียง”ได้ และจากประโยคที่ (114) เราสามารถเขียนแผนภูมิต้นไม้ได้ ดังภาพที่ 21

ภาพที่ 21 แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้₂” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยกริยา มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ”

เราจึงระบุ ลักษณะผู้แสดง [1[+actr]] และการกระทำ [1[+AGT]] และ ระบุรูปการกรรม [3[+Acc]] และ การกรผู้รับ [3[+PAT]] ในลักษณะของส่วนหลัก

ส่วนคำว่า “หา” เป็นส่วนเติมเต็มของคำว่า “ได้” เป็นกริยาไม่แท้ (-fint) เป็นกริยา-
สกรรม (+trns) จากกฎการเชื่อมการกรเราทราบว่า

ส่วนหลักที่เป็นกริยาสกรรม [+trns] จะตามหาคำนามที่ระบุผู้แสดง [?[+actr]] และ
การกระทำ [?[+AGT]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก

$$[+trns] \rightarrow \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline [? [+actr] & &] & &] \\ \hline | & | & | & & | \\ \hline [[+AGT] & &] & &] \\ \hline \end{array}$$

ส่วนหลักที่เป็นกริยาสกรรม [+trns] จะตามหาคำนามที่ระบุรูปการกรรม [?[+Acc]]
และ การกรผู้รับ [?[+PAT]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก

$$[+trns] \rightarrow \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline [? [+ACC] & &] & &] \\ \hline | & | & | & & | \\ \hline [[+PAT] & &] & &] \\ \hline \end{array}$$

(Starosta, 1999: 29)

เราจึงระบุ ลักษณะผู้แสดง [?[+actr]] และการกรผู้รับ [?[+PAT]] โดยระบุในลักษณะของ
กริยาหาเสียง แต่จากประโยคที่ (114) เราพบว่าคำนาม “อาโนล” เป็น ประธานของกริยา “หา” แต่
เป็นกรรมของกริยา “ได้” ซึ่งเป็นไปตามกฎการโยงความแบบ Patient 2 actor Chaining Rule ที่ว่า

CR-1: Patient-to-actor Control Rule (P2a)

$$\begin{array}{|c|c|c|c|c|c|} \hline [? [+actr] & | & \rightarrow & [m [+actr]] & \setminus & [m [+PAT] & | \\ \hline [-fint] & | & & & & [n [-fint] & | \\ \hline [index] & | & & & & & | \\ \hline \end{array}$$

โดยที่ ‘\’ แสดงถึงแวลล้อมของส่วนที่อยู่สูงกว่า

(Indrambarya, 1994: 390)

ความหมาย : กริยาไม่แท้ [-fint] ซึ่งมี index หมายเลข n จะตามหาลักษณะผู้แสดง โดย
 สืบหา index หมายเลข m ได้จากลักษณะการกผู้รับ ที่ระบุ index m ของกริยาที่อยู่สูงกว่า ตัวอย่าง

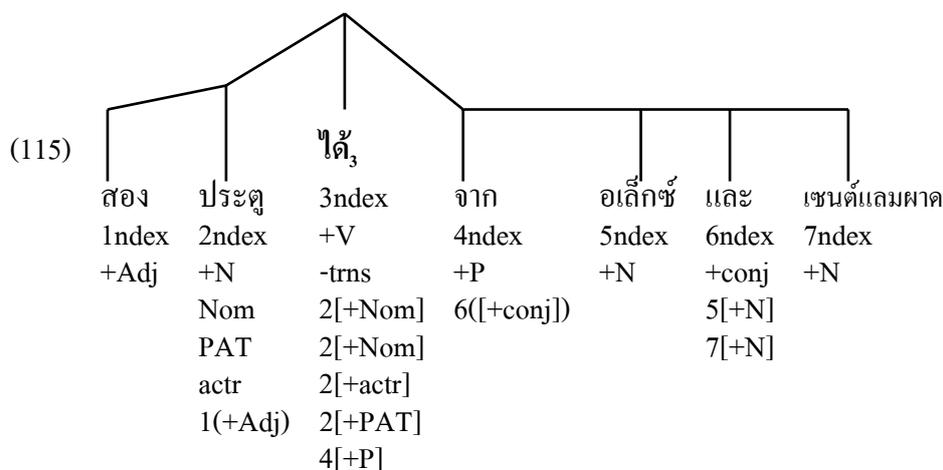
การระบุลักษณะผู้แสดง [?[+actr]] โดยสืบหาหมายเลข index ของการกผู้รับจากลักษณะ
 ของส่วนที่อยู่สูงกว่า (กริยา “ได้₂”) ซึ่งก็คือ [3[+PAT]] มากำหนดให้แก่ลักษณะผู้แสดงเป็น
 [3[+actr]] ของกริยา “หา” จากนั้นจึงระบุและการกผู้ทำ [3[+AGT]] และระบุรูปการกรรม
 [7[+Acc]] และ การกผู้รับ [7[+PAT]] ในลักษณะของส่วนหลัก เนื่องจากกริยา “หา” มีคำนาม “เสียง”
 เป็นกรรม

ส่วนคำว่า “ช่วย” เป็นกริยาไม่แท้ (-fint) เป็นกริยากรรม (+trns) แต่เนื่องจากเป็น
 ส่วนขยายร่วมของกริยา “หา” จึงระบุลักษณะแบบไม่อิงบริบทเท่านั้น

1.3 คำว่า “ได้₃” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยบุพบทวลี มีความหมายว่า “ได้” หรือ
 “ได้รับ” เช่น

(115) สองประตู₃ได้จากอเล็กซ์และเซนต์แลมผาด

จากประโยคที่ (115) คำว่า “ได้₃” เป็นคำกริยาจึงระบุลักษณะ (+V) และเนื่องจากเป็น
 กริยากรรม เราจึงระบุลักษณะ (-trns) ซึ่งเป็นส่วนหลักของหน่วยสร้าง มีคำนาม คือ คำว่า “สอง
 ประตู” ประธานระบุรูปการประธาน (Nom) และเป็นผู้รับผลของกริยาจึงระบุการกผู้รับ (PAT)
 กริยากรรม [-trns] เราสามารถเขียนแผนภูมิต้นไม้ได้ ดังภาพที่ 22

ภาพที่ 22 แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ไปได้₃” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยบุพบทวลี มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ”

คำว่า “ไปได้₃” เป็นกริยาแท้ (+fint) และเป็นกริยากรรม จากกฎการเชื่อมกรกที่ว่า

ส่วนหลักที่เป็นกริยาแท้ [+fint] จะตามหาคำนาม [?[+N]] ที่ระบุรูปการกประธาน [+Nom]] และผู้แสดง [?[+actr]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก

[+fint] →	[[[]]	(accusative languages; pro-drops)
		[+Nom]			
		[+Nom]			
		[+actr]			

ส่วนหลักที่เป็นกริยากรรม [-trns] จะตามหาคำนามที่ระบุผู้แสดง [?[+actr]] และกรกผู้รับ [?[+PAT]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก

[-trns] →	[[[]]
		[+actr]		
		[+PAT]		

(Starosta, 1999: 29)

เราจึงระบุ ลักษณะคำนาม [2[+N]] ที่ระบุรูปการกประธาน [2[+Nom]] และผู้แสดง [2[+actr]] และการกผู้รับ [2[+PAT]] ในลักษณะของส่วนหลัก

จากคำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” นั้น เมื่อทดสอบชนิดของคำว่า “ได้” และการกระจายของคำแล้ว เราสามารถจำแนกออกเป็น 3 คำที่แตกต่างกันคือ คำว่า “ได้₁” มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เป็นกริยากรรม คำว่า “ได้₂” มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เป็นกริยากรรมตามด้วยกริยา และคำว่า “ได้₃” มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เป็นกริยากรรมตามด้วยบุพบทวลี

2. คำว่า “ได้₄” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยกริยา มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส”

จากข้อมูลประโยคที่ (116) – (117) คำว่า “ได้” มีความหมายเหมือนกัน คือ “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” กำหนดให้เป็น “ได้₄”

(116) ตระกูลเทพยวาทโอรานได้รับใช้ราชสำนัก

(117) ตาได้ยึดแข็งยึดขา

จากประโยคเริ่มต้นที่ (116) และ (117) ที่มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” เมื่อทดสอบด้วยการปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” พบว่า คำว่า “ได้” ในกลุ่มนี้เป็นคำกริยาและตามด้วยกริยา

ทดสอบด้วยการปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่”

(116ก) ตระกูลเทพยวาทโอรานไม่ได้รับใช้ราชสำนัก

(117ก) ตาไม่ยึดแข็งยึดขา

ทดสอบด้วยการใช้เป็นคำตอบแบบสั้นของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ หากพิจารณาคำถามว่าเป็นการถามว่า “มีโอกาส หรือเปล่า?” การตอบว่า “ได้” ก็ใช้เป็นคำตอบแบบสั้นได้ ดังนี้

(116ข) คำถาม: ตระกูลเทพยวาทโอรานได้รับใช้ราชสำนัก หรือเปล่า?

คำตอบ: ได้

(117ข) คำถาม: ตาได้ ยึดแข่งยึดขา หรือเปล่า?

คำตอบ: ได้₄

จากการทดสอบด้วยการปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” และ การใช้เป็นคำตอบแบบสั้นของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ เราสามารถสรุปได้ว่าคำว่า “ได้₄” ที่มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” เป็นคำกริยา ที่ปรากฏในหน่วยสร้างแบบ [NP ได้₄ V]

ถึงขั้นตอนนี้เราจะต้องทดสอบว่า “ได้₄” เป็นคำกริยากรรมหรือกริยากรรม ซึ่งคำว่า “ได้₄” ที่มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” ที่ปรากฏในหน่วยสร้างแบบ [NP ได้₄ V] เป็นกริยากรรม เนื่องจากเราไม่สามารถหาคำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของกริยามาเติมหลังคำกริยา “ได้₄” ได้ เช่น

(116ค) ตระกูลแหงหยวกโบราณได้₄ *เรา/ *พวกเขา/เวลา/โอกาส รับใช้ราชสำนัก

(117ค) ตาได้₄ *เรา/ *พวกเขา/ *อดี/เวลา/โอกาส ยึดแข่งยึดขา

จากการทดสอบข้างต้น คำนาม “เวลา” และ “โอกาส” สามารถวางไว้หลังตำแหน่งคำว่า “ได้₄” ได้ แต่จะเป็นเพียงคำนามที่ระบุกรณผู้เกี่ยวข้องเท่านั้น ไม่ใช่กรรมของกริยา “ได้₄” ดังนั้น คำว่า “ได้₄” ที่มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” จึงเป็นกริยากรรม

การทดสอบต่อมา คือ การทดสอบว่ากริยาที่ตามหลังคำว่า “ได้” นั้นเป็นส่วนเติมเต็มหรือส่วนขยายร่วม

ก. การละหน่วยที่ปรากฏร่วมกับกริยา “ได้₄”

(116ง) *ตระกูลแหงหยวกโบราณได้₄

(117ง) *ตาได้₄

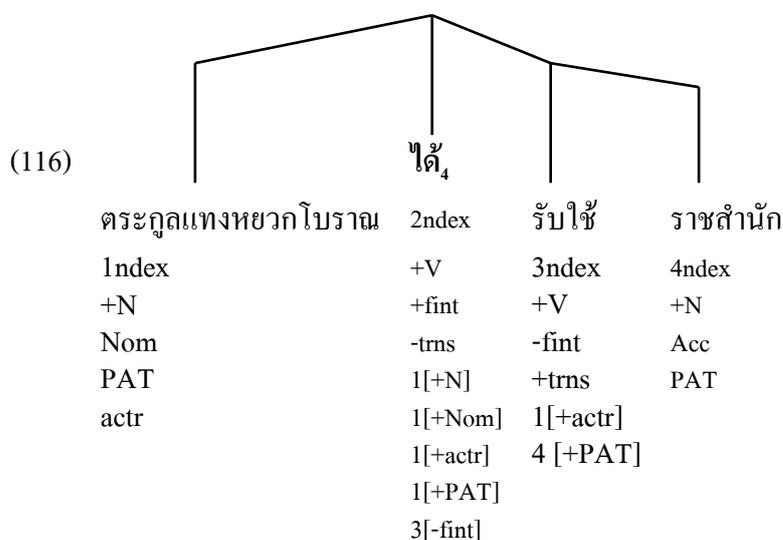
ข. การเปลี่ยนส่วนหลักที่ปรากฏร่วมกับหน่วยนั้น ๆ

(116จ) ตระกูลแหงหยวกโบราณได้₄/ *เอา/ *รวบรับใช้ราชสำนัก

(117จ) ตาได้₄/ *เอา/ *รวบ ยึดแข็งยึดขา

คำกริยาที่ตามหลังคำว่า “ได้₄” เป็นส่วนเติมเต็ม คำว่า “ได้₄” เป็นอีกคำหนึ่งต่างหากจากคำว่า “ได้₁” - “ได้₃” เราสามารถสรุปได้ว่า คำว่า “ได้₄” ที่มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” เป็นกริยากรรมที่เรียกว่า “extensional intransitive verb” เป็นกริยากรรมที่ต้องตามด้วยกริยาที่เป็นส่วนเติมเต็ม

จากประโยคที่ (116) – (117) คำว่า “ได้₄” เป็นกริยาแท้และเป็นกริยากรรมโดยมีคำนามที่เป็นประธานระบุรูปการกประธาน และ ระบุกรกผู้รับ เนื่องจากเป็นประธานของกริยากรรม เราสามารถเขียนแผนภูมิต้นไม้ได้ ดังภาพที่ 23

(116) ตระกูลแหงหวกโบราณได้₄รับใช้ราชสำนัก

ภาพที่ 23 แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้₄” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยกริยา มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส”

คำว่า “ได้₄” เป็นกริยาแท้ (+fint) และเป็นกริยากรรม จากกฎการเชื่อมการกที่ว่า

จากประโยคที่ (118) และ (119) นั้น คำว่า “ได้₅” เป็นตัวบ่งชี้อดีตกาล นั้นเกิดขึ้นในอดีต
ปรากฏในหน่วยสร้างแบบ [NP ได้₅ V]

ทดสอบด้วย การปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” หน้าคำว่า “ได้₅”

(118ก) ดาวิดเคียน*ไม่ได้₅ผ่านเข้ารอบรองชนะเลิศ

(119ก) ถนนรอบนอก*ไม่ได้₅เปิดการจราจรตามปกติ

การทดสอบด้วยคำว่า “ไม่” พบว่า การปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” ในประโยคที่ (119) และ
(121) นั้นเป็นประโยคที่ถูกไวยากรณ์ แต่เนื่องจากการปฏิเสธคำว่า “ได้₄” ที่เป็นกริยามี
ความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” แต่ถ้าหากมีความหมายบอกเหตุการณ์ในอดีตแล้ว จะ
ไม่สามารถปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” ได้ ดังนั้นจึงถือว่าประโยคที่ (118) และ (119) ไม่ผ่านการทดสอบ
นี้ คำว่า “ได้₅” จึงไม่ใช่คำกริยา

ทดสอบด้วย คำตอบแบบสั้นของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ

(118ข) คำถาม: ดาวิดเคียนได้₅ผ่านเข้ารอบรองชนะเลิศ หรือเปล่า?

คำตอบ: *ได้₅

คำตอบ: ผ่าน

(119ข) คำถาม: ถนนรอบนอกได้₅เปิดการจราจรตามปกติ หรือเปล่า?

คำตอบ: *ได้₅

คำตอบ: เปิด

เราจะพบว่า คำว่า “ได้” ที่บอกเหตุการณ์เกิดขึ้นในอดีต นั้นไม่ใช่คำกริยาแต่เป็นคำวิเศษณ์
ด้วยคุณสมบัติที่ไม่สามารถปฏิเสธและไม่สามารถใช้เป็นคำตอบแบบสั้นของคำถามแบบตอบรับ-
ปฏิเสธได้ เนื่องจากคำว่า “ได้” ที่ใช้เป็นคำตอบแบบสั้นนั้น เป็นการตอบที่มีความหมายถึง “ได้
โอกาส” หรือ “มีโอกาส”

หากละคำว่า “ได้” ที่บอกเหตุการณ์ในอดีต จะได้ผลดังนี้

(118ค) คาวีเขียนผ่านเข้ารอบรองชนะเลิศ

(119ค) ถนนรอบนอกเปิดการจราจรตามปกติ

เนื่องจากคำว่า “ได้” นั้นเป็นเพียงตัวบ่งชี้อดีตกาล ไม่ได้มีความหมายใด นอกจากทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ การละคำว่า “ได้” ไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

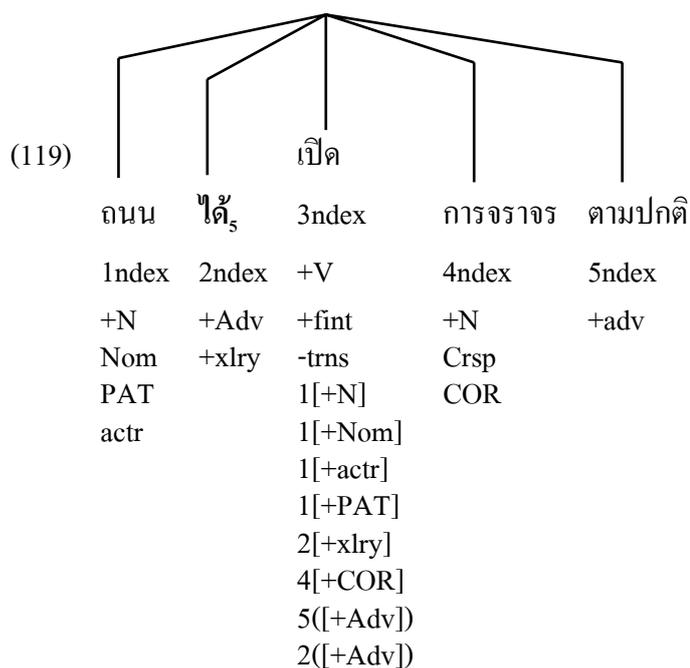
ลองเปรียบเทียบกับกรละคำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” แล้วพบว่าความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” หายไป เช่น

(116) ตระกูลเทพหยวกโบราณรับใช้ราชสำนัก

(117) ตายี่ดแข็งยี่ดขา

จากการทดสอบข้างต้น เราสามารถหาเกณฑ์ในการจำแนกคำว่า “ได้” ที่เป็นตัวบ่งชี้บอกอดีตกาลได้ โดยการละคำว่า “ได้” หากละคำว่า “ได้” แล้ว ใจความยังเหมือนเดิม ถือว่าคำนั้นเป็นตัวบ่งชี้อดีตกาล แต่หากละแล้วความหมาย “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” หายไป คำนั้นเป็นคำกริยา ผู้วิจัยเห็นว่าความกำกวมทางความหมายที่เกิดขึ้นนี้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของคำว่า “ได้” ที่ปรากฏหน้ากริยานั้นยังเปลี่ยนแปลงไม่สิ้นสุดกระบวนการ

จากประโยคที่ (119) เราจึงสรุปว่า คำว่า “เปิด” เป็นส่วนหลัก เป็นกริยาแท้ และเป็นกริยาออกกรรม เราสามารถเขียนแผนภูมิต้นไม้ ได้ดังภาพที่ 24

ภาพที่ 24 แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้” เป็นคำวิเศษณ์บ่งชี้อดีตกาล

คำว่ากริยา “เปิด” เป็นกริยาแท้ และเป็นกริยาอาการ จากกฎการเชื่อมการกรทราบว่า

ส่วนหลักที่เป็นกริยาแท้ [+fint] จะตามหาคำนาม [?[+N]] ที่ระบุรูปการกประธาน [?[+Nom]] และผู้แสดง [?[+actr]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก

[+fint] →

[?	[+N]]	
		[+Nom]		
		?	[+Nom]	
[[+actr]]	

(accusative languages;
pro-drops)

ส่วนหลักที่เป็นกริยาอาการ [-trns] จะตามหาคำนามที่ระบุผู้แสดง [?[+actr]] และการกผู้รับ [?[+PAT]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก ดังนี้

[-trns] →

[?	[+actr]]
[[+PAT]]

เราจึงระบุลักษณะ [1[+N]] ที่ระบุรูปการประธาน [1[+Nom]] และผู้แสดง [1[+actr]] การกรผู้รับ [1[+PAT]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก โดยที่ คำว่า “ได้₅” เป็นส่วนหนึ่งของคำว่า “เปิด”

4. คำว่า “ได้₅” เป็นคำกริยากรรม มีความหมายว่า “สามารถหรือสำเร็จ” แสดงอรรถาณูเคราะห์บอก “ความเป็นไปได้”

จากข้อมูลประโยคที่ (120) – (125) คำว่า “ได้₅” เราพบว่า คำว่า “ได้₅” ปรากฏหลังกริยา

- (120) ตรงนี้^๕น่าจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจไม่ได้_๕
- (121) ^๕งั้นตอนนี้ถ้าคุณจะมาท่อมัยสืบสถานีกรุงเทพ^๕นี้ยังลงไม่ได้_๕
- (122) กริยา^๕ง่าย ๆ แบบนี้^๕แม่ก็ทำไม่ได้_๕...^๕ทั้ง ๆ ที่เคยทำไม่ได้_๕
- (123) เขาต้องทำไม่ได้_๕ทุกอย่าง
- (124) ^๕น้ำอ้อยช่วยดับร้อน^๕ไม่ได้_๕จะงัด
- (125) เอ็งกลับไปไม่ได้_๕

คำว่า “ได้₅” ในกลุ่มนี้ปรากฏในหน่วยสร้างแบบ [NP VP (NP) ได้_๕] ทดสอบเพื่อดูว่า “ได้_๕” ที่แสดงอรรถาณูเคราะห์เป็นคำชนิดใด ดังนี้

ทดสอบด้วยการปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่”

- (120ก) ตรงนี้^๕น่าจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจไม่ได้_๕
- (121ก) ^๕งั้นตอนนี้ถ้าคุณจะมาท่อมัยสืบสถานีกรุงเทพ^๕นี้ยังลงไม่ได้_๕
- (122ก) กริยา^๕ง่าย ๆ แบบนี้^๕แม่ก็ทำไม่ได้_๕...^๕ทั้ง ๆ ที่เคยทำไม่ได้_๕
- (123ก) เขาต้องทำไม่ได้_๕ทุกอย่าง
- (124ก) ^๕น้ำอ้อยช่วยดับร้อน^๕ไม่ได้_๕จะงัด
- (125ก) เอ็งกลับไปไม่ได้_๕

ทดสอบด้วยการใช้เป็นคำตอบแบบสั้นของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ

(120ข) คำถาม: ตรงนี้น่าจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้ หรือเปล่า?

คำตอบ: ได้

(121ข) คำถาม: งั้นตอนนี้ถ้าคุณจะมาทุ่มยี่สิบสถานีกรุงเทพนี่ยังลงได้ หรือเปล่า?

คำตอบ: ได้

(122ข) คำถาม: กริยาาง่าย ๆ แบบนี้แม่ก็ทำไม่ได้...ทั้ง ๆ ที่เคยทำได้ หรือเปล่า?

คำตอบ: ได้

(123ข) คำถาม: เขาต้องทำได้ทุกอย่าง หรือเปล่า?

คำตอบ: ไปได้

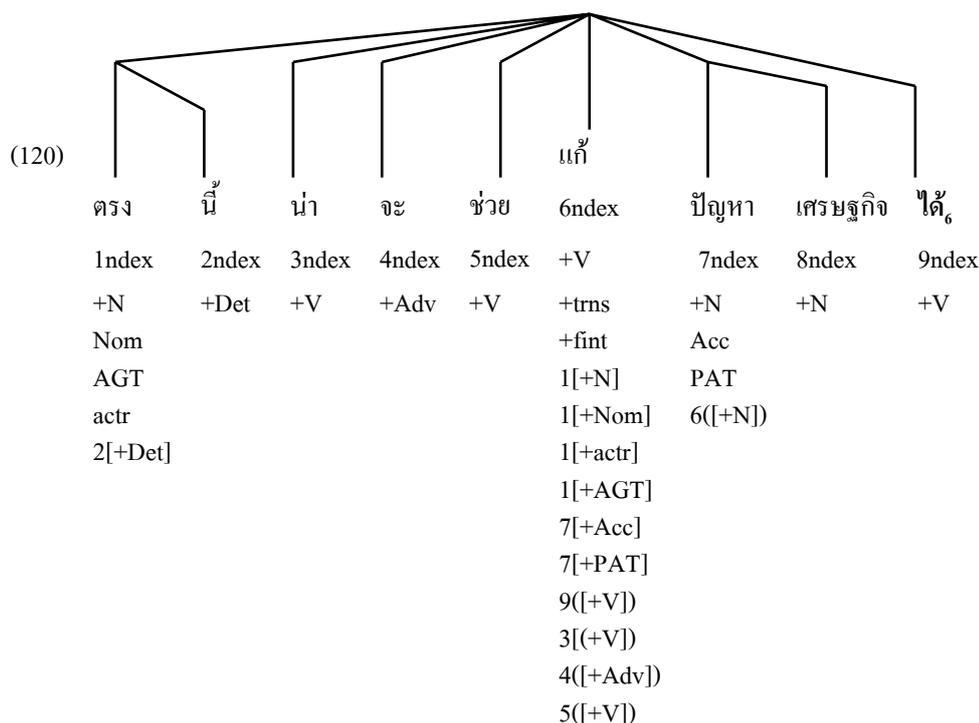
(124ข) คำถาม: น้ำอ้อยช่วยดับร้อนได้ชะงัด หรือเปล่า?

คำตอบ: ได้

(125ข) คำถาม: เอ็งกลับไปได้ หรือเปล่า?

คำตอบ: ได้

พบว่า คำว่า “ได้” ในกลุ่มนี้เป็นคำกริยา มีความหมายว่า “สามารถ” หรือ “สำเร็จ” เพื่อแสดงอรรถาณูเคราะห์กล่าวถึง “ความเป็นไปได้” จากประโยคที่ (120) และ (125) เราสามารถเขียนแผนภูมิต้นไม้ได้ดังภาพที่ 25 และ 26

ภาพที่ 25 แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้” เป็นคำกริยากรรม มีความหมายว่า “สามารถ” หรือ “สำเร็จ” แสดงอรรถาณูเคราะห์บอก “ความเป็นไปได้”

จากประโยคที่ (120) คำว่า “แก้ว” เป็นกริยาแท้ (+fint) และเป็นคำกริยากรรม (+trns) ซึ่งเป็นส่วนหลักของหน่วยสร้าง เราจากกฎการเชื่อมการก เราทราบว่า

ส่วนหลัก ที่เป็นกริยาแท้ [+fint] จะตามหาคำนาม [?(+N)] ที่ระบุรูปการกประธาน [?(+Nom)] และผู้แสดง [?(+actr)] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก

[+fint]	→	[?	[+N]			
				[+Nom]			
				[?	[+Nom]	
				[+actr]			

(accusative languages;
pro-drops)

เราจึงระบุลักษณะคำนาม [1(+N)] ที่ระบุรูปการกประธาน [1(+Nom)] และผู้แสดง [1(+actr)] ในลักษณะของส่วนหลัก

ส่วนหลักที่เป็นกรรม [+trns] จะตามหาคำนามที่ระบุผู้แสดง [?[+actr]] และการกผู้ทำ [?[+AGT]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก

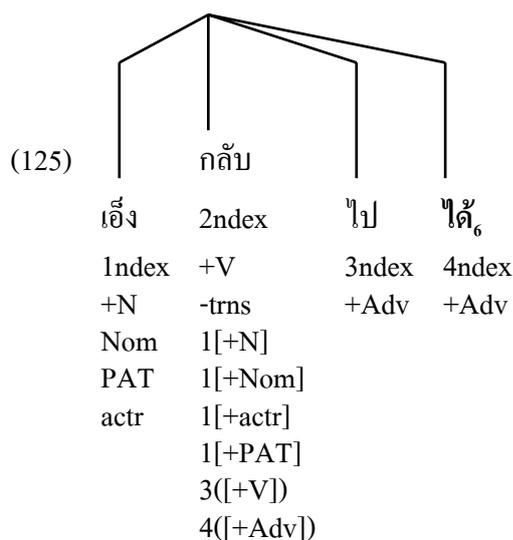
$$[+trns] \rightarrow \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline [? [+actr] & &] &] \\ \hline | & | & | & | \\ \hline [[+AGT] & &] &] \\ \hline \end{array}$$

ส่วนหลักที่เป็นกรรม [+trns] จะตามหาคำนามที่ระบุรูปการกรรม [?[+Acc]] และการกผู้รับ [?[+PAT]] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก

$$[+trns] \rightarrow \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline [? [+ACC] & &] &] \\ \hline | & | & | & | \\ \hline [[+PAT] & &] &] \\ \hline \end{array}$$

เราจึงระบุลักษณะผู้แสดง [1[+actr]] และการกผู้ทำ [1[+AGT]] และ รูปการกรรม [7[+Acc]] และ การกผู้รับ [7[+PAT]] ในลักษณะของส่วนหลัก

จากประโยคที่ (125) คำกริยา (+V) “กลับ” เป็นกริยาแท้ (+fnt) และเป็นกริยากรรม (-trns) ซึ่งเป็นส่วนหลักของหน่วยสร้าง เราจึงระบุลักษณะข้างต้นให้แก่ส่วนหลักดังภาพที่ 26

ภาพที่ 26 แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้_๖” เป็นคำกริยากรรม มีความหมายว่า “สามารถ” หรือ “สำเร็จ” แสดงอรรถาณูเคราะห์บอก “ความเป็นไปได้”

ส่วนหลัก ที่เป็นกริยาแท้ [+fint] จะตามหาคำนาม [?(+N)] ที่ระบุรูปการกประธาน [?(+Nom)] และผู้แสดง [?(+actr)] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก

[+fint] →	[? [+N]]	(accusative languages; pro-drops)
	[+Nom]]	
	? [+Nom]]	
	[+actr]]	

(Starosta, 1999: 29)

เราจึงระบุลักษณะคำนาม [1(+N)] ที่ระบุรูปการกประธาน [1(+Nom)] และผู้แสดง [1(+actr)] ในลักษณะของส่วนหลัก

ส่วนหลักที่เป็นกริยากรรม [-trns] จะตามหาคำนามที่ระบุผู้แสดง [?(+actr)] และการกผู้รับ [?(+PAT)] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก ดังนี้

[-trns] →	[? [+actr]]
	[+PAT]]

เราจึงระบุลักษณะ ผู้แสดง [1(+actr)] และการกผู้รับ [1(+PAT)] โดยระบุในลักษณะของส่วนหลัก โดยที่ คำว่า “ได้_๖” เป็นส่วนพียงพาของคำว่า “กลับ”

5. คำว่า “ได้_๗” เป็นคำกริยากรรม ตามหลังกริยาแท้ มีความหมายว่า “เป็นระยะเวลา”

(126) ครั้งแรกเริ่มได้_๗สิบเอ็ดนาทีก่อน ทีมเยือนออกนำก่อนหนึ่งต่อศูนย์

(127) เกมมาเข้มข้นในครึ่งหลัง เมื่อเริ่มได้_๗สามนาที

(128) เราเดินทางมาได้_๗สักกระยะ แล้วหันกลับไปมองสวนน้ำซัยอีกครั้ง

คำว่า “ได้_๗” ในกลุ่มนี้ปรากฏในหน่วยสร้างแบบ [[(NP) VP ได้_๗ temporalNP] อนุพากย์วิเศษณ์ + อนุพากย์หลัก] โดยคำว่า “ได้_๗” ปรากฏในอนุพากย์วิเศษณ์บอกเวลา มีความหมายว่า “เป็นระยะเวลา”

ทดสอบชนิดของคำว่า “ได้” ว่าเป็นคำชนิดใด

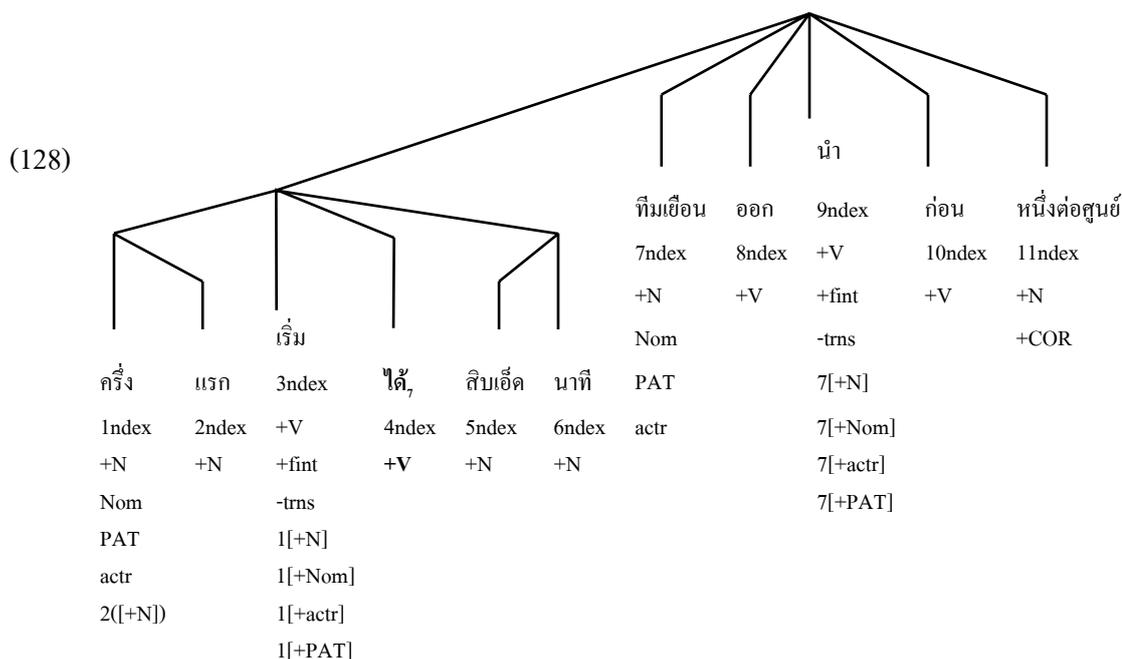
(126ก) ครั้งแรกเริ่มไม่ได้

(127ก) เกมมาเข้มข้นในครั้งหลังเมื่อเริ่มไม่ได้

(128ก) เราเดินห่างมาไม่ได้

เนื่องจากสามารถปฏิเสธด้วยคำว่า “ไม่” ดังนั้นจึงเป็นคำกริยา และเป็นกริยากรรมโดยคำนามที่ตามหลังบอกเวลากระทำผู้เกี่ยวข้องสังเกตว่า คำว่า “ได้” ปรากฏตำแหน่งเดียวกับคำว่า “ได้” และมีความหมายแตกต่างกัน และปรากฏในอนุพากย์วิเศษณ์ จึงแยก คำว่า “ได้” เป็นอีกคำหนึ่งออกมาต่างหาก และจากประโยคที่ (126) – (128) เราจะพบว่าคำว่า “ได้” ไม่ใช่ส่วนหลักของหน่วยสร้าง เป็นส่วนพึ่งพาของกริยาแท้ในหน่วยสร้าง เราสามารถเขียนแผนภูมิต้นไม้ได้ดังภาพที่

27

ภาพที่ 27 แผนภูมิต้นไม้ของคำว่า “ได้” เป็นคำกริยากรรม ตามหลังกริยาแท้ ปรากฏในอนุพากย์วิเศษณ์ มีความหมายว่า “เป็นระยะเวลา”

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยพบคำว่า “ได้” ที่มีหน้าที่และความหมายแตกต่างกันตามบริบทของการปรากฏนั้นมีทั้งหมด 7 คำ คือ

1. “ได้₁” เป็นคำกริยากรรม มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เช่น ถาวร วัฒนจันทร์
ได้₁ รองแชมป์เอเชีย
 2. “ได้₂” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยกริยา มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เช่น
แม็กเคนได้₂ นายอาโนล ซัวสชะเนกเกอร์ช่วยหาเสียง
 3. “ได้₃” เป็นกริยากรรมตามด้วยบุพบทวลี มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เช่น สอง
ประตูได้₃ จากอเล็กซ์และเซนต์แลมผาด คำว่า
 4. “ได้₄” เป็นกริยากรรมตามด้วยกริยา มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาศ” เช่น
ตระกูลแห่งหยวกโบราณได้₄ รับใช้ราชสำนัก
 5. “ได้₅” เป็นคำวิเศษณ์บ่งชี้อดีตกาล เช่น ถนนรอบนอกได้₅ เปิดการจราจรตามปกติ
 6. “ได้₆” เป็นคำกริยากรรมตามหลังกริยาแท้ มีความหมายว่า “สามารถ” หรือ “สำเร็จ” ใช้
แสดงอรรถาณูเคราะห์บอก “ความเป็นไปได้” เช่น ตรงนี้น่าจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้₆
 7. “ได้₇” เป็นคำกริยากรรมตามหลังกริยาแท้ ปรากฏในอนุพากย์วิเศษณ์ มีความหมายว่า
“เป็นระยะเวลา” เช่น ครั้งแรกเริ่มได้₇ ลิบเฮ็ดนาที่ครึบ ทีมเยือนออกนำก่อนหนึ่งต่อศูนย์
- ซึ่งคำว่า “ได้” ทั้ง 7 คำนี้ จะใช้เป็นข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาการปรับขยายหน้าที่และ
ความหมายของคำว่า “ได้” ตามทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ในบทที่ 5

บทที่ 5

ผลของการวิเคราะห์การปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้”

จากการวิเคราะห์คำว่า “ได้” ตามแนวไวยากรณ์ศัพทการกในบทที่ 4 เราพบคำว่า “ได้” ทั้งหมด 7 คำที่แตกต่างกัน ในบทนี้เป็นการเสนอแนวทางการวิเคราะห์การปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” ตามแนวทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ทั้ง 7 คำ ดังนี้

การปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” ในภาษาไทย

จากนิยามการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ของ Hopper and Traugott (2003: xv) กล่าวถึงการกลายเป็นคำไวยากรณ์ว่า “เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงของคำเนื้อหาหรือหน่วยสร้างที่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ในบริบทการใช้ภาษา กลายเป็นคำไวยากรณ์ทำให้เกิดหน้าที่ทางไวยากรณ์ใหม่ขึ้น และยังอธิบายถึงการศึกษาสองทัศนะคือทัศนะเชิงประวัติ (historical perspective) ที่ช่วยให้ทราบทิศทางของการกลายเป็นคำไวยากรณ์และทัศนะเฉพาะสมัย (synchronic perspective) ที่มองว่าการกลายเป็นคำไวยากรณ์ก็เป็นวากยสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ทางภาษาในระดับปริจเฉทในบริบทการใช้ภาษาที่ศึกษาในช่วงเวลาที่สนใจ ณ เวลาหนึ่งของการใช้ภาษา”

จากคำว่า “ได้” ทั้งหมด 7 คำ เราได้ทราบหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” จากการวิเคราะห์ตามทฤษฎีไวยากรณ์ศัพทการก ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบทางความหมายเชิงมโนทัศน์ของคำว่า “ได้” ทั้ง 7 คำ เพื่อหาว่าคำใดเป็นคำต้นแบบในการกลายเป็นคำไวยากรณ์ และอธิบายการปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” คำอื่น ๆ ดังนี้

1.1 จากข้อมูลของคำว่า “ได้₁” “ได้₂” และ “ได้₃” มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เหมือนกันและเป็นคำกริยา เมื่อวิเคราะห์ความหมายเชิงมโนทัศน์แล้วผู้วิจัยเห็นว่ามีความหมายว่า “รับเข้าสู่ตน” โดยสิ่งที่รับนั้นมีลักษณะแตกต่างกัน กล่าวคือ มีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม จึงกำหนดมิติต่างเป็น “รับคำนาม” จากความหมายเชิงมโนทัศน์ ผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบทางความหมายให้กับคำว่า “ได้” ในกลุ่มนี้เป็น [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำนาม]

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะสมัยเก็บข้อมูลในปัจจุบัน ผู้วิจัยไม่สามารถจำแนก ลำดับก่อนหลังของ “คำนาม” ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูก “รับเข้าสู่ตน” เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงจากรูปธรรมไปเป็นนามธรรมอย่างไร หากแต่อธิบายเพื่อให้เข้าใจกระบวนการของคำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” นั้น ว่าถ้าเกิดจากปัจจัยอุปลักษณะ ลำดับของการเปลี่ยนแปลง น่าจะเป็นตามลำดับ ดังนี้

เมื่อพิจารณาถึงความเป็นรูปธรรมนามธรรมตามกระบวนการขยายความหมายเชิงอุปลักษณะ (metaphorical extension) ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายเชิงอุปลักษณะ เป็นการเปลี่ยนแปลงจากคำที่มีความหมายที่เป็นรูปธรรมไปเป็นคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม โดยที่ยังขึ้นอยู่กับโครงสร้างเดิมในการใช้ภาษา โดยมีลำดับการมีความหมายเป็นนามธรรมจาก (Heine *et al.*, 1995: 55)

บุคคล > วัตถุ > กระบวนการ > พื้นที่ > เวลา > คุณภาพ

จากลำดับการมีความหมายเป็นนามธรรมมากขึ้น เราใช้อธิบายคำว่า “ได้” มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” ที่มีองค์ประกอบทางความหมายเป็น “รับเข้าสู่ตน” โดย “รับคำนาม” ที่เป็นกรรม มีลำดับตามกระบวนการขยายความหมายเชิงอุปลักษณะได้ ดังนี้

บุคคล:

- (132) แม่หนูคิดอะไรเป็นระบบอยู่แล้วแค่อยากได้คนฟัง
 (133) แม็กเคนได้นายอาโนล ซัวสชะเนกเกอร์มาช่วยเหลือ

วัตถุ:

- (134) เพียงเท่านั้นก็จะได้กระดาดแผ่นนี้ไปครอบครองแล้ว
 (135) ที่ผ่านมามันอยากได้ปราสาทของพระองค์
 (136) นอกจากพื้นที่รายสี่แดงของดาวอังคารได้หยาดแดง ๆ กระเซ็นเพิ่มความเข้มข้น
 (137) ลูกอยากได้รู้มาเล่นสักตัว

กระบวนการ:

(138) เหลือเวลาอีกไม่ถึงสัปดาห์ก็จะได้คำตอบแล้ว

(139) ฉันมักได้ความคิดดีดีมาจากเขาเสมอ

(140) นอกจากจะได้ชัยชนะร่วมกันแล้ว ยังเป็นการเปลี่ยนแปลงประเทศและโลก

พื้นที่:

(141) เราได้สถานที่จัดการแสดงแล้ว

เวลา:

(142) ได้ เวลาจากกันเสียที

คุณภาพ:

(143) ได้ ความสวยงามจากท้องทุ่งและดอกไม้ที่ช่วยกล่อมเกล้าจิตใจให้เบิกบาน

จากตัวอย่างของคำว่า “ได้” ข้างต้น แสดงให้เห็นกระบวนการขยายความหมายเชิงอุปลักษณ์ ที่มีลำดับการเปลี่ยนแปลงจากรูปธรรมไปเป็นนามธรรมมากขึ้น

จากข้อมูลของคำว่า “ได้₁” “ได้₂” และ “ได้₃” มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เป็นคำกริยา เราพบว่าหน่วยสร้างของคำว่า “ได้₁” “ได้₂” และ “ได้₃” มีรูปแบบ ดังนี้

1. [NP ได้₁ NP]
2. [NP ได้₂ NP VP]
3. [NP ได้₃ PP]

แต่หากพิจารณาจากหน่วยสร้างของคำว่า “ได้₃” ที่ทำหน้าที่เป็นกริยากรรมจะแตกต่างจากคำว่า “ได้₁” และ “ได้₂” ที่ทำหน้าที่เป็นกริยากรรมที่ตามด้วยกรรม แม้คำว่า “ได้₃” จะเป็น

อกรรมกริยาแต่พบว่าประธานของคำว่า “ได้₃” นั้นก็เป็นสิ่งที่ถูก “รับเข้าสู่ตน” เช่นกัน หากพิจารณาจากหน่วยสร้างเราจะสังเกตว่าหน่วยสร้างของคำว่า “ได้₁” นั้นมีรูปแบบทั่วไปมากที่สุด ส่วนคำว่า “ได้₂” และ “ได้₃” นั้นเกิดจากการแปลงคำของคำว่า “ได้₁” จึงมีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เหมือนกัน อีกทั้งความหมายเชิงมโนทัศน์ของคำว่า “ได้₁” เป็นความหมายที่ตรงตัว คือ [+การรับเข้าสู่ตน, +รับคำนาม] มากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับคำว่า “ได้” อื่น ๆ ผู้วิจัยจึงกำหนดให้คำว่า “ได้₁” เป็นคำเนื้อหาที่เป็นต้นแบบสำหรับการวิเคราะห์การปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” คำอื่น ๆ ต่อไป

1.2 คำว่า “ได้₄” มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยกริยา หากพิจารณาถึงหน่วยสร้างของคำว่า “ได้₄” ที่มีรูปแบบ [NP ได้₄ V] เมื่อวิเคราะห์ความหมายเชิงมโนทัศน์แล้วผู้วิจัยเห็นว่ามีความหมายว่า “รับเข้าสู่ตน” เช่นเดียวกับคำว่า “ได้₁” ต่างกันที่ คำว่า “ได้₄” สิ่งที่ได้รับเข้าสู่ตน” นั้นเป็น “รับคำกริยา” ผู้วิจัยจึงกำหนดองค์ประกอบทางความหมายของคำว่า “ได้₄” เป็น [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำกริยา] เช่น

(144) กะที่จะได้เปลี่ยนบรรยากาศ

(145) ในอนาคตเราจะได้พบกันอีก

(146) โอบามาได้เป็นผู้นำสูงสุด

จากตัวอย่างของคำว่า “ได้₄” ผู้วิจัยเห็นว่า สิ่งที่ได้รับเข้าสู่ตนที่เป็นคำกริยานั้น คือ “กระบวนการ” โดยที่กระบวนการดังกล่าวนั้นเดิมเป็น “คำนาม” แล้วเปลี่ยนแปลงจากการใช้ในภาษา จากคำนามเป็นคำกริยา จึงเกิดหน่วยสร้างใหม่ที่คำกริยาตามคำว่า “ได้₄” และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย เช่น

กระบวนการ: ในหน่วยสร้างของคำว่า “ได้₁”

(147) เหลือเวลาอีกไม่ถึงสัปดาห์ก็จะได้คำตอบแล้ว

(148) ฉันมักได้ความคิดดีดีมาจากเขาเสมอ

(149) นอกจากจะได้ชัยชนะร่วมกันแล้ว ยังเป็นการเปลี่ยนแปลงประเทศและโลก

กระบวนการ: ในหน่วยสร้างของคำว่า “ได้₄”

(150) ได้₄ตอบ

(151) ได้₄คิด

(152) ได้₄ชนะ

จากข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดองค์ประกอบทางความหมายให้กับคำว่า “ได้₄” คือ [+รับเข้าสู่ตน, +รับกริยา] ซึ่งกระบวนการที่เกิดหน่วยสร้างใหม่นี้ ทำให้คำว่า “ได้₄” เกิดการสูญเสียคุณสมบัติของหมวดคำขึ้น คือจาก “กริยาสกรรม” เป็น “กริยาอกรรม” เนื่องจากส่วนที่ตามมานั้นเป็นคำกริยา ไม่ใช่คำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมอีกต่อไป นอกจากนี้ยังเกิดการบังคับปรากฏ (obligatorification) ขึ้น เพื่อแสดงความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” ส่วนความหมายนั้นเป็นการขยายความหมายที่มีความหมายทั่วไปมากขึ้น (semantic generalization) เนื่องจากการสูญเสียองค์ประกอบทางความหมายที่เกิดจากการขยายไปใช้ในบริบทอื่น ด้วยข้อจำกัดที่น้อยลง กล่าวคือจาก [+รับคำนาม] ไปเป็น [+รับกริยา] ใช้ในความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส”

1.3 คำว่า “ได้₅” เป็นคำวิเศษณ์บ่งชี้อดีตกาลปรากฏร่วมกับคำกริยา ผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบทางความหมายให้คำว่า “ได้₅” เป็น [+การบอกอดีต] เมื่อพิจารณาหน่วยสร้างของคำว่า “ได้₅” พบว่ามีหน่วยสร้างเหมือนกับหน่วยสร้างของคำว่า “ได้₄” อีกทั้งความกำกวมทางความหมายของคำว่า “ได้₄” และ “ได้₅” นี้เอง ผู้วิจัยเห็นว่าคำว่า “ได้₅” กลายมาจากคำว่า “ได้₄” ตัวอย่างประโยคของคำว่า “ได้₅” เช่น

(153) โดยช่วงเช้าณะคะ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้₅พักผ่อนกับครอบครัวนะ จากนั้นในช่วงบ่ายคะ ได้₅เดินทางไปยังจังหวัดเชียงราย นายกรัฐมนตรีได้₅แวะพบปะกับประชาชนที่ตลาดเทศบาลหนึ่ง

(154) พร้อมกับได้₅จัดเจ้าหน้าที่เร่งซ่อมแซมเพื่อให้สามารถเปิดเดินรถได้ตามปกติแล้ว

(155) ทางด้านนายคมสันต์ เอกชัย ผู้ว่าราชการจังหวัดตากก็ได้₅มีการนำสิ่งของข้าวสาร อาหารแห้งและกึ่งถุงยังชีพไปแจกจ่ายให้กับผู้ประสบภัยน้ำท่วม

(156) อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ทั้งหมดได้มีการประชุมวางแผนอีกครั้งเพื่อหาวิธีในการติดตาม

คำว่า “ได้” ที่เป็นคำวิเศษณ์บ่งชี้บอกอดีตกาลนั้น ปรากฏในหน่วยสร้างที่มีรูปแบบเดียวกับคำว่า “ได้” และความหมายที่มีความกำกวมระหว่างทั้งสองคำ คำว่า “ได้” ที่เป็นคำวิเศษณ์บ่งชี้บอกอดีตกาลจึงกลายมาจากคำว่า “ได้” โดยกระบวนการวิเคราะห์ใหม่ที่ว่า “เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใน โครงสร้างลึกลงทางวากยสัมพันธ์ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ใน โครงสร้างผิว” นอกจากนี้ยังเกิดการสูญเสียคุณสมบัติของหมวดคำจากคำกริยากรรมไปเป็นคำวิเศษณ์บ่งชี้อดีตกาลด้วย และจากองค์ประกอบทางความหมายที่กลายจาก [+รับเข้าสู่ตน, +รับกริยา] เป็น [+อดีต] เป็นการขยายความหมายที่มีความหมายทั่วไปมากขึ้น ที่เป็นการสูญเสียองค์ประกอบทางความหมายที่เกิดจากการขยายไปใช้ในบริบทใหม่

นอกจากนี้ ยังพบว่าคำว่า “ได้” ที่บอกเหตุการณ์ในอดีตปรากฏร่วมกับคำว่า “แล้ว” ดังในประโยคที่ (154) ผู้วิจัยจึงเห็นว่าความหมายของคำว่า “ได้” น่าจะเกิดจากการดูดซับความหมายทางบริบทจากคำว่า “แล้ว” ก็เป็นไปได้

1.4 คำว่า “ได้” มีความหมายว่า “สามารถ” หรือ “สำเร็จ” เป็นการแสดงอรรถาณูเคราะห์บอก “ความเป็นไปได้” เป็นคำกริยากรรมตามหลังกริยาแท้ เมื่อพิจารณาความหมายเชิงมโนทัศน์พบว่า คำว่า “ได้” นั้น เป็นการ “รับเข้าสู่ตน” และ สิ่งที่รับเข้าสู่ตนนั้นก็เป็นการ “รับคำกริยา” มีความหมายว่า รับกระบวนการนั้นมาเป็นความสามารถ ความสำเร็จ หรือรับกระบวนการนั้นมา เนื่องจากการอนุญาต ซึ่งเป็นการแสดงอรรถาณูเคราะห์บอก “ความเป็นไปได้” ผู้วิจัยจึงกำหนดองค์ประกอบทางความหมายคำว่า “ได้” เป็น “รับเข้าสู่ตน” และสิ่งที่รับสู่ตนนั้นเป็น “คำกริยา” [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำกริยา] ซึ่งเป็นกระบวนการ เช่นเดียวกับ คำว่า “ได้” ตัวอย่างประโยคของคำว่า “ได้” เช่น

(157) ความห่วงใยที่ยายทองมีให้เด็กทั้งสองทำให้ผู้พบเห็นอดซาบซึ่งใจไม่ได้

(158) หากทำได้ก็เชื่อว่าสังคมไทยพร้อมที่จะให้อภัยและก็ให้ความเป็นธรรม

(159) จากการดำเนินนโยบายดังกล่าวกระทรวงพลังงานเชื่อว่าจะช่วยคลี่คลายปัญหา
สต็อกน้ำมันปาล์มที่ล้นตลาดได้

(160) ส่วนปริมาณฝนในวันนี้วัดได้ที่กรุงเทพมหานครจะ 75.9 มิลลิเมตร

(161) เอ็งกลับไปได้

ผู้วิจัยเห็นว่า คำว่า “ได้” เป็นกริยากรรมท้ายประโยค มีองค์ประกอบทางความหมาย [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำกริยา] ซึ่งเกิดจากการปรับขยายหน้าที่จากคำว่า “ได้” ที่มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” โดยกระบวนการปรับขยายหน้าที่ของคำว่า “ได้” เกิดการสูญเสียคุณสมบัติของหมวดคำ จากคำกริยากรรมเป็นคำกริยากรรมท้ายประโยค และจากองค์ประกอบทางความหมายที่กลายจาก [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำนาม] เป็น [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำกริยา] ซึ่งเป็นการขยายความหมายที่มีความหมายทั่วไปมากขึ้น (semantic generalization) เนื่องจากการสูญเสียองค์ประกอบทางความหมายที่เกิดจากการขยายไปใช้ในบริบทอื่น ด้วยข้อจำกัดที่น้อยลงกล่าวคือจาก [+รับคำนาม] ไปเป็น [+รับกริยา] ใช้ในการแสดงอรรถาณูเคราะห์บอก “ความเป็นไปได้”

1.5 คำว่า “ได้” มีความหมายว่า “เป็นระยะเวลา” เป็นคำกริยากรรมตามหลังกริยาแท้ปรากฏในอนุพากย์วิเศษณ์ เมื่อพิจารณาความหมายเชิงมโนทัศน์พบว่า คำว่า “ได้” มีความหมายว่าการ “รับเข้าสู่ตน” และสิ่งที่รับเข้าสู่ตนนั้นเป็น “รับคำกริยา” ซึ่งเป็นกระบวนการ นอกจากนี้ยังมีคำนามบอกเวลาปรากฏเป็นผู้เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้นด้วย การรับเข้าสู่ตนจึงเป็นการ “รับเวลา” เข้ามาร่วมด้วย ผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบทางความหมายคำว่า “ได้” เป็น “รับสู่ตน” และสิ่งที่รับสู่ตนนั้นเป็น “กริยา” “เวลา” [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำกริยา, +เวลา] ตัวอย่างประโยคของคำว่า “ได้” เช่น

(162) ครั้งแรกเริ่มได้, ลีบเอ็ดนาทีครึ่ง ทีมเขื่อนออกนำก่อนหนึ่งต่อศูนย์

(163) เกมมาเข้มข้นในครึ่งหลังเมื่อเริ่มได้, สามนาที

(164) เราเดินทางมาได้, สักกระยะแล้วหันกลับไปมองสวนน้ำชัยอีกครั้ง

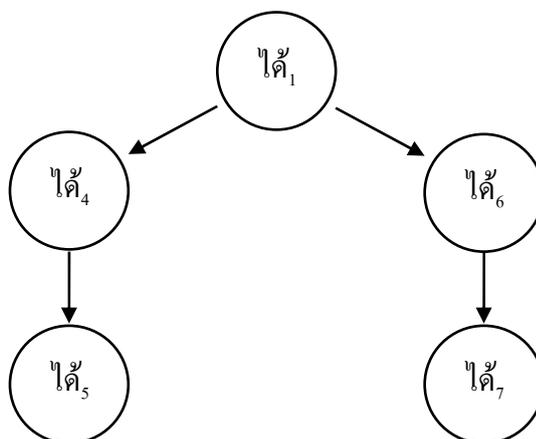
ผู้วิจัยเห็นว่า คำว่า “ได้” เป็นคำกริยากรรมตามหลังกริยาแท้ตามด้วยนามวลีบอกเวลาปรากฏในอนุพากย์วิเศษณ์ มีองค์ประกอบทางความหมาย [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำกริยา, +เวลา] จาก

หน่วยสร้างของคำ“ได้₇” ที่มีรูปแบบ [NP VP ได้₇ temporalNP] พบว่ามีหน่วยสร้างเหมือนกับคำว่า “ได้₆” ที่มีรูปแบบเป็น [NP VP ได้₆] ต่างกันที่มีคำนามบอกเวลาตามหลังคำว่า “ได้” คำว่า “ได้₇” จึงกลายมาจากคำว่า “ได้₆” โดยกระบวนการปรับขยายหน้าที่ของคำว่า “ได้₆” เกิดจากการวิเคราะห์ให้ใหม่ ส่วนนามวลีบอกเวลานั้นเป็นเพียงผู้เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ และจากองค์ประกอบทางความหมายที่กลายจาก [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำกริยา] เป็น [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำกริยา, +รับเวลา] ซึ่งเป็นการขยายความหมายที่มีความหมายทั่วไปมากขึ้น (semantic generalization) ความหมายใหม่ที่เกิดจากการขยายไปใช้ในบริบทอื่น

จากการวิเคราะห์หน้าที่ทางไวยากรณ์ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การกในบทที่ 4 พบว่ามีคำว่า “ได้” ทั้งหมด 7 คำ ในบทนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์การปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” ทั้ง 7 คำ โดยที่คำว่า “ได้₁” “ได้₂” และ “ได้₃” นั้นมีความหมายเหมือนกัน โดยคำว่า “ได้₂” และ “ได้₃” เกิดจากการแปลงคำว่า “ได้₁” ที่มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” ผู้วิจัยจึงให้คำว่า “ได้₁” “ได้₂” และ “ได้₃” เป็นคำเดียวกัน และเนื่องจากหน่วยสร้างของคำว่า “ได้₁” และความหมายที่ตรงกับความหมายทางมโนทัศน์มากที่สุด จึงกำหนดให้คำว่า “ได้₁” เป็นคำเนื้อหาต้นแบบในการศึกษาการปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” อื่น ๆ ดังนั้น ในการศึกษาการปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” จึงเหลือ “ได้” เพียง 5 คำ และจากการวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายเชิงมโนทัศน์ของคำว่า “ได้” ทั้ง 5 คำ พบว่า คำว่า “ได้₁” มีองค์ประกอบทางความหมายเป็น [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำนาม] คำว่า “ได้₄” มีองค์ประกอบทางความหมายเป็น [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำกริยา] คำว่า “ได้₅” มีองค์ประกอบทางความหมายเป็น [+อดีต] คำว่า “ได้₆” มีองค์ประกอบทางความหมายเป็น [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำกริยา] และคำว่า “ได้₇” มีองค์ประกอบทางความหมายเป็น [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำกริยา, +รับเวลา]

จากการวิเคราะห์การปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” พบว่า กระบวนการกลายจากคำว่า “ได้₁” เป็นคำว่า “ได้₄” ผ่านกระบวนการการสูญเสียคุณสมบัติของหมวดคำ การบังคับปรากฏและการมีความหมายทั่วไปมากขึ้น กระบวนการจาก “ได้₄” เป็นคำว่า “ได้₅” ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ใหม่ การสูญเสียคุณสมบัติของหมวดคำ การมีความหมายทั่วไปมากขึ้น กระบวนการกลายจากคำว่า “ได้₁” เป็นคำว่า “ได้₆” ผ่านกระบวนการการสูญเสียคุณสมบัติของหมวดคำ และการมีความหมายทั่วไปมากขึ้น และกระบวนการกลายจากคำว่า “ได้₆” เป็นคำว่า “ได้₇” ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ใหม่ การมีความหมายทั่วไปมากขึ้น ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์การปรับขยายหน้าที่และความหมายของว่า “ได้” ทั้ง 5 คำ โดย แสดงจุดผ่านของการปรับขยายหน้าที่

และความหมายของคำว่า “ได้” ทั้ง 5 คำ ดังภาพที่ 28 และสรุปผลการวิเคราะห์การปรับขยายหน้าที่และความหมายตามทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ได้” ทั้ง 5 คำ ในตารางที่ 5

ภาพที่ 28 แสดงจุดผ่านของการปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้”

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของคำว่า “ได้” ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก และการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ได้” ในภาษาไทย โดยเก็บข้อมูลระดับประโยคที่ประกอบด้วยคำว่า “ได้” จากวรรณกรรมซีไรต์จำนวน 3 เล่มและการถอดบทจากรายการข่าวภาคค่ำ 5 สถานี รวมจำนวนทั้งสิ้น 9 รายการ จากนั้นจึงคัดข้อมูลประโยคที่มีคำว่า “ได้” เป็นคำประสมออก โดยเหลือข้อมูลที่เหลือจากการคัดข้อมูลออกแล้วทั้งสิ้น 931 ประโยค และจากการวิเคราะห์หน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของคำว่า “ได้” ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก และการปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” ตามทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์แล้ว ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากข้อมูลระดับประโยคที่ประกอบด้วยคำว่า “ได้” เมื่อนำมาวิเคราะห์หน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของคำว่า “ได้” ในบทที่ 4 สามารถจำแนกคำว่า “ได้” ออกเป็น 7 คำที่แตกต่างกัน คือ

1. “ได้₁” เป็นคำกริยากรรม มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เช่น ถาวร วิรัตน์จันทร์ ได้ รองแชมป์เอเชีย
2. “ได้₂” เป็นคำกริยากรรมตามด้วยกริยา มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เช่น แม่ กเลน ได้ นายอาโนล ชว้าสชะเนกเกอร์ช่วยหาเสียง
3. “ได้₃” เป็นกริยากรรมตามด้วยบุพบทวลี มีความหมายว่า “ได้” หรือ “ได้รับ” เช่น สอง ประตู่ ได้ จากอเล็กซ์และเซนต์แลมผาด คำว่า
4. “ได้₄” เป็นกริยากรรมตามด้วยกริยา มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาสน” เช่น ตระกูลแห่งหยวกโบราณ ได้ รับใช้ราชสำนัก

5. “ได้₅” เป็นคำวิเศษณ์บ่งชี้อดีตกาล เช่น ถนนรอบนอกได้เปิดการจราจรตามปกติ
6. “ได้₆” เป็นคำกริยากรรมตามหลังกริยาแท้ มีความหมายว่า “สามารถ” หรือ “สำเร็จ” ใช้แสดงอรรถาณูเคราะห์บอก “ความเป็นไปได้” เช่น ตรงนี้น่าจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้
7. “ได้₇” เป็นคำกริยากรรมตามหลังกริยาแท้ ปรากฏในอนุพจน์วิเศษณ์ มีความหมายว่า “เป็นระยะเวลา” เช่น ครั้งแรกเริ่มได้สิบเอ็ดนาทีครึ่ง ทีมเยือนออกนำก่อนหนึ่งต่อศูนย์

ในบทที่ 5 เป็นการวิเคราะห์การปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” ทั้ง 7 คำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าคำว่า “ได้₁” “ได้₂” และ “ได้₃” ที่มีความหมายเหมือนกันเนื่องจากคำว่า “ได้₂” และ “ได้₃” เป็นการแปลงคำจากคำว่า “ได้₁” ผู้วิจัยจึงให้คำว่า “ได้₁” “ได้₂” และ “ได้₃” เป็นคำเดียวกัน หน่วยสร้างของคำว่า “ได้₁” จึงทั่วไปมากกว่าและความหมายเชิงมโนทัศน์ของคำว่า “ได้₁” ที่ตรงตัวมากที่สุด จึงกำหนดให้คำว่า “ได้₁” เป็นคำเนื้อหาและเป็นต้นแบบในการวิเคราะห์การปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” อื่น ๆ ดังนั้นในการศึกษาการปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” จึงเหลือ “ได้” เพียง 5 คำ

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายเชิงมโนทัศน์ของคำว่า “ได้” ทั้ง 5 คำ พบว่า

1. คำว่า “ได้₁” มีองค์ประกอบทางความหมายเป็น [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำนาม]
2. คำว่า “ได้₄” มีองค์ประกอบทางความหมายเป็น [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำกริยา]
3. คำว่า “ได้₅” มีองค์ประกอบทางความหมายเป็น [+อดีต]
4. คำว่า “ได้₆” มีองค์ประกอบทางความหมายเป็น [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำกริยา]
5. คำว่า “ได้₇” มีองค์ประกอบทางความหมายเป็น [+รับเข้าสู่ตน, +รับคำกริยา, +รับเวลา]

จากการวิเคราะห์หน้าที่ทางไวยากรณ์ตามแนวไวยากรณ์ศัพท์การก และ องค์ประกอบทางความหมายข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์การปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” พบว่า

1. กระบวนการกลายจากคำว่า “ได้₁” เป็นคำว่า “ได้₄” ผ่านกระบวนการการสูญเสียสมบัติของหมวดคำ การบังคับปรากฏและการมีความหมายทั่วไปมากขึ้น
2. กระบวนการจาก “ได้₄” เป็นคำว่า “ได้₅” ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ใหม่ การสูญเสียสมบัติของหมวดคำ การมีความหมายทั่วไปมากขึ้น
3. กระบวนการกลายจากคำว่า “ได้₁” เป็นคำว่า “ได้₆” ผ่านกระบวนการการสูญเสียสมบัติของหมวดคำและการมีความหมายทั่วไปมากขึ้น
4. กระบวนการกลายจากคำว่า “ได้₆” เป็นคำว่า “ได้₇” ผ่านกระบวนการการวิเคราะห์ใหม่และการมีความหมายทั่วไปมากขึ้น

ปัญหาที่พบในงานวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบความกำกวมทางความหมายของคำว่า “ได้₄” ที่มีความหมายว่า “ได้โอกาส” หรือ “มีโอกาส” กับ คำว่า “ได้₅” ที่เป็นคำวิเศษณ์บ่งชี้อดีตกาล เช่น

(165) พวกเราได้₄ฟังอย่างละเอียด

(166) โดยช่วงเช้าณะคะ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้₅พักผ่อนกับครอบครัวณะคะ จากนั้นในช่วงบ่ายคะ ได้₅เดินทางไปยังจังหวัดเชียงราย

จากประโยคที่ (166) เป็นการถอดบทรายการข่าวภาคค่ำ ที่พิธีกรข่าวพุดรายงานภารกิจของนายกรัฐมนตรี เป็นการกล่าวเพื่อเน้นว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต และยังมีความหมายว่า “ได้โอกาสหรือมีโอกาส” อยู่ ในขณะที่ประโยคที่ (165) มีความหมายถึง “การได้การฟัง” ผู้วิจัยเห็นว่าเราสามารถอาศัยความหมายในจำแนกคำทั้งสองออกจากกันได้ เนื่องจากความหมายเชิงมโนทัศน์ของคำว่า “ได้₄” ที่บอกถึง “การได้รับกระบวนการ (คำกริยา)” ส่วนคำว่า “ได้₅” เป็นเพียงคำวิเศษณ์บ่งชี้อดีตกาล ไม่ได้ให้ความหมายใด แต่ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เพียงอย่างเดียว การละคำว่า “ได้₄” และ “ได้₅” จึงมีผลให้ความหมายของประโยคนั้น ๆ เปลี่ยนไป กล่าวคือ การละคำว่า “ได้₄” ที่บอก

ถึง “การได้กระบวนการ (คำกริยา)” นั้นจะสูญเสียความหมายของ “การได้รับกระบวนการ (คำกริยา)” ไป ในขณะที่หากเป็นการละคำว่า “ได้₅” ที่เป็นคำวิเศษณ์บ่งชี้อดีตกาล จะไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย ผู้วิจัยจึงอาศัยการพิจารณาความหมายจากการละคำว่า “ได้” ในการจำแนกคำว่า “ได้₄” และ “ได้₅” ออกจากกัน ทั้งนี้ความกำกวมทางความหมายของคำว่า “ได้₄” และ “ได้₅” ผู้วิจัยเห็นว่ามิผลมาจากการกลายเป็นคำไวยกรณ์ของคำว่า “ได้₅” ที่ยังไม่สิ้นสุดกระบวนการ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์หน้าที่และความหมายตามแนวทฤษฎีไวยกรณ์ศัพท์การก ผู้วิจัยพบว่า ทฤษฎีไวยกรณ์ศัพท์การกนั้นสามารถใช้วิเคราะห์ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ช่วยให้เห็นความแตกต่างของคำที่มีรูปเหมือนกันแต่มีหน้าที่แตกต่างกันตามการกระจายของคำที่เรียกว่าคำพ้องเสียง (homophone) ได้อย่างชัดเจน และยังสามารถใช้เป็นเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ในการศึกษาการกลายเป็นคำไวยกรณ์ได้อีกด้วย เนื่องจากเกณฑ์สิ่งแวดล้อมที่มีนัยสำคัญทางไวยกรณ์และเงื่อนไขบังคับต่าง ๆ ของทฤษฎีไวยกรณ์ศัพท์การกนั้นกำหนดขึ้นตามความเป็นจริงของรูปภาษา อีกทั้งการทดสอบชนิดของคำที่มีข้อด้อยน้อยที่สุด ทำให้ทฤษฎีไวยกรณ์ศัพท์การกเป็นไวยกรณ์ที่สอดคล้องและเหมาะที่จะนำมาวิเคราะห์ภาษาไทยเป็นอย่างยิ่ง

จากการวิเคราะห์การปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า “ได้” ตามทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยกรณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นสากลเกิดขึ้นในทุกภาษา ช่วยให้เราสามารถอธิบายการปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำในภาษาไทยได้ ทั้งยังสามารถทำนายการปรับขยายหน้าที่และความหมายของคำในอนาคตได้ด้วย การนำทฤษฎีไวยกรณ์ศัพท์การกมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการศึกษาการกลายเป็นคำไวยกรณ์จึงเป็นทางเลือกใหม่ในวงการนักภาษาศาสตร์

นอกจากนี้ ในภาษาไทยยังมีคำที่มีรูปเหมือนกันแต่มีหน้าที่แตกต่างกันอีกมาก เช่นคำว่า “ก็” หรือคำว่า “ถูก” ที่ยังไม่ได้มีการศึกษาการกลายเป็นคำไวยกรณ์ทั้งมุมมองเฉพาะสมัยหรือมุมมองข้ามสมัยร่วมกับทฤษฎีไวยกรณ์ศัพท์การก หรือการศึกษาการกลายเป็นคำไวยกรณ์ของคำว่า “ได้” แบบข้ามสมัยร่วมกับทฤษฎีไวยกรณ์ศัพท์การก ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาต่อไปในภายหน้า

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- คำชัย ทองหล่อ. 2525. **หลักภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: บำรุงสาสน์.
- จรัสดาว อินทรทัศนีย์. 2539. **กระบวนการกลายเป็นคำบุพบทในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นววรรณ พันธุมเมธา. 2549. **ไวยากรณ์ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทริยา ลำเจียกเทศ. 2539. **คำไวยากรณ์ที่กลายมาจากคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชในภาษาไทยล้านนา**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- น้ำทิพย์ ภิงคารวัฒน์. 2551. **การเปลี่ยนแปลงของภาษา: ภาษาอังกฤษผ่านกาลเวลา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรจบ พันธุมเมธา. 2514. **ลักษณะภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประภัสสร ภัทรนาวิก. 2542. “ความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ของคำว่า “ได้” ในภาษาไทย.” **วารสารปริชาต** 11 (2): 1-8.
- เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์. 2548. **เอกสารการสอนชุดวิชา ภาษาไทย 3 เล่มที่ 2 หน่วยที่ 13**. พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 287-368.
- ไพทยา มีสัจย์. 2540. **การศึกษาคำช่วยหน้ากริยาที่กลายมาจากคำกริยาในภาษาไทย**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มุกข์ดา สุขธาราจารย์. 2542. **การวิเคราะห์คำหลังกริยาในภาษาไทย**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ยูวดี องค์กร์เทียมศักดิ์. 2544. การศึกษาเปรียบเทียบคำว่า ‘hui’ ‘neng’ ‘keyi’ ในภาษาจีนกลางกับคำว่า ‘ได้’ ในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาภาษาจีน, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.

ราตรี แจ่มนิยม. 2546. การศึกษาคำบุพบทที่กลายมาจากคำกริยาในภาษาไทย. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิจินต์ ภาณุพงศ์. 2530. โครงสร้างของภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

_____. 2548. เอกสารการสอนชุดวิชา ภาษาไทย 3 หน่วยที่ 9. เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 98-126.

_____ และ ราตรี ชันวารชร. 1975. “ลักษณะคำไวยากรณ์ในภาษาไทย.” in J. G. Harris, and J. R. Chamberlain. (eds.). *Studies in Tai Linguistics in Honor of William J. Gedney*. Bangkok: Allied Printers, 355-376.

วิษณุ กอปรศิริพัฒน์. 2539. วิเคราะห์ภาษาไทยตามแนวขอมสก็. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2543. ชนิดของคำในภาษาไทย: การวิเคราะห์ทางวากยสัมพันธ์โดยอาศัยฐานข้อมูลในภาษาไทยปัจจุบันสองด้านคำ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____, ยูพาพรรณ หุ่นจำลอง, และ สรัญญา เสวตมาลย์. 2546. *ทฤษฎีไวยากรณ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุดม วโรตม์ลิขิตต์. 2539. *ไวยากรณ์ไทยในภาษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- อุปถิตศิลปสาร, พระยา. 2544. **หลักภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช
- Bybee, J., R. Perkins, and W. Pagliuca. 1994. **The Evolution of Grammar: Tense, Aspect and Modality in the Language of the World**. Chicago: Chicago University Press.
- Campbelle, L. and R. Janda. 2001. "Introduction: conceptions of grammaticalization and their problems." In N. Love. (ed.). **Language Science**. Amsterdam: Elsevier, 93-112.
- Chiraporn, C. 1988. **Model-Theoretic Interpretation of Tense and Aspect in Thai**. Doctor of Philosophy Thesis in Linguistics, University of Kansas.
- Croft, W. 2003. **Typology and Universals**. 2nd ed. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Givón, T. 1979. **On Understanding Grammar**. New York: Academic Press. cited in Campbelle, L. and R. Janda. 2001. "Introduction: conceptions of grammaticalization and their problems." In N. Love. (ed.). **Language Science**. Amsterdam: Elsevier, 93-112.
- Harris, A. and L.Campbell. 1995. **Historical Syntax in Cross-Linguistic Perspective**. Cambridge: Cambridge University Press. cited in Roberts, I. 2007. **Diachronic Syntax**. New York: Oxford University Press.
- Heine, B. and M. Reh. 1984. **Grammaticalization and Reanalysis in African Languages**. Hamburg: Helmut Buske Verlag. cited in Croft, W. 2003. **Typology and Universals**. 2nd ed. United Kingdom: Cambridge University Press.

- Heine, B. and T. Kuteva. 2007. **The Genesis of Grammar**. New York: Oxford University Press.
- Hopper, P. 1991. "On some Principle of Grammaticalization." In E. Traugott and B. Heine. (eds). **Approaches to Grammaticalization, vol. 2**. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- _____. and E. Traugott. 2003. **Grammaticalization**. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Iwasaki, S. and P. Ingkapirom. 2005. **A Reference Grammar of Thai**. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Indrambarya, K. 1994. **Subcategorization of Verb in Thai: A Lexicase Dependency Approach**. Doctor of Philosophy Thesis in Linguistics, University of Hawai'i.
- _____. 1995. "Are there prepositions in Thai?." In M. Alves. (ed.). **the Third Annual Meeting of the Southeast Asian Linguistics Society**. Tempe: Program for Southeast Asian Studies, The Arizona State University, 101-118.
- _____. 1996. "The Status of 'Auxiliary Verb' in Thai." in U. Warotamasikkhadit and T. Panakul. (eds.). **Southeast Asian Linguistic Society IV (SEALS IV)**, Bangkok: Ramkhamhaeng University, 83-98.
- _____. 1997. "The Status of Word 'hây' in Thai." In M. Clark (ed). **Southeast Asian Linguistics No. 16**, Australia: Research School of Pacific and Asian Studies, the Australian National University.
- _____. 2008. "Preposition: A Reanalysis." **The 18th Annual Meeting of the Southeast Asian Linguistics Society Society**, Malaysia: Universiti Kebangsaan, 1-8.

- Kullavanijaya, P. 1968. **A Study of Preverb in Thai**. Master of Arts Thesis in Linguistics, University of Hawai'i.
- Kuryłowicz, J. 1965. **The Evolution of Grammatical Categories**. Diogenes, 55-71 cited in Campbelle, L. and R. Janda. 2001. "Introduction: conceptions of grammaticalization and their problems." In N. Love. (ed). **Language Science**. Amsterdam: Elsevier, 93-112.
- Lehmann, C. 2002. **Thoughts on Grammaticalization** (Online). www.uni-erfurt.de/sprachwissenschaft/ASSidUE/ASSidUE09.pdf, Sep 29, 2008.
- McMahon, A. 1995. **Understanding Language Change**. New York: Cambridge University Press.
- Meillet, A., 1912. "L' evolution des formes grammaticales". **Scientia**. Milan : n.p. repr. In A. Meillet, 1958, **Linguistique Historique et Linguistique Generale**, Paris: Champion, 130–58. cited in Campbelle, L. and R. Janda. 2001. "Introduction: conceptions of grammaticalization and their problems." In N. Love. (ed). **Language Science**. Amsterdam: Elsevier, 93-112.
- _____, 1912. "L' evolution des formes grammaticales". **Scientia**. Milan : n.p. repr. In A. Meillet, 1958, **Linguistique Historique et Linguistique Generale**, Paris: Champion, 130–58. cited in Hopper, P. and E. Traugott. 2003. **Grammaticalization**. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Muansuwan, N. 2002. **Verb Complexes in Thai**. Doctor of Philosophy Thesis in Linguistics, University at Buffalo, the State University of New York.
- Noochoochai, P. 1978. **Temporal Aspect in Thai and English: A Contrastive Analysis**. Doctor of Philosophy Thesis in the school of Applied Linguistics, New York University.

- Noss, R. B. 1964. **Thai Reference Grammar**. Washington, D.C.: U.S. Government Printing Office.
- O' Grady, W., M. Dobrovolsky, and F. Katamba. 1997. **Contemporary Linguistics: An Introduction**. United Kingdom: Pearson Education.
- Punyodyana, T. 1976. **The Thai Verb in Tagmemic Framework**. Doctor of Philosophy Thesis in Linguistics, Cornell University.
- Roberts, I. 2007. **Diachronic Syntax**. New York: Oxford University Press.
- Rowlands, E. C. 1969. **Yoruba**. Sevenoaks: Hodder and Stoughton. cited in Croft, W. 2003. **Typology and Universals**. 2nd ed. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Sak-Humphry, C., K. Indrambarya, and S. Starosta. 1997. "Flying 'In' and 'Out' in Khmer and Thai." In A. S. Abramson. (ed.). **Southeast Asian Linguistics Studies In Honor of Vichin Panupong**. Bangkok: Chulalongkorn University Press, 209-220.
- Savetamalya, S. 1989. **Thai Nouns and Noun Phrases: A Lexicase Analysis**. Doctor of Philosophy Thesis in Linguistics, University of Hawai'i.
- _____. 1994. "A Categorization of *thùuk* in Thai: Lexicase Analysis." In K. Tingsabadh, M.R. and A. Abramson. (eds). **Essay in Tai Linguistics**. Bangkok: Chulalongkorn University Press, 116-136.
- _____. 2000. "Multiple Lexical Entries of *kǎw* in Thai." In V. P. De Guzman and B. Bender (eds). **Grammatical Analysis: morphology, syntax, and semantics; Studies in honor of Stanley Starosta**. Honolulu: University of Hawai'i Press, 141-152.

- Scovel, T. 1970. **A Grammar of Time in Thai**. Doctor of Philosophy Thesis in Linguistics, University of Michigan.
- Sindhvananda, K. 1970. **The Verb in Modern Thai**. Doctor of Philosophy Thesis in Linguistics, Georgetown University.
- Sookgasem, P. 1990. **Morphology, Syntax and Semantics of Auxiliary in Thai**. Doctor of Philosophy Thesis in Linguistics, University of Arizona.
- Sriphen, S. 1982. **The Thai Verb Phrase**. Doctor of Philosophy Thesis in Linguistics, University of Michigan.
- Starosta, S. 1988. **The Case for Lexicase: An outline of lexicase grammatical theory**. London: Print Publishers.
- _____. 1999. **Lexicase grammar** (Online). www2.hawaii.edu/~stanley/dpndc_l1.rtf, June 27, 2008.
- _____. 2001. "The identification of word classes in Thai." In K. Tingsabadh, M.R., and A. S. Abramson (eds). **Essays in Tai Linguistics**. Bangkok: Chulalongkorn University Press, 63-90.
- Takahashi, K. 2006. "Grammaticalization Paths of Thai Verb *dây*: A Corpus-Based Study." In U. Tadmor and P. Sidwell (eds.). **the 16th Annual Meeting of the Southeast Asian Linguistics Society**. Canberra: Pacific Linguistics, 121-133.
- _____. and T. Methapisit. 2004. "Observation on Form and Meaning of *dây*" In S. Burusphat (ed.). **the 11th Annual Meeting of the Southeast Asian Linguistics Society**. Tempe: Program for Southeast Asian Studies, Arizona State University, 701-19.

- Traugott, E. C. 1982. "From Propositional to Textual and Expressive Meanings: some semantic-pragmatic aspects of grammaticalization." In W. P. Lehmann and Y. Malkiel (eds.). **Perspectives on Historical Linguistics**. Amsterdam: Benjamins, 245-271. cited in
- McMahon, A. 1995. **Understanding Language Change**. New York: Cambridge University Press.
- Udom Warotamasikkhadit. 1988. "There Are No Prepositions in Thai." In C. Bamroongraks. *et al.* (eds). **The International Symposium on Language and Linguistics**. Bangkok: Thammasat University, 70-76.
- Visonyanggoon, S. 2000. **Paralellism between Noun Phrases and Clauses in Thai**. Doctor of Philosophy Thesis in Linguistics, Michigan State University.
- Wischer, I. 2006. "Grammaticalization." In R. E. Asher and J. M. Y. Simpson. (eds). **Encyclopedia of Language and Linguistics**. 2nd ed. Oxford: Elsevier, 131-136.